UBND TỈNH NGHỆ AN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

HỘI THẢO TRỰC TUYẾN

"NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN"

Nghệ An, 2021

CHƯƠNG TRÌNH HỘI THẢO TRỰC TUYẾN
"NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN"

TT	Thời gian	Nội dung	Người phụ trách
1	13h45-13h55	Ổn định tổ chức, Tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu	ThS. Phan Thị Thanh Bình
2	13h50-14h00	Giới thiệu Đoàn chủ trì Hội thảo, Thư ký hội thảo	ThS. Phan Thị Thanh Bình
3	14h00-14h15	Phát biểu đề dẫn hội thảo	ThS. Bùi Đình Thắng
4	14h15-15h45	Các báo cáo tham luận	Các diễn giả
5	15h45-16h15	Thảo luận	Chủ trì hội thảo
6	16h15-16h30	Tổng kết hội thảo	TS. Trương Quang Ngân

BAN TỔ CHỨC

DANH SÁCH BAN TỔ CHỨC HỘI THẢO

TT	Họ và tên	Chức vụ	Nhiệm vụ
1	TS. Nguyễn Thị Tùng	Trưởng Phòng	Trưởng ban
2	ThS. Nguyễn Văn Toàn	Phó Trưởng Phòng	Phó ban
3	ThS. Bùi Đình Thắng	Trưởng Khoa	Phó ban
4	ThS. Phạm Đức Giáp	Trưởng Khoa	Ban viên
5	TS. Nguyễn Công Trường	Trưởng Khoa	Ban viên
6	TS. Trần Thị Bình	Trưởng Khoa	Ban viên
7	TS. Hồ Thị Hiền	Trưởng Khoa	Ban viên
8	ThS. Đinh Thị Thu Hương	Trưởng phòng	Ban viên
9	ThS. Phan Thị Thanh Bình	Phó Trưởng Khoa	Ban viên
10	ThS. Lê Viết Vinh	Phó Trưởng Khoa	Ban viên
11	ThS. Trần Thị Hà Lan	Giảng viên	Ban viên
12	ThS. Nguỵ Vân Thuỳ	Giảng viên	Ban viên
13	ThS. Lê Thị Thành Vinh	Giảng viên	Thư ký

DANH SÁCH BAN BIÊN TẬP HỘI THẢO

TT	Họ và tên	Chức vụ	Nhiệm vụ
1	ThS. Bùi Đình Thắng	Trưởng Khoa Cơ sở	Trưởng ban
2	ThS. Nguyễn Văn Toàn	Phó Trưởng P. QLĐT &HTQT	Phó ban
3	ThS. Phan Thị Thanh Bình	Phó Trưởng Khoa Cơ sở	Phó ban
4	ThS. Phạm Đức Giáp	Trưởng Khoa KTPT	Ban viên
5	TS. Nguyễn Công Trường	Trưởng Khoa NLN	Ban viên
6	TS. Trần Thị Bình	Trưởng Khoa LLCT	Ban viên
7	TS. Hồ Thị Hiền	Trưởng Khoa KT-QTKD	Ban viên
8	ThS. Đinh Thị Thu Hương	Trưởng Phòng TT-KT-QLCL	Ban viên
9	ThS. Lê Thị Thành Vinh	Giảng viên Khoa Cơ sở	Thư ký

ĐỀ DẪN HỘI THẢO
"NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN"

Dạy - học trực tuyến không phải là phương pháp mới mà được triển khai vài năm trở lại đây, khi các trường đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy. Tuy nhiên, trong giai đoạn 2 năm lại đây phương pháp này được ứng dụng mạnh mẽ khi người học phải tạm nghỉ học để phòng chống dịch COVID-19, giúp người học không gián đoạn kiến thức, đồng thời tăng cường mối quan hệ giữa gia đình và nhà trường. Là giải pháp rất hiệu quả để đảm bảo sinh viên "tạm dừng đến trường, không dừng việc học" giúp Nhà trường đảm bảo chất lượng và hoàn thành các mục tiêu đào tạo trong điều kiện có những biến động bất khả kháng xảy ra. Mặt khác phương pháp dạy - học trực tuyến còn là xu hướng dạy học dần trở nên phổ biến đối với các trường đại học trong thời đại công nghệ 4.0, khi các Trường đang muốn mở rộng và đa dạng hóa dịch vụ đào tạo. Trường ĐH Kinh tế Nghệ An cũng vậy, dạy học trực tuyến được xem là giải pháp trước mắt để ứng phó đại dịch, về lâu dài, đào tạo trực tuyến sẽ là mục tiêu về phát triển và đa dạng hóa dịch vụ đào tạo của Trường. Giai đoạn này phát triển dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến được xem là bước đệm, là cơ sở tạo tiền đề cho việc đạt mục tiêu dài hạn của Trường.

Tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An, do ảnh hưởng của đại dịch Covid 19, Nhà trường đã triển khai hình thức dạy học trực tuyến từ tháng 03/2020 cho đến nay. Nhà trường đã cho ra nhiều văn bản hướng dẫn, chỉ đạo trong việc dạy – học trực tuyến như: Thông báo số 207/TB–ĐHKTNA ngày 10/3/2020 của Hiệu trưởng về "Triển khai hình thức học online cho sinh viên trong giai đoạn phòng chống dịch Covid-19"; Thông báo số 690/TB-ĐHKTNA ngày 11/8/2021 của Hiệu trưởng về thực hiện kế hoạch giảng dạy, học tập giai đoạn Covid – 19 (Đợt 1, học kỳ 1 năm học 2020-2021); Quy định tạm thời số 830/QĐ-ĐHKTNA ngày 07/10/2021 của Hiệu trưởng về "Quản lý dạy học, kiểm tra, đánh giá dạy học trực tuyến tại ĐHKTNA"; Thông báo số 832/TB-ĐHKTNA ngày 7/10/2021 của Hiệu trưởng về thực hiện thi kết thúc học phần trong giai đoạn dịch Covid-19"; Thông báo số 877/TB-ĐHKTNA ngày 25/10/2021 của Hiệu trưởng về việc triển khai giảng dạy phần mềm Microsof teams...

Chủ đề ***"Nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An"*** không mới cũng không chậm khi tình hình đại dịch vẫn tiếp tục diễn biến phức tạp và khó lường, và đây là thời điểm cần dừng lại để nhìn nhận việc dạy học trực tuyến nên cập nhật, điều chỉnh bằng cách làm gì, làm như thế nào để có kết quả tối ưu hơn. Hội thảo giúp các nhà quản lý giáo dục, các giảng viên trao đổi, chia sẽ những kinh nghiệm đã vận dụng có hiệu quả trong thực tế, những khó khăn vấp phải. Trên cơ sở đó, Hội thảo sẽ giúp nhà trường xây dựng lộ trình và chương trình, kế hoạch hành động hợp lý cho quá trình chuyển đổi số trong hoạt động quản lý đào tạo và giảng dạy.

Trong quá trình chuẩn bị hội thảo, Ban tổ chức vui mừng khi nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Đảng ủy, BGH nhà trường và của tất cả các CBGV trong toàn trường. Ban tổ chức đã lựa chọn được 17 bài tham luận của các giảng viên, các nhà quản lý giáo

dục đã đưa vào kỷ yếu. Có nhiều bài viết đánh giá thực trạng của việc dạy và học trực tuyến tại Trường ĐH Kinh tế Nghệ An, các tác giả đều thể hiện được tâm huyết và trách nhiệm, sự trăn trở làm sao để công tác quản lý giảng dạy, vận dụng các phần mềm ... vào việc giảng dạy trực tuyến làm sao để có hiệu quả.

Trong hội thảo này, BTC mong muốn các nhà quản lý giáo dục, các giảng viên tham luận, chia sẻ các nội dung:

Thứ nhất: Thực trạng và kết quả của quá trình dạy học trực tuyến trong thời gian qua từ đó đưa ra các định hướng, tham mưu cho các cấp lãnh đạo những vấn đề về quản lý.

Thứ hai: Tham luận chia sẻ những kinh nghiệm thực tế trong quá trình dạy học trực tuyến của giảng viên.

Thay mặt cho BTC hội thảo, trân trọng cảm ơn các nhà quản lý giáo dục, các CBGV đã quan tâm và đến tham dự chương trình hội thảo trực tuyến về ***"Nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An"***, kính chúc tất cả các quý vị mạnh khỏe, hạnh phúc và thành công. Chúc cho hội thảo đạt được nhiều kết quả.

Xin chân thành cảm ơn!

TM BAN BIÊN TẬP

MỤC LỤC

TT	Tên bài viết	Số trang
1	**QUẢN LÝ VÀ ĐẢM BẢO CHẤT LƯỢNG TRONGDẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Đinh Thị Thu Hương, ThS. Ngô Hà Châu Loan* *Phòng Thanh tra- Khảo thí & QLCL- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	1
2	**QUẢN LÝ DẠY VÀ HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Phạm Thị Mai Hương* *Khoa TCNH- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	6
3	**NÂNG CAO HIỆU QUẢ GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN HIỆN NAY** *ThS. Nguyễn Mạnh Hưng* *Khoa Lý luận Chính trị- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	12
4	**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Phạm Nguyệt Thương* *Khoa Kế toán Phân tích- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	18
5	**QUẢN LÝ ĐÀO TẠO VÀ GIẢNG DẠY MICROSOFT TEAMS TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Nguyễn Xuân Mạnh – ThS.Nguyễn Thị Minh* *Phòng QLĐT – KH và HTQT – Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	22
6	**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUÁ TRÌNH HỌC TẬP TRỰC TUYẾN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *TS. Hồ Thị Hiền- ThS. Trần Thị Thanh Hường* *Khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	28
7	**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN TRONG THỜI KỲ ẢNH HƯỞNG BỞI ĐẠI DỊCH COVID 19** *ThS. Nguyễn Thị Thanh Xuân* *Trường Đại học Kỹ thuật Y Dược Đà Nẵng*	32
8	**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẰM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN ĐỐI VỚI GIẢNG VIÊN VÀ SINH VIÊNTRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Trần Hà Lan* *Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	38
9	**VÀI SUY NGHĨ VỀ DẠY TRỰC TUYẾN CÁC HỌC PHẦNLÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG MÙA DỊCH COVID-19** *ThS. Nguyễn Khánh Ly* *Khoa Lý luận Chính trị - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	44

10	**SỬ DỤNG KẾT HỢP CÁC CÔNG CỤ ĐỂ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HIỆU QUẢ** *ThS. Lê Thị Thành Vinh* *Khoa Cơ sở - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	49
11	**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN HỌC LIỆU TRỰC TUYẾN CHO BỘ MÔN TIẾNG ANH** *ThS. Ngụy Vân Thùy* *Khoa Cơ sở - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	55
12	**LÀM THẾ NÀO ĐỂ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HIỆU QUẢ** *ThS. Nguyễn Thị Hà* *Khoa Cơ Sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	60
13	**ỨNG DỤNG PHẦN MỀM TIN HỌC ĐỂ KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ TRONG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HỌC PHẦN PHÁP LUẬT KINH TẾTẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN** *ThS. Dương Thị Hải Yến* *Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	65
14	**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO SỰ "TƯƠNG TÁC – GẮN KẾT – CHẤT LƯỢNG – THƯƠNG HIỆU" CHO LỚP HỌC TRỰC TUYẾN** *ThS. Trần Thị Diên* *Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	74
15	**THỰC TRẠNG DẠY VÀ HỌC TRỰC TUYẾN CỦA NGÀNH THÚ Y. GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC HẠN CHẾ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY** *ThS. Nguyễn Thị Thu Hiền* *Khoa Nông Lâm Ngư- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	80
16	**GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN MÔN GIÁO DỤC THỂ CHẤT TRỰC TUYẾN CHO SINH VIÊN TRONG GIAI ĐOẠN DỊCH COVID- 19** *ThS. Ngô Đăng Vinh* *Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	86
17	**SỬ DỤNG PHẦN MỀM QUIZIZZ ĐỂ NÂNG CAO HIỆU QUẢ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN BỘ MÔN TIẾNG ANH** *ThS. Nguyễn Thị Hoài Ly* *Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*	89

QUẢN LÝ VÀ ĐẢM BẢO CHẤT LƯỢNG TRONG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Đinh Thị Thu Hương, ThS. Ngô Hà Châu Loan
Phòng Thanh tra- Khảo thí & QLCL
Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Cùng với sự phát triển của công nghệ thông tin và toàn cầu hóa, dạy học trực tuyến là xu hướng tất yếu của thời đại. Từ giai đoạn giãn cách do đại dịch Covid 19, tại Việt Nam nói chung và trường Đại học Kinh tế Nghệ An nói riêng, giáo dục trực tuyến được mở rộng và phát triển mạnh mẽ, với nhiều phần mềm hỗ trợ qui trình dạy học, kiểm tra, đánh giá . Bài viết trình bày về thực trạng sử dụng các ứng dụng dạy học trực tuyến và công tác quản lý tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An từ năm 2020 tới nay. Từ đó, đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến, đảm bảo chất lượng đào tạo.*

Từ khoá: dạy học trực tuyến, đảm bảo chất lượng, quản lý dạy học trực tuyến.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày nay, cùng với sự phát triển không ngừng của công nghệ thì việc áp dụng CNTT vào quản lý và học tập là nhu cầu cấp thiết đối với nền giáo dục. Trong những năm gần đây, thị trường giáo dục trực tuyến (E-learning) tại Việt Nam đã phát triển vô cùng sôi động với nhiều danh mục sản phẩm đa dạng, đáp ứng các nhu cầu khác nhau của người dùng.Cùng với xu thế đó, các cơ sở đào tạo đại học trong nước đã bắt đầu ứng dụng các hệ thống quản lý học tập trực tuyến (LMS) có khả năng quản lý quá trình tổ chức dạy, học, kiểm tra đánh giá trực tuyến kết hợp với các ứng dụng dạy học trực tuyến, như: Microsoft Teams, Google Meet, Zoom, Zalo,... Tuy nhiên, từ khi triển khai hệ thống đào tạo trực tuyến, một số trường cơ sở giáo dục đã gặp khó khăn về cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin khi số lượng sinh viên tham gia học trực tuyến lớn. Vì vậy, nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến trong các Trường Đại học ở Việt Nam trong bối cảnh công nghiệp 4.0 là cần thiết và cấp bách.

Tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An, do ảnh hưởng của đại dịch Covid 19, Nhà trường đã triển khai hình thức dạy học trực tuyến từ năm học 2020 - 2021. Thời gian đầu, giải pháp này còn mang tính chất tạm thời, ngắn hạn trong giai đoạn giãn cách. Tuy nhiên, diễn biến phức tạp và kéo dài của dịch bệnh đã làm thay đổi cách nhìn và cách thức triển khai các hoạt động giáo dục theo hướng thay đổi để thích ứng với giai đoạn mới.Từ đó, đòi hỏi phải có sự chuẩn bị chu đáo và đồng bộ, không chỉ ở nội dung giảng dạy mà còn cả khâu tổ chức đào tạo với sự hỗ trợ của hệ thống công nghệ thông tin và các phần mềm chuyên dụng để đảm bảo chất lượng giáo dục. Trong khuôn khổ bài viết này, chúng tôi trình bày thực trạng sử dụng các ứng dụng dạy học trực tuyến và công tác quản lý tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của đào tạo trực tuyến.

II. NỘI DUNG

1. Thực trạng giảng dạy trực tuyến tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An từ năm học 2020 - 2021 tới nay

Trong năm học 2020 - 2021, Nhà trường đã thực hiện hình thức dạy học online trong thời gian 2 tháng (tháng 4-5/2021). Giải pháp này lần đầu tiên được áp dụng tại trường, và trong thời gian ngắn, do vậy, giáo viên tự lựa chọn hình thức phù hợp để kết nối với sinh viên như: lập group lớp học qua Facebook rồi phát livestream trong nhóm kín này, tạo phòng học ảo qua ứng dụng Zoom, tổ chức phòng họp qua Google meet, hay chat video qua tin nhắn Facebook. Trước diễn biến phức tạp của đại dịch Covid, đầu năm học 2021- 2022, Nhà trường tiếp tục áp dụng hình thức dạy học trực tuyến từ tháng 8/2021. Qua thời gian trải nghiệm việc dạy học trực tuyến, 3 ứng dụng phổ biến được lựa chọn sử dụng để dạy học tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An là: Zoom, Google Meet và Microsoft Teams (MS Teams),thông tin phản hồi mà chúng tôi ghi nhận được từ phía người dạy như sau:

- Về chất lượng đường truyền: hai ứng dụng Google Meet và Zoom cho tín hiệu đường truyền ổn định và rõ nét hơn so MS Teams. Tuy nhiên, do phí sử dụng Zoom khá cao nên hầu hết các giáo viên đều sử dụng tài khoản miễn phí, bị giới hạn về thời gian 40p/cuộc họp, làm cho tiến trình lên lớp bị gián đoạn nhiều lần, tính năng hạn chế, quản lý khó, không lưu giữ bài giảng…

- Phần mềm MS Teams với mức phí sử dụng bản quyền thấp hơn so với ứng dụng Zoom, có nhiều chức năng để quản lý lớp học, thuận tiện cho cả thầy và trò trong việc theo dõi và tương tác trong và ngoài giờ học như:

+ Có thể xuất ra file Báo cáo tham dự: là danh sách những người tham gia cuộc họp, chi tiết cả thời gian vào lớp – rời khỏi lớp học, các khoảng thời gian người tham dự có mặt trong lớp học đều được báo cáo. Thêm vào đó, chức năng điểm danh tự động theo các mốc thời gian được người chủ trì cài đặt trước giúp tiết kiệm được thời gian và thuận tiện cho giáo viên trong việc quản lý lớp học.

+ Có thể lưu trữ toàn bộ tài liệu của môn học để theo dõi như: lưu video bài giảng, tài liệu tham khảo và hệ thống bài tập.Điều này tạo thuận lợi cho sinh viên có thể xem lại bài giảng khi chưa hiểu,kết nối không ổn định hoặc vắng học.

+ Tích hợp các chức năng giao bài tập, tạo bài kiểm tra trực tuyến. Có 2 dạng bài tập để giáo viên lựa chọn: Tự luận (Assignment) hoặc trắc nghiệm (Quiz). Giáo viên có thể tự soạn nội dung bài tập trực tiếp trên MS Office365 Teams. Sau khi tạo bài trên hệ thống, sinh viên sẽ nhận được tin nhắn thông báo qua Email, hoặc tin nhắn điện thoại. Với dạng bài trắc nghiệm, hệ thống có chức năng đảo đề thi và chấm tự động trên MS Teams,với dạng bài tự luận, giáo viên tự chấm bài. Ngoài ra, hệ thống còn tự động xử lý và biểu diễn dữ liệu về điểm của sinh viên dưới dạng biểu đồ, thuận tiện cho việc đánh giá, khảo sát chất lượng giáo dục.

+ Phòng học có thể chia theo nhóm nhỏ, giúp cho việc thảo luận và làm việc nhóm dễ dàng hơn.

Với bộ ứng dụng Office 365 và phần mềm tổ chức dạy học Microsoft Teams, việc dạy học trực tuyến tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An đang dần trở nên qui củ và có hệ thống. Tuy nhiên, do mới đưa vào sử dụng, một số giáo viên vẫn còn lúng túng, vận dụng chưa thành thạo, chưa phát huy hết các tính năng được tích hợp trong ứng dụng này.

2. Thực trạng công tác quản lý việc dạy học trực tuyến tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An từ trước tới nay

Việc dạy học trực tuyến thực hiện lần đầu tiên trong học kì II, năm học 2020 – 2021 và đợt 1, học kỳ 1 của năm học 2021-2022 có tính chất tạm thời trong thời gian giãn cách ngắn của địa phương. Sau khi lựa chọn hình thức kết nối với sinh viên phù hợp, giáo viên cung cấp thông tin cho khoa và các phòng ban liên quan của nhà trường để kiểm tra. Việc quản lý của nhà trường do phòng chức năng thực hiện chỉ dừng ở nhiệm vụ kiểm tra giờ lên lớp của giảng viên và số lượng sinh viên tham gia lớp học.

Tuy nhiên, diễn biến kéo dài và phức tạp của đại dịch đòi hỏi nhà trường phải cấp bách xây dựng Quy định tạm thời về dạy học trực tuyến và kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến để quản lý một cách có hệ thống nhằm đảm bảo chất lượng đào tạo.Nhà trường quản lý dạy học trực tuyến theo hệ thống bắt đầu từ đợt 2, học kỳ 1 năm học 2021-2022, sau khi đưa vào sử dụng ứng dụng MS Teams.

Để chuẩn bị cho việc sử dụng đồng bộ, Nhà trường đã gửi file PDF, video minh hoạ hướng dẫn cách sử dụng phần mềm đến từng giáo viên và sinh viên, lập nhóm hỗ trợ thông tin cho người dùng trong quá trình dạy học.

Việc tổ chức dạy họcqua ứng dụng MS Teams không chỉ thuận tiện trong việc tổ chức dạy học, mà còn nâng cao hiệu quả của công tác quản lý. Ngoài việc cử giáo viên theo dõi lịch lên lớp tại các phòng học ảo, phòng chức năng còn theo dõi được hồ sơ lên lớp của giáo viên như: hệ thống bài giảng E-learning, tài liệu tham khảo, hệ thống bài tập, bài kiểm tra (nếu có). Trong tuần đầu tiên thực hiện giảng dạy qua hệ thống MS Teams, chúng tôi ghi nhận được các số liệu như sau:

+ Trong 3 ngày đầu thực hiện, có rất nhiều giáo viên vẫn chưa quen với ứng dụng mới, chỉ nhấp vào link để giảng bài mà không lưu lại video minh chứng. Chỉ có một giáo viên(khoa Cơ sở) thực hiện chi tiết các chức năng có trong hệ thống như: lưu video bài giảng, tải tài liệu tham khảo và ra bài tập về nhà cho sinh viên.

+ Sau tuần đầu tiên, đa số các giáo viên đều đã biết cách đưa tài liệu tham khảo và lưu video bài giảng trên hệ thống. Có 3 giáo viên sử dụng chức năng giao bài tập sau giờ học cho sinh viên (khoa Cơ sở). Tuy nhiên, vẫn còn một số giáo viên quên thao tác lưu trữ video sau khi kết thúc giờ học.

Việc thực hiện công tác kiểm tra đánh giá kết quả học tập của người học (đánh giá quá trình và thi kết thúc học phần) được thực hiện theo Quy định tạm thời về dạy học trực tuyến và kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến hiện hành của Nhà trường, trong đó mới chỉ dừng lại ở một hình thức là làm bài tiểu luận/bài tập lớn chứ Nhà trường chưa tổ chức thi, kiểm tra đánh giá trực tuyến.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý và chất lượng trong đào tạo trực tuyến

Thứ nhất, cần nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên về vai trò và lợi ích của ứng dụng công nghệ thông tin trong giáo dục và đào tạo, hiểu đúng về bản chất giảng dạy trực tuyến trong việc đổi mới phương pháp quản lý giáo dục, phương pháp dạy học, đáp ứng nhu cầu của người học và nâng cao chất lượng đào tạo. Nhà trường cần thường xuyên cử cán bộ, giảng viên tham gia các chương trình hội thảo,

các lớp bồi dưỡng về ứng dụng công nghệ thông tin, về giảng dạy trực tuyến, bồi dưỡng theo kế hoạch hoặc gửi học theo các lớp của các dự án giáo dục đào tạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo, hoặc của các trường thuộc hệ thống các trường đại học, cao đẳng,... nhằm nâng cao nhận thức về triển khai và ứng dụng công nghệ thông tin nhằm đổi mới phương pháp quản lý, giảng dạy và học tập trong kỷ nguyên công nghiệp 4.0.

Thứ hai, Nhà trường cần tăng cường cơ sở vật chất nhằm đáp ứng các yêu cầu của giảng dạy trực tuyến về điều kiện thiết bị phần cứng, hệ thống phần mềm, như: Thiết bị đầu cuối của các đơn vị, Trung tâm dữ liệu, các hệ thống đường kết nối LAN/WAN và internet tốc độ cao, các phòng học/hướng dẫn học trực tuyến, các hệ thống website, diễn đàn và phần mềm quản lý chuyên dụng LMS,... Cơ sở vật chất phục vụ tổ chức giảng dạy trực tuyến phải đủ điều kiện hoạt động liên tục, thông suốt, an toàn và đảm bảo sự thuận tiện cho việc quản lý và cung cấp thông tin của các bộ phận quản lý, việc giảng dạy của giảng viên và việc học tập của sinh viên trong quá trình đào tạo.

Thứ ba, để đảm bảo hiệu quả trong công tác quản lý chất lượng đào tạo, Nhà trường cần ban hành các quy định liên quan về giảng dạy và kiểm tra, đánh giá trực tuyếntrên cơ sở các văn bản Bộ Giáo dục Đào tạo đã ban hành về đào tạo trực tuyến để các đơn vị thực hiện có hệ thống.

Thứ tư, Nhà trường cần đảm bảo đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên nắm chắc các quy trình tổ chức giảng dạy trực tuyến, có đủ kiến thức, kỹ năng và làm chủ việc sử dụng, khai thác các thiết bị, phần mềm được cung cấp, trang bị. Hoạt động giảng dạy trực tuyến cần được triển khai sâu rộng tới các đơn vị quản lý, khoa, bộ môn và tới từng giảng viên, sinh viên trong đổi mới, nội dung phương pháp, phương thức làm việc và giảng dạy, hướng sinh viên học tập, nghiên cứu khoa học thông qua mạng internet.

Các công cụ hỗ trợ dạy học muốn phát huy được tối đa hiệu quả, cần sự vận dụng linh hoạt của người sử dụng. Muốn truyền tải tốt kiến thức, giảng viên cần am hiểu các chức năng của ứng dụng để thiết kế bài học có tính logic, sinh động, thu hút sự chú ý của người học. Hơn ai hết, mỗi giảng viên cần dành thời gian thích hợp để tìm hiểu và thực hành phần mềm mình sử dụng, dự đoán trước các tình huống có thể xảy ra trong quá trình dạy học để có hướng xử lý phù hợp. Các tổ chuyên môn nên lồng ghép nội dung giảng dạy và cách thức trình bày bài giảng online vào thảo luận trong các buổi sinh hoạt để chia sẻ kinh nghiệm. Công đoàn nhà trường có thể phát động cuộc thi thiết kế bài giảng E-learning để khuyến khích tinh thần tìm tòi, sáng tạo của giảng viên đối với hình thức dạy học mới: đào tạo từ xa.

Giảng viên cần chủ động, thường xuyên học hỏi và nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin để chủ động, thích ứng với công tác kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến.

Về phía sinh viên, cần tăng cường khả năng nhận thức và các kĩ năng tiếp nhận, xử lý thông tin trong giai đoạn học trực tuyến. Các giảng viên trực giảng phối hợp cùng cố vấn học tập và phòng Công tác sinh viên để theo dõi và hỗ trợ sinh viên tham gia giờ học có hiệu quả.

Thứ năm, sau khi có phần mềm chuyên dụng trong quản lý đào tạo trực tuyến, phòng chức năng phải tổ chức kiểm tra đánh giá trực tuyến với nhiều phương thức đa

dạng hơn như thi theo hình thức trắc nghiệm, làm bài tập dự án, thi vấn đáp... ngoài hình thức làm bài thi tiểu luận/bài tập lớn như hiện nay.

Cuối cùng, sau mỗi học kỳ/năm học, Nhà trường cần tổ chức tổng kết rút kinh nghiệm hoạt động đào tạo trực tuyến để bổ sung các giải pháp phù hợp, kịp thời nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo.

III. KẾT LUẬN

Đào tạo trực tuyến là một xu thế phát triển không chỉ ở Việt Nam mà trên toàn thế giới, hướng tới xã hội hóa học tập, nó giúp giải quyết nhiều vấn đề khó khăn khi người học có thể học mọi lúc mọi nơi. Đây là điều mà các phương pháp giáo dục truyền thống không có được. Tuy nhiên, để phát triển hình thức đào tạo này, đòi hỏi cần có sự phối hợp làm tốt các giải pháp đồng bộ giữa các cơ quan chức năng, các trường đại học, đội ngũ giảng viên và ý thức, trách nhiệm của người học.

Trường Đại học Kinh tế Nghệ An xác định dạy học trực tuyến, dạy học từ xa là xu hướng tất yếu phải thực hiện. Cán bộ, giảng viên trường Đại học Kinh tế Nghệ An cần xem đây là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài. Để việc thực hiện đạt hiệu quả cao, cần có sự phối hợp đồng bộ giữa các đơn vị quản lý, giảng viên và sinh viên Nhà trường ở tất cả các khâu: chuẩn bị hồ sơ lên lớp, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và cách thức tiến hành kiểm tra, đánh giá người học. Với sự chuẩn bị chu đáo, có tinh thần trách nhiệm cao, Nhà trường có thể xem thách thức này là cơ hội để triển khai hình thức dạy học từ xa với thời gian linh hoạt, đáp ứng được nhu cầu đa dạng của các đối tượng sinh viên, học viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Công văn 707/BGDĐT ngày 26/02/2021 và CV 2077/BGDĐT-GDĐH ngày 20/5/2021 về Tổ chức hoạt động dạy học và đánh giá tốt nghiệp trong thời gian dịch Covid 19.

2. Quyết định 830/QĐ-DHKTNA ngày 06/10/2021 của Hiệu trưởng về việc ban hành Quy định tạm thời về dạy học trực tuyến và kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An.

3. Thông tư 12/2016/TT-BGDĐT ngày 22/04/2016 của Bộ GD&ĐT Qui định ứng dụng CNTT trong quản lý, tổ chức đào tạo qua mạng

4. Thông tư 39/2020/TT-BGĐT ngày 09/10/2020 của Bộ GD&ĐT Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đài tạo từ xa trình độ đại học,

5. Trần Quang Thuận - Bùi Văn Hồng (2020), "Quản lý dạy học trực tuyến trong các trường đại học kỹ thuật tại Thành phố Hồ Chí Minh", *Tạp chí khoa học Đại học mở Thành phố Hồ Chí Minh*, 15(1), tr.51 - 59.

QUẢN LÝ DẠY VÀ HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Phạm Thị Mai Hương
Khoa TCNH- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt**:** *Dạy và học trực tuyến hiện tại đang là một xu thế phát triển mạnh mẽ của rất nhiều nước trên thế giới, đặc biệt trong bối cảnh đại dịch bệnh COVID 19 diễn ra chưa có hồi kết, việc dạy và học không thể tiến hành trực tiếp tại trường học nên Nhà trường đã chuyển sang hình thức dạy và học trực tuyến. Việc quản lý dạy và học trực tuyến được xem là một khâu quan trọng trong đào tạo trực tuyến, giúp Nhà trường đảm bảo chất lượng và hoàn thành các mục tiêu đào tạo trong điều kiện có những biến động bất khả kháng xảy ra. Bài viết này đề cập đến thực trạng công tác quản lýdạy và học trực tuyến, đồng thời đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng quản lý dạy và học trực tuyến tại trường ĐH Kinh tế Nghệ An trong bối cảnh hiện nay.*

Từ khóa: dạy và học; dạy và học trực tuyến, quản lý dạy và học trực tuyến.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đào tạo trực tuyến ngày càng trở nên phổ biến và đang dần làm thay đổi mô hình học tập, cách thức tiếp cận tri thức của nhiều đối tượng tiềm năng như học sinh, sinh viên, viên chức Nhà nước... trong giai đoạn hiện nay. So với dạy, học và quản lý dạy, học trực tiếp, dạy và học trực tuyến đang làm cho việc học tập trở nên linh hoạt, thuận tiện, đa dạng hơn. Tuy mới ra đời không lâu, nhưng đến nay dạy và học trực tuyến đã là một loại hình học tập phát triển rộng rãi trên toàn thế giới, không những chỉ có tác dụng hỗ trợ cho người học tự học, đào tạo từ xa mà còn rất linh hoạt cho việc học tập trên lớp theo loại hình đào tạo truyền thống. Đối với Trường ĐHKTNA, đây là một hình thức hoàn toàn mới, được áp dụng khi đại dịch COVID 19 xảy ra, vì vậy ban đầu sẽ có những bỡ ngỡ, có những khó khăn và bất cập. Từ thực tế tình hình giảng dạy của giảng viên, học tập của sinh viên, bài viết còn đề cập đến việc quản lý dạy học của các phòng chức năng tại Trường ĐH Kinh tế Nghệ An hiện nay khi áp dụng hình thức dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến. Dạy, học và quản lý dạy học như thế nào trong tình hình đại dịch xảy ra, đồng thời khó khăn về mọi mặt như công nghệ, đường truyền mạng, kỹ năng dạy, học và quản lý hình thức mới chưa có, ...Bài viết dưới đây chia sẻ về tình hình thực tế đó tại ĐH Kinh tế Nghệ An.

II. NỘI DUNG

2.1 Dạy, học trực tuyến và quản lý dạy, học trực tuyến

2.1.1 Dạy và học trực tuyến

Theo tổ chức UNESCO, dạy và học trực tuyến là quá trình giảng dạy và học tập sử dụng các phương tiện điện tử, công nghệ thông tin (CNTT) và truyền thông. Dạy và học trực tuyến cho phép mọi người có thể học ở mọi lúc, mọi nơi, xóa bỏ những giới hạn về thời gian và không gian để cho mọi người có cơ hội học tập và học tập theo nhu cầu của mình (UNESCO, 2010).Theo tác giả Tony Bates, tất cả các hoạt động trên máy tính và Internet hỗ trợ giảng dạy và học tập - cả trong trường và ở xa, bao gồm cả việc

sử dụng các CNTT và truyền thông về hành chính cũng như khoa học để hỗ trợ học tập, như phần mềm liên kết giữa cơ sở dữ liệu của sinh viên và việc giảng dạy, ví dụ như danh sách lớp học, địa chỉ e-mail, ...Theo học giả Karl (2001) cho rằng dạy và học trực tuyến là việc giảng dạy trong môi trường học tập mà người dạy và người học có sự cách biệt về thời gian hay không gian, hoặc cả hai. Người dạy cung cấp nội dung khóa học thông qua các ứng dụng quản lý học tập, các nguồn tài nguyên đa phương tiện, mạng Internet, hội thảo trực tuyến…, còn người học nhận nội dung khóa học và tương tác với người dạy thông qua cùng các phương tiện kỹ thuật đó.

Theo Quy định số 830/QĐ-ĐHKTNA ngày 07/10/2021 của Trường ĐH Kinh tế Nghệ An về Dạy học trực tuyến, kiểm tra, đánh giá dạy học trực tuyến tại ĐH Kinh tế Nghệ An: Dạy học trực tuyến là hình thức dạy học thông qua mạng Internet, giảng viên sử dụng các phương tiện, thiết bị điện tử (máy tính, điện thoại thông minh, Ipad và các thiết bị khác) có kết nối Internet để thực hiện các hoạt động giảng dạy và giáo dục theo kế hoạch của Trường. Học trực tuyến là hình thức học tập thông qua mạng Internet, người học sử dụng các phương tiện, thiết bị điện tử (máy tính, điện thoại thông minh, Ipad và các thiết bị khác) có kết nối Internet để tương tác với môi trường học tập do Trường triển khai.Kiểm tra đánh giá trực tuyến là hình thức kiểm tra, đánh giá trên hệ thống online qua các công cụ điện tử như máy tính, điện thoại có kết nối Internet.

Như vậy, có rất nhiều quan điểm về dạy và học trực tuyến, nhìn chung đều có những điểm chung xoay quanh việc dạy và học dựa trên CNTT cùng với mối liên hệ giữa người dạy, người học thông qua các hoạt động dạy-học, nội dung, phương pháp. Có thể khái quát về dạy và học trực tuyến như sau:Dạy và học trực tuyến là hình thức đào tạo thông qua sử dụng các phương tiện điện tử, CNTT và truyền thông nhằm thực hiện chuyển tải, chia sẻ kiến thức giữa người dạy và người học nhằm đạt các mục tiêu đào tạo của cơ sở giáo dục.

2.1.2 Quản lý dạy và học trực tuyến

Quản lý đào tạo trực tuyến là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý (gồm các cấp quản lý khác nhau từ Ban giám hiệu, các Phòng,Khoa, Trung tâm đào tạo) lên các đối tượng quản lý (bao gồm giảng viên, sinh viên, cán bộ quản lý cấp dưới và cán bộ phục vụ đào tạo) để thực hiện các hoạt động đàotạo được ứng dụng các trang thiết bị điện tử, phần mềm, mạng viễn thông. Việcquản lý thông qua việc vận dụng các chức năng và phương tiện quản lý nhằm giúpquá trình đào tạo được vận hành một cách hiệu quả, nâng cao chất lượng công tácdạy và học trong giáo dục đào tạo.

Quản lý dạy và học trực tuyến được thực hiện qua các hoạt độngnhư: lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra dạy và học trực tuyến.

Để quản lý quá trình dạy và học trực tuyến cần lập kế hoạch, chỉ đạo, điều hành quá trình dạy-học theo CTĐT đã thiết kế đáp ứng yêu cầu chuyên môn và yêu cầu của phương thức dạy-học trực tuyến. Việc lập kế hoạch này cần căn cứ vào kế hoạch học tập do sinh viên đăng ký theo năng lực và điều kiện của từng cá nhân. Trên cơ sở kế hoạch học tập mà sinh viên đăng ký, nhà trường tổ chức quá trình dạy-học do các GV chuyên môn thực hiện. Trong đó, quản lý các hoạt động dạy của giảng viên và hoạt động học của sinh viên phải được triển khai với quy trình thống nhất; được theo dõi,

đánh giá của phòng chức năng nhằm điều chỉnh kịp thời các hoạt động này để đạt mục tiêu dạy-học. Công tác đánh giá kết quả dạy và học cần được chú ý trong quá trình tổ chức dạy-học nhằm bảo đảm kết quả được đánh giá theo quá trình và chuẩn đầu ra qui định.

Quá trình dạy và học chủ yếu được tiến hành qua mạng internet và hệ thống CNTT nên sẽ có sự cách biệt về không gian giữa người dạy - người học -Nhà trường,do đó cần có sự hỗ trợ của đội ngũ phục vụ dạy và học trực tuyến (bộ phận hỗ trợ đào tạo trực tuyến). Vì vậy, bên cạnh công tác dạy và học trực tuyến, còn phải chú trọng đến công tác quản lý quá trình hỗ trợ dạy và học trực tuyến.

Hỗ trợ dạy và học trực tuyến bao gồm các phương tiện và hoạt động cung cấp cho người dạy và người học, làm cho quá trình dạy và học thuận tiện, dễ dàng và hiệu quả hơn. Việc hỗ trợ dạy và học trực tuyến nhằm đáp ứng nhu cầu học tập của người học và phòng ngừa các vấn đề xảy ra do hạn chế của hình thức dạy và học trực tuyến (như học không hiệu quả, dẫn đến bỏ học, nghỉ học nhiều). Đồng thời,giúp cho nhà trường thực hiện nhiệm vụ đào tạo một cách có trách nhiệm hơn đối với người học, nhằm duy trì và tăng cường động cơ học tập; nâng cao kỹ năng học tập hiệu quả; giúp sinh viên khắc phục được những trở ngại trong việc học tập trực tuyến,không phải lo lắng về sự đơn độc trong việc kết nối với các giảng viên và bạn học cả về mục đích xã hội và mục đích học tập; được hướng dẫn học tập thông qua các tài liệu học tập; được cung cấp các nguồn tài nguyên học tập và được giải đáp các vấn đề liên quan đến thủ tục hành chính, cung cấp các thông tin, qui định cần thiết cho sinh viên trong quá trình học tập, giải đáp các vấn đề về học tập, về thủ tục hành chính, về kỹ thuật giúp cho quá trình học tập của sinh viên thuận lợi, luôn được duy trì và có hiệu quả.

2.2 Tình hình dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến tại ĐH Kinh tế Nghệ An

Sau khi nghỉ dạy và học do dịch COVID 19 diễn biến phúc tạp và nguy hiểm tại Nghệ An, BGH Nhà trường đã có quyết định trở lại tiếp tục dạy và học bắt đầu từ ngày 02/03/2020 (Theo TB 178/TB-ĐHKTNA ngày 28/02/2020 về Tổ chức học tập trở lại sau khi nghỉ học để phòng chống COVID 19). Do tình hình dịch càng ngày phức tạp hơn nên sau 01 tuần dạy, học tập trung, Nhà trườngchuyển sang phương án dạy và học trực tuyến để đảm bảo phòng chống dịch an toàn. Theo đó, Thông báo số 207/TB–ĐHKTNA của BGH ngày 10 tháng 03 năm 2020 về "Triển khai hình thức học online cho sinh viên trong giai đoạn phòng chống dịch Covid-19" là chỉ đạo đánh dấu mốc đầu tiên việc Nhà trường chuyển hình thức dạy học trực tiếp sang hình thức dạy và học trực tuyến.Thời khoá biểu dạy, học do Phòng QL Đào tạo sắp xếp trước đó vẫn được giữ nguyên như cũ, đồng thời bố trí sắp xếp đội ngũ cán bộ các phòng chức năng tham gia theo dõi các lớp học trực tuyến kịp thời. Nhà trường chỉ đạo các GV tự lựa chọn các hình thức và phần mềm dạy học trực tuyến như: Facebook, Zoom Cloud Meetting, Google Class, Google Meet; Trans; .... . Công tác quản lý dạy và học trực tuyến được thực hiện qua phần mềm điều hành ioffice, email, nhóm Zalo, mesenger, ... Sau 01 tuần triển khai hình thức dạy học trực tuyến, BGH chỉ đạo phòng quản lý chức năng, các khoa và giảng viên báo cáo ngay về tình hình dạy và học trực tuyến để nắm bắt tình

hình, những thuận lợi, khó khăn và đề xuất nhằm điều chỉnh kịp thời đảm bảo tiến độ và kế hoạch đào tạo của Nhà trường.

Trong giai đoạn này (học kỳ 2, năm học 2020-2021), là bước đầu triển khai dạy và học trực tuyến,dù đã có các phương án dạy và học thực hiện khi dịch bệnh xảy ra, có sự chỉ đạo sát sao từ BGH Nhà trường, tinh thần trách nhiệm của phòng chức năng, sự nỗ lực từ các cán bộ, giảng viên, nhưng việc dạy và học và quản lý dạy học trực tuyến của Nhà trường vẫn còn những khó khăn và bất cập. Đó là hạn chế về nhận thức tầm quan trọng của ứng dụng CNTT trong quản lý dạy học, về năng lực trong ứng dụng CNTT của giảng viên, cán bộ quản lý, về hạ tầng thiết bị của Nhà trường. Phần mềm dạy trực tuyến chưa thống nhất và chưa có phần mềm riêngvề dạy và học trực tuyến của Nhà trường. Ban đầu các GV chủ yếu sử dụng phần mềm Zoom, tài khoản cá nhân tự lập chỉ giới hạn thời gian 40 phút/ lần sử dụng nên khi vận hành có nhiều bất cập như tự thoát ra sau 40 phút, giật, lag, quá tải khi lượng người dùng lớn. Bên cạnh đó, đa số các phần mềm này không có chức năng trường trực tuyến mà chỉ là công cụ áp dụng trong dạy học trực tuyến nên không có chức năng tổ chức kiểm tra, đánh giá, giao bài tập, quản lý…Người học vì học tại nhà nên nhiều SV không đủ phương tiện, công cụ, tài liệu, môi trường để học tập; ý thức về học tập chưa cao, ...

Chính những bất cập trên dẫn đến công tác quản lý trong dạy và học trực tuyến của Trường chưa hiệu qủa. Đến cuối năm học, Nhà trường đã gặp khó khăn và lúng túng trong việc phải thực kiểm tra, đánh giá học phần, xếp loại kết quả rèn luyện, học tập của sinh viên trong học kỳ 2, vì do dịch bệnh nên phần lớn số học phần đã học xong nhưng không tổ chức thi được cho các khoá.

Mặc dù Nhà trường đã có những chỉ đạo kịp thời để ứng phó đối với việc dạy và học, đảm bảo kế hoạch đào tạo không gián đoạn và chậm trễ. Tuy nhiên, đây chỉ có thể là biện pháp khắc phục tạm thời, không phải là biện pháp có tính ổn định lâu dài.

Sang năm học 2021-2022, BGH đã chỉ đạo phòng QL Đào tạo, Khoa học và HTQT lên kế hoạch ngay trước khi bắt đầu vào năm học mới. Trên cơ sở căn cứ Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT ngày 30/03/2021 của Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên, Nhà trường đã kịp thời soạn thảo và ban hành Quy định tạm thời số 830/QĐ-ĐHKTNA ngày 07/10/2021 về Quản lý dạy học, kiểm tra, đánh giá dạy học trực tuyến tại ĐHKTNA.

Đồng thời, BGH đã chỉ đạo và giao phòng chức năng của trường xây dựng kế hoạch và thành lập tổ kỹ thuật nghiên cứu và tham mưu lựa chọn phần mềm dạy, học và quản lý trực tuyến thống nhất chung toàn trường, phù hợp, thử nghiệm và đem vào thực hiện ngay từ tháng 10/2021. Theo đó, phần mềm Microsoft Teams được Nhà trường lựa chọn chính thức đưa vào dạy học tại trường. (Theo TB 877/TB-ĐHKTNA ngày 25/10/2021 của HT).

Mặc dù đến nay Nhà trường đã có những cải tiến trong dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến, nhưng vẫn chưa đảm bảo và đáp ứng đủ các điều kiện về dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến. Do vậy cần có các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học và quản lý dạy học trực tuyến của Nhà Trường.

2.3 Nâng cao chất lượng quản lý dạy và học trực tuyến tại ĐH Kinh tế Nghệ An

Dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến đang ngày càng phát triển mạnh mẽ, không chỉ là hình thức dạy học hữu hiệu để thay thế hình thức dạy học trực tiếp trong điều kiện không thể đến trường vì dịch bệnh COVID 19, mà nó còn là xu hướng dạy học dần trở nên phổ biến đối với các trường đại học trong thời đại công nghệ 4.0, khi các Trường đang muốn mở rộng và đa dạng hóa dịch vụ đào tạo. TrườngĐH Kinh tế Nghệ An cũng vậy, dạy học trực tuyến được xem là giải pháp trước mắt để ứng phó đại dịch, về lâu dài, đào tạo trực tuyến sẽ là mục tiêu về phát triển và đa dạng hóa dịch vụ đào tạo của Trường. Giai đoạn này phát triển dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến được xem là bước đệm, là cơ sở tạo tiền đề cho việc đạt mục tiêu dài hạn của Trường. Vì vậy cần có các giải pháp sau:

- Nhà trường đề nghị lên cấp trên có kế hoạch nâng cấp đường truyền để đảm bảo chất lượng mạng internet ổn định; hỗ trợ có hiệu quả và kịp thời về chương trình "Sóng và máy tính cho em," sớm đạt được mục tiêu "không có học sinh nào bị bỏ lại phía sau."

- Nhà trường đề nghị Bộ GD&ĐT nghiên cứu, xây dựng các phần mềm dạy và học; quản lý dạy, học và tổ chức học trực tuyến phù hợp, hiệu quả, tiên tiến và thân thiện với các cấp bậc học; tăng cường tập huấn sử dụng công nghệ thông tin nói chung, phần mềm dạy học nói riêng, để nâng cao chất lượng dạy và học trực tuyến, ngay cả khi không có đại dịch.

- Nhà trường cần ban hành Quy định chính thức về dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến có sự bao quát tổng thể hơn với quy định cũ, bao gồm các nội dung như: quy định thiết kế khóa học trực tuyến; quy trình tổ chức hoạt động dạy học, hoạt động hỗ trợ DHTT. Xây dựng chương trình đào tạo chi tiết với nội dung giảng dạy, phương pháp giảng dạy,hoạt động giảng dạy để triển khai trên lớp học trực tuyến căn cứ vào đề cương chi tiết học phần. Đội ngũ tham gia xây dựng gồm: giảngviên môn học, cán bộ xây dựng kế hoạch đàotạo, cán bộ hỗ trợ đào tạo.

-Nhà trường tổ chức bồi dưỡng, tập huấn kỹ năng dạy học trực tuyến,quản lý DHTT, ứng dụng CNTT và phương pháp sư phạm cho giảng viên; kỹ năng học tậptrực tuyến cho sinh viên.

- Nhà trường tập trungcho phát triển cơ sở vật chất đảm bảo thựchiện các hoạt động dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến như: hệ thống phần mềm quản lý học tập,hệ thống lớp học ảo, hệ thống diễn đàn... Cáccông cụ này cần phải liên tục được nâng cấpvà phát triển các chức năng, tiện ích mới nhằm đáp ứng nhu cầu sử dụng của giảng viên vàsinh viên.

- Nhà trường cần xây dựng qui trình tổ chức các hoạt động dạy học, cơ chế kiểm tra giám sát để giảng viên, sinh viên, và cán bộ hỗ trợ chương trình thực hiện.Tăng cường giám sát hoạt động quản lý việc đánh giá kết quả học tập của giảng viên và kết quả học tập của sinh viên. Cần qui định các tiêu chí đánh giá cho lớp học đã được thực hiện về: giảng viên, hoạt động giảng dạy, học tập, tương tác... để làm cơ sở đánh giá và tổng kết. Kết quả đánh giá cần được sử dụng làm căn cứ để điều chỉnh thiết kế khóa học, chương trình đào tạo và các hoạt động có liên quan.

- Về phía GV, SV: nâng cao kiến thức và kĩ năng về CNTT, phát huy các công cụ, tiện ích, phầnmềm trên hệ thống dạy, học trực tuyến để triển khai lớp học như: diễn đàn thảo luận, lớp học ảo, cácứng dụng chat. Việc giám sát các hoạt động của lớp học cầnđược thực hiện để thường xuyên nhằm đảm bảo duy trì, thúc đẩy các hoạt động tương tác. Cácnội dung trao đổi, câu hỏi của sinh viên phải được kiểm soát để giảng viên phản hồi, đồng thời phát hiện kịp thời những nội dung thảoluận vi phạm nội qui. Việc giám sát hoạt động dạy học cũng có thể được thực hiện thông qua hệ thống quản lý học tập với một số hoạt động như: tham gia thảo luận, hỏi đáp, làm bài tập trắc nghiệm, bài tập tình huống.

III. KẾT LUẬN

Đối với Trường Đại học Kinh tế Nghệ An, sự tác động của đại dịch COVID 19 đã làm thay đổi hình thức dạy, học và quản lý dạy học từ trực tiếp sang trực tuyến trong thời gian trước mắt. Điều này cũng có thể là cơ hội để Nhà trường tạo tiền đề mở rộng và phát triển hình thức và dịch vụ đào tạo của Trường trong tương lai. Vì vậy, ngay từ bây giờ, việc nâng cao chất lượng dạy, học và quản lý dạy học trực tuyến hết sức cần thiết, nó chính là sự tích hợp của năng lực quản lý cốt lõi, năng lực chuyên môn, năng lực dạy học, năng lực ứng dụng công nghệ và đổi mới phương pháp dạy học. Để đạt được điều đó, cần sự kết hợp của tất cả các đối tượng và chủ thể trong và ngoài trường cùng phối hợp thực hiện sẽ đạt được mục tiêu đề ra.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1.Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2021), Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT ngày 30/03/2021 *Quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên.*

2. Đại học Kinh tế Nghệ An, (2021), Quy định tạm thời số 830/QĐ-ĐHKTNA ngày 07/10/2021 về *Quản lý dạy học, kiểm tra, đánh gía dạy học trực tuyến tại ĐHKTNA.*

3. Võ Văn Quân, (2020), Báo điện tử Thông tin và Truyền thông, *Tổ chức và quản lý lớp học trong thời đại công nghệ (Phần 2),* https://ictvietnam.vn/to-chuc-va-quan-ly-lop-hoc-trong-thoi-dai-cong-nghe-phan-2-20200421160543182.htm

NÂNG CAO HIỆU QUẢ GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN HIỆN NAY

ThS. Nguyễn Mạnh Hưng
Khoa Lý luận Chính trị- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Dạy học trực tuyến là giải pháp được nhiều trường đại học, cao đẳng và các cơ sở giáo dục lựa chọn trong thời kỳ thích ứng linh hoạt với diễn biến phức tạp của dịch Covi-19. Dạy học trực tuyến đã và đang trở thành xu thế tất yếu trong thời kỳ cách mạng số hóa. Trong phạm vi của bài viết này, tác giả phân tích thực trạng và đề xuất một số giải pháp nhằm triển khai có hiệu quả giảng dạy trực tuyến các môn Lý luận Chính trị ở trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sự phát triển của cuộc Cách mạng Công nghiệp lần 4, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông đã tác động đến mọi mặt kinh tế, xã hội nói chung và giáo dục, đào tạo nói riêng. Cuộc cách mạng về dạy và học trực tuyến ra đời đã trở thành một xu thế tất yếu của thời đại. Đặc biệt, bối cảnh đại dịch Covid-19 đang tác động mạnh mẽ đến tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội của đất nước trong thời gian qua đã tạo ra những khó khăn, thách thức trong công tác dạy học, nhưng cũng là cơ hội để thúc đẩy, nâng cao chất lượng hình thức dạy học trực tuyến hiện nay.

Đối với Trường Đại học Kinh tế Nghệ An, sau một thời gian triển khai thực hiện dạy và học trực tuyến đã cho thấy nhiều tín hiệu rất tích cực, nhiều ưu điểm cần phát huy nhưng cũng cho thấy những hạn chế, thách thức mà Nhà trường cần nỗ lực khắc phục, vượt qua. Chính vì vậy, ngay lúc này Nhà trường cần phải nhận thức sâu sắc, toàn diện hơn, chuẩn bị tốt về mọi mặt để sẵn sàng tâm thế cho sự thay đổi phương thức đào tạo trong trong bối cảnh hiện nay.

II. NỘI DUNG

1. Thực trạng giảng dạy trực tuyến các môn Lý luận Chính trị tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Để đạt được mục tiêu đào tạo trong tình hình dịch bệnh diễn biến phức tạp, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã triển khai kế hoạch dạy học trực tuyến bằng phần mềm Microsoft Teams. Sau một thời gian trực tiếp giảng dạy và trao đổi với đồng nghiệp, chúng tôi có một số nhận xét đánh giá sơ bộ về ưu điểm và hạn chế của các lớp học trực tuyến ở Nhà trường trong thời gian vừa qua như sau:

1.1. Những ưu điểm và hạn chế của dạy học trực tuyến các môn Lý luận Chính trị tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay

1.1.1. Những ưu điểm và kết quả đạt được bước đầu

Sau thời gian thực hiện dạy học trực tuyến ở Trường nói chung, dạy và học trực tuyến các môn học Lý luận Chính trị nói riêng, chúng tôi nhận thấy nhìn chung hoạt động này đã dần đi vào nề nếp, đáp ứng yêu cầu của công tác phòng, chống dịch bệnh, vừa đảm bảo thực hiện mục tiêu "dừng đến trường nhưng không dừng việc học" theo tinh thần chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Quá trình giảng dạy trực tuyến đã được các giảng viên thực hiện nghiêm túc trên ứng dụng Microsoft Teams. Việc sử dụng phần mềm giảng dạy trực tuyến thống nhất trong Nhà trường là cơ hội thúc đẩy số hóa hệ thống bài giảng, tài liệu để tất cả cán bộ, giảng viên. Khai thác được các yếu tố tích cực trong việc ứng dụng công nghệ thông tin vào trong hoạt động quản lý, giảng dạy và học tập; linh hoạt, chủ động được về thời gian, không gian cho việc dạy và học.

Ưu điểm của giảng dạy và học trực tuyến đã giảm thiểu tối đa chi phí đi lại, tiết kiệm được thời gian và không gian học tập, góp phần đảm bảo an toàn về sức khỏe cho giảng viên và sinh viên trong giãn cách xã hội và công tác phòng chống dịch Covid-19. Đảm bảo được quyền lợi của giảng viên, đảm bảo thực hiện giảng dạy theo đúng lịch trình, kế hoạch đã được ban hành từ đầu năm học.

Ngay từ những ngày đầu chuẩn bị cho công tác giảng dạy theo hình thức trực tuyến, lãnh đạo khoa, bộ môn đã chỉ đạo sát sao, động viên tinh thần cán bộ, giảng viên trong toàn khoa về cách thức tổ chức, thống nhất phương pháp, nội dung bài giảng để triển khai đến từng lớp sinh viên. Do đây là lần đầu triển khai giảng dạy trực tuyến, khác với phương pháp dạy truyền thống là cần có thời gian biểu cố định, cụ thể cho việc học tập nên các giảng viên trong khoa còn lúng túng. Tuy nhiên, được sự giúp đỡ về mặt kỹ thuật của bộ phận phụ trách dạy học trực tuyến và các giảng viên có kinh nghiệm trong Nhà trường đã kịp thời đưa công tác dạy học trực tuyến đi vào ổn định.

Từ ngày 01/11/2021, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã triển khai đồng bộ, thống nhất trong toàn trường triển khai giảng dạy trên ứng dụng Microsoft Teams. Với đặc thù của môn học, nên trong quá trình dạy trực tuyến, giảng viên đã tích cực cập nhật những vấn đề có tính thực tiễn hiện nay vào nội dung bài giảng hoặc để tăng cường mức độ tương tác trao đổi giữa giảng viên với sinh viên. Đồng thời, giảng viên bước đầu đã khai thác, sử dụng các công cụ trên nền tảng trực tuyến tương tác với sinh viên để giải đáp câu hỏi, bài tập mà các em còn đang vướng mắc.

Ban chủ nhiệm Khoa đã chỉ đạo cho các bộ môn và giảng viên nghiên cứu xây dựng và thiết kế nội dung bài giảng theo đề cương môn học, đồng thời kết hợp đa dạng và hợp lý các phương pháp giảng dạy như trình chiếu bài giảng có hình ảnh minh họa, bài tập, video, phim tư liệu…

Kết quả đạt được sau một thời gian tổ chức giảng day trực tuyến, số lượng sinh viên tham gia giờ học trực tuyến chiếm tỷ lệ cao. Ý thức, thái độ và tinh thần tự học, tự nghiên cứu của sinh viên được nâng cao hơn. Kết quả đó cho thấy, việc triển khai giảng dạy trên ứng dụng Microsoft Teams đã phát huy được ưu thế và tính hiệu quả của nó, khi giảng viên đã tận dụng được những tính năng của công nghệ thông tin để ứng dụng vào quá trình gảng dạy của mình.

1.1.2. Những khó khăn, hạn chế cần khắc phục

Bên cạnh những ưu điểm của dạy học trực tuyến các môn Lý luận Chính trị tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An còn bộc lộ những hạn chế cần khắc phục như sau:

Trong thời gian đầu, việc triển khai hình thức dạy học trực tuyến còn có nhiều lúng túng, bất cập. Cán bộ quản lý, giảng viên chưa được tập huấn hình thức dạy học mới; sinh viên chưa được chuẩn bị tâm thế; điều kiện hạ tầng kỹ thuật còn tự phát, chưa

đồng bộ… Những điều này tác động không nhỏ đến chất lượng, hiệu quả của việc dạy và học.

Mặc dù phần mềm dạy học trực tuyến có thể cung cấp tính năng trao đổi trực tiếp giữa giảng viên và sinh viên thông qua các ứng dụng trò chuyện tin nhắn và giao lưu trực tuyến nhưng cũng không đầy đủ và sinh động bằng việc trao đổi như hình thức đào tạo truyền thống là giao tiếp trực diện giữa giảng viên và sinh viên. Giảng viên khó đánh giá được năng lực của từng sinh viên,các vấn đề liên quan đến an ninh mạng và sở hữu trí tuệ. Đồng thời, dạy học trực tuyến làm cho giảng viên gặp khó khăn trong việc quản lý lớp học, có khi sinh viên mở máy nhưng tắt camera, hoặc là đổ lỗi cho đường truyền internet không ổn định, làm việc riêng khi học.

Các môn Lý luận Chính trị là những môn học mang tính hàn lâm, thuyết giảng và tương tác liên tục với người học. Do đó, việc học trực tuyến phần nào cũng sẽ làm giảm khả năng truyền đạt với lòng say mê nhiệt huyết của giảng viên đến sinh viên viên. Nhất là một số giảng viên không quen với việc sử dụng công nghệ thông tin, sử dụng các tính năng của phần mềm giảng dạy trực tuyến.

Hiện nay, phần mềm Microsoft Team mà Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đang sử dụng nói riêng và các ứng dụng học trực tuyến phổ biến tại Việt Nam nói chung chủ yếu đến từ các nhà cung cấp quốc tế. Do vậy, các lớp học trực tuyến phụ thuộc chất lượng đường truyền nhiều khi quá tải, cả giảng viên và sinh viên cũng có thể bị lỗi mạng và bị thoát ra khỏi phòng học.

Các môn Lý luận Chính trị ngoài giờ giảng lý thuyết còn có giờ thảo luận, giờ đi thực tế để củng cố và trực quan hóa kiến thức đã học. Do vậy, học trực tuyến phần nào cũng làm cho sinh viên không có nhiều cơ hội học hỏi trao đổi trực tiếp với bạn bè, cũng như tham quan thực tế để củng cố kiến thức đã học. Học trực tuyến cũng làm cho các sinh viên lớn tuổi gặp nhiều khó khăn (chủ yếu ở các lớp liên thông, văn bằng 2), không thành thạo máy vi tính và không có những thiết bị điện tử công nghệ cao để theo dõi được các nội dung của bài giảng.

Đối với sinh viên, đa số các em vốn quen với cách học truyền thống. Tâm lý ỷ lại, thụ động trong học tập còn phổ biến. Trong khi học trực tuyến đòi hỏi các sinh viên có tính chủ động, tích cực, ý thức cá nhân cao. Nhiều sinh viên chưa hình thành năng lực tự lên kế hoạch học tập và tạo tính kỷ luật học tập bằng phương thức mới. Bên cạnh đó, kỹ năng tự học chưa cao sẽ ảnh hưởng đến chất lượng học tập các môn học này.

Hiện nay, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã thành lập tổ phụ trách kỹ thuật giảng dạy trực tuyến. Các thành viên trong tổ phụ trách kỹ thuật là những cán bộ, giảng viên kiêm nhiệm từ các phòng ban, các khoa trong Nhà trường.Thực hiện nhiệm vụ xuất phát từ niềm đam mê, học hỏi và sự phát triển chung của Nhà trường, các thành viên trong tổ chưa từng được đào tạo bài bản về công nghệ thông tin nên quá trình hỗ trợ dạy học trực tuyến hiện nay ở Nhà trường chưa được như mong muốn.

2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy trực tuyến các môn Lý luận Chính trị ở Trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay

Các môn Lý luận Chính trị trong chương trình đào tạo đại học hiện nay là những môn học thuộc chương trình đại cương. Mục đích, vai trò của các môn học này là xác

lập thế giới quan và phương pháp luận khoa học, xây dựng bản lĩnh chính trị và phát triển những giá trị đạo đức, trách nhiệm xã hội cho sinh viên. Với vị trí, ý nghĩa đó, các môn Lý luận Chính trị thuộc khối kiến thức bắt buộc trong chương trình đào tạo ở bậc đại học.

Để nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến các môn Lý luận Chính trị ở Trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay, bảo đảm đổi mới việc giảng dạy và học tập phù hợp trong thời đại Cách mạng Công nghiệp 4.0 cần tập trung một số nội dung sau:

Thứ nhất, mỗi giảng viên cần tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị cho phù hợp với phương thức đào tạo trực tuyến

Đổi mới phương pháp giảng dạy môn học theo hướng đảm bảo tính tinh giản và tinh hoa. Đây là điều kiện tiên quyết để đảm bảo chất lượng giảng dạy trực tuyến. Để việc dạy học trực tuyến được diễn ra khoa học, sinh viên dễ tiếp nhận, các giảng viên nên xây dựng bài giảng sinh động, thiết kế kịch bản dạy học. Trong khi giảng bài, giảng viên cần dạy thẳng vào kiến thức cơ bản, rõ ràng, rành mạch và ngắn gọn. Có thể đưa vào bài giảng những đoạn phim tài liệu, video có liên quan đến kiến thức để tạo cho bài học sự sinh động, phát huy tính tích cực của sinh viên.

Ngoài việc chuẩn bị nội dung, chương trình dạy học trực tuyến bài bản, giảng viên cũng cần trang bị và làm chủ những kỹ năng tổ chức lớp học trực tuyến. Bên cạnh đó, kỹ năng tổ chức hoạt động, trò chơi giúp kích thích tư duy, tạo hứng thú, động lực học tập cho sinh viên cũng cần giảng viên liên tục cập nhật, trau dồi để có thể thực hiện các lớp học trực tuyến một cách hiệu quả.

Thứ hai, Nhà trường cần có sự đầu tư về cơ sở vật chất, công nghệ thông tin để đáp ứng được yêu cầu dạy và học trực tuyến

Đầu tư cơ sở vật chất, công nghệ thông tin hiện đại, hệ thống thông tin thư viện điện tử nhằm phục vụ cho quá trình dạy - học, kiểm tra đánh giá các môn học nói chung và các môn Lý luận Chính trị nói riêng theo phương thức đào tạo trực tuyến.

Trong xu thế chuyển đổi số, Nhà trường nên thiết lập, mã số hoá giáo trình, bài giảng điện tử và đưa lên lên website của trường. Hệ thống tài liệu tham khảo phong phú. Đảm bảo sự kết nối thông suốt giữa người dạy - người học và thư viện điện tử. Kết nối với trang thư viện, trang tài liệu lớn của Việt Nam (tailieu.vn) để có được nguồn tài liệu phong phú nhất, sinh viên, cán bộ giảng viên truy cập thuận lợi nhất.

Đổi mới, cập nhật những thành tựu công nghệ mới, đảm bảo về tốc độ, hình thức và tính đa dạng cao nhất là yêu cầu tất yếu nhằm thực hiện phương thức đào tạo trực tuyến nói chung, đào tạo trực tuyến các môn Lý luận Chính trị nói riêng của Nhà trường.

Thứ ba, nâng cao hiệu quả quản lý trong Nhà trường

Trong phương thức đào tạo trực tuyến, việc tạo ra môi trường và điều kiện thuận lợi cho đội ngũ giảng viên và sinh viên là yêu cầu cấp thiết khi áp dụng phương thức này. Với lĩnh vực đặc thù này, quá trình quản lý cần đảm bảo cả tính hành chính, đồng thời đảm bảo những yêu cầu đặc thù trong hoạt động sư phạm.

Trong đó, Nhà trường tạo động lực kích thích tinh thần lao động sáng tạo của người dạy và người học. Môi trường học thuật dân chủ, cách thức đánh giá khách quan

sẽ thúc đẩy chất lượng lao động của đội ngũ. Thái độ cào bằng chắc chắn sẽ dẫn đến cách làm việc đối phó. Khi triển khai phương thức mới, đây là yếu tố quyết định mức độ thành công.

Khi triển khai phương thức đào tạo trực tuyến đòi hỏi Nhà trường cũng cần đổi mới đồng bộ công tác khảo thí và kiểm định chất lượng, thanh tra giáo dục... nhằm đưa lại chất lượng thực cho phương thức đào tạo này.

Nhà trường cần đầu tư, bồi dưỡng cho cán bộ trực tiếp phụ trách quản lý phần mềm dạy học trực tuyến. Nếu được đào tạo chuyên sâu, đầu tư máy móc thiết bị hiện đại sẽ góp phần rất lớn trong mục tiêu nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến của Nhà trường. Kịp thời phát hiện, khắc phục những lỗi mang tính hệ thống, nâng cao hiệu quả công tác quản lý việc dạy và học trực tuyến của Nhà trường.

Thứ tư, chú trọng đào tạo đội ngũ giảng viên để xây dựng video bài giảng trực tuyến

Nội dung ưu tiên trước mắt lúc này cần đào tạo theo giai đoạn, từ chọn lọc, thử nghiệm đến triển khai điểm trước khi thực hiện đại trà. Từ lựa chọn đội ngũ giảng viên cốt cán đến bồi dưỡng đội ngũ giảng viên trẻ, từ giảng viên Lý luận Chính trị đến đội ngũ cán bộ quản lý đào tạo, hỗ trợ công nghệ thông tin...

Trong đào tạo trực tuyến, năng lực của giảng viên Lý luận Chính trị không chỉ đóng vai trò dạy học, kiểm tra đánh giá là chủ yếu như cách dạy truyền thống. Năng lực tương tác với người học, kết nối với cán bộ quản lý đào tạo, theo dõi quá trình tiến bộ của từng sinh viên trong dạy học, khả năng nắm bắt trong tiếp nhận và xử lý thông tin phản hồi từ phía người học... luôn được đặt ra. Điều này đòi hỏi đội ngũ cần được đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn cận thận.

Thứ năm, cần nâng cao nhận thức, kỹ năng cho người học khi tham gia học các môn Lý luận Chính trị nói riêng và các môn học khác nói chung bằng phương thức trực tuyến

Để đạt được mục tiêu đào tạo đại học hiện nay, sinh viên cần hiểu rõ bản chất của quá trình học tập là tự nghiên cứu, tự học. Sinh viên chủ động, tích cực trong học tập. Muốn vậy, giáo dục ý thức tự học cho sinh viên, giúp sinh viên có tâm thế chủ động khi tham gia khóa học, hiểu yêu cầu của quá trình đào tạo... là bước chuẩn bị quan trọng đem lại chất lượng cho hoạt động đào tạo.

Những phương pháp và kỹ năng cần thiết cho việc học tập trước đây bằng phương pháp đào tạo truyền thống thì khi áp dụng phương thức đào tạo trực tuyến đòi hỏi sinh viên phải có sự chuẩn bị kỹ càng hơn mới đem lại chất lượng và hiệu quả mong muốn.

Để bài giảng đạt hiệu quả về chất lượng thì ý thức tự giác học tập của sinh viên là rất quan trọng. Mỗi sinh viên cần xác định tâm thế, tư tưởng, tác phong học tập ở nhà cũng như đang học tập ở trường. Sau mỗi bài giảng, các em cần khai thác hệ thống tư liệu, câu hỏi và thực hiện theo yêu cầu của giảng viên. Tăng cường tương tác qua mạng, điện thoại với thầy cô giáo và bạn bè trong lớp để chia sẻ những khó khăn khi ôn tập.

Muốn vậy, tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên Nhà trường cần thúc đẩy hoạt động thiết thực để hỗ trợ sinh viên. Phát huy tối đa vai trò của Phòng Công tác sinh viên

vai trò của khoa đào tạo, cố vấn học tập... để góp phần tạo ra hiệu ứng tích cực, sự cộng hưởng trong phương thức đào tạo trực tuyến hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Việc tổ chức học trực tuyến trong các cơ sở giáo dục nói chung và giáo dục Đại học nói riêng là một xu thế tất yếu của một nền giáo dục mở, linh hoạt trong bối cảnh cuộc cách mạng số, là hình thức đào tạo vô cùng cần thiết trong bối cảnh dịch bệnh kéo dài hiện nay.

Tuy nhiên, việc dạy và học tập trực tuyến tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An vẫn phải đối mặt với nhiều khó khăn và thách thức như hệ thống cơ sở vật chất để phục vụ dạy - học trực tuyến; năng lực và kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin; các quy định về tiêu chí, tiêu chuẩn chất lượng chương trình đào tạo trực tuyến mới đang trong quá trình mới xây dựng, ban hành.Vì vậy, trong bối cảnh hiện nay rất cần sự quan tâm đầu tư, quản lý của lãnh đạo Nhà trường; tinh thần tự học tập, không ngừng vận dụng sáng tạo các kiến thức, kỹ năng số của đội ngũ giảng viên Nhà trường trong dạy học trực tuyến; tích cực tương tác của người học, sự hỗ trợ của gia đình và xã hội.

Với sự nỗ lực đó, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An có thể hy vọng hình thức giảng dạy trực tuyến sẽ trở thành công cụ hữu hiệu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, mở rộng cơ hội cho người học, hình thành xã hội học tập, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực đáp ứng được yêu cầu của xã hội hiện nay./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ giáo dục và Đào tạo (2021), *Quy định về quản lý và tổ chức học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên,* Hà Nội.

2. Phan Thị Thanh Hải (2020), *Sự cần thiết áp dụng hình thức đào tạo trực tuyến các môn lý luận chính trị trong các trường đại học,* Tạp chí Lý luận chính trị số 3-2020.

3. Trường Đại học Kinh tế Nghệ An (2021), *Quyết định ban hành Quy định tạm thời về dạy học trực tuyến và kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An,* Ngày 06/10/2021.

4. Trường Đại học Kinh tế Nghệ An (2021), *Quyết định ban hành Quy chế đào tạo trình độ đại học,* ngày 29/9/2021.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Phạm Nguyệt Thương
Khoa Kế toán Phân tích- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt:*Sự phát triển của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông đã tác động đến mọi mặt kinh tế, xã hội nói chung và giáo dục, đào tạo nói riêng. Cuộc cách mạng về dạy và học, "Đào tạo trực tuyến" (E-learning) ra đời đã trở thành một xu thế tất yếu của thời đại. Đặc biệt trong bối cảnh đại dịch Covid-19 đang tác động mạnh mẽ đến toàn thế giới trong những năm qua như là một "phép thử", vừa tạo ra những khó khăn trong công tác dạy học nhưng cũng là cơ hội thúc đẩy hình thức E-learning phát triển và là một giải pháp hữu hiệu giải quyết tình huống trong bối cảnh này. E-learning không chỉ bó hẹp trong giáo dục phổ thông mà cả trong giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp.*

Từ khóa: *Dạy học trực tuyến, người dạy, người học*

I - ĐẶT VẤN ĐỀ

Dạy học trực tuyến (hay còn gọi là e-learning) là phương thức học ảo thông qua máy vi tính, điện thoại thông minh nối mạng đối với một máy chủ ở nơi khác. Giáo viên có thể truyền tải hình ảnh và âm thanh qua đường truyền băng thông rộng hoặc kết nối không dây (WiFi, WiMAX), mạng nội bộ (LAN).

Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), dạy học trực tuyến là hoạt động nhằm hỗ trợ hoặc thay thế dạy học trực tiếp tại cơ sở giáo dục nhằm thực hiện một phần hoặc toàn bộ nội dung bài học hoặc chủ đề trong chương trình đào tạo để hỗ trợ hoặc thay thế dạy học trực tiếp bài học hoặc chủ đề đó tại cơ sở giáo dục. Mô hình dạy học mới được áp dụng tiêu biểu là "dạy học trực tuyến" là một trong những giải pháp tối ưu có khả năng đáp ứng nhu cầu cấp thiết trong học tập, giảng dạy và thuận lợi trong đào tạo nhiều cấp học và những mặt tích cực mà phương pháp này mang lại trong quá trình giảng dạy và học tập.

II - NỘI DUNG

E-learning đã được phát triển ở các nước tiên tiến từ lâu, song trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo ở Việt Nam nói chung và tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An nói riêng mới chỉ được áp dụng và đẩy mạnh từ khi dịch Covid - 19 bùng phát. Yếu tố bị động, bất ngờ của việc tổ chức dạy học trực tuyến để đối phó với dịch bệnh trong bối cảnh giãn cách xã hội không thể tránh khỏi những khó khăn và tồn tại trong hình thức đào tạo mới, ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng của hệ thống giáo dục, đào tạo nói chung và trường Đại học Kinh tế Nghệ An nói riêng.

Việc dạy học trực tuyến trong thời điểm hiện tại được xem là giải pháp tối ưu cho nghành giáo dục, vừa đảm bảo sức khỏe cho cả thầy và trò vừa đảm bảo an toàn phòng chống dịch vừa đảm bảo thời hạn đào tạo. Bên cạnh những thuận lợi mà dạy học trực tuyến mang lại như: Tính linh hoạt, giảm chi phí học tập, cơ hội cho thầy trò được hội

nhập với cuộc cách mạng công nghệ số, ... thì cũng có nhiều khó khăn và bất cập trong quá trình dạy học trực tuyến.

1. Một số khó khăn trong quá trình dạy học trực tuyến

Thứ nhất, khó khăn về kỹ thuật

Dạy học trực tuyến có thể coi như một công cụ học tập luôn sẵn sàng với bất kỳ ai. Nhưng trên thực tế thì không phải tất cả mọi người đều có kết nối internet ổn định và máy tính đủ mạnh để hỗ trợ phát trực tuyến; Không phải tất cả mọi người khi có đủ các điều kiện về máy móc và đường truyền thì đều biết cách sử dụng có hiệu quả các công cụ để phát huy hiệu quả trong quá trình dạy học, tương tác với người học và sử dụng đa dạng các công cụ đánh giá phù hợp với từng học phần.

Thứ hai, người học chưa chú trọng vào tính tự giác và quản lý thời gian khi tham gia học trực tuyến

Hình thức học tập này cung cấp cho người học sự linh hoạt tuyệt vời: Họ có thể tham gia các khóa học bất cứ khi nào và ở bất kỳ đâu họ thích, theo tốc độ của riêng họ và không có giới hạn về thể chất. Tuy nhiên, sự linh hoạt này mang đến nhiều bất cập khi tham gia học tại nhà, người học dễ dàng bị phân tâm bởi các hoạt động khác hoặc các trang mạng khác, người học sẽ có cảm giác thoải mái, không có áp lực nhưng cũng chính vì thế sẽ khiến người học thiếu động lực và không có kỹ năng quản lý thời gian thì tiến độ học tập sẽ bị chậm đi đáng kể.

Thứ ba, khó khăn trong việc đổi mới phương pháp, kỹ năng giảng dạy phù hợp với dạy học trực tuyến.

Dạy học trực tuyến đòi hỏi người dạy phải thay đổi niềm tin, thái độ và ý tưởng sư phạm của mình liên quan đến các phương pháp tiếp cận E-learning. Người dạy cần sử dụng các kỹ thuật dạy học phù hợp để hướng dẫn người học tự tiếp cận với kiến thức, tự tìm kiếm các kiến thức có liên quan đến nội dung bài học.

2. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến

Một là, đối với người dạy

- Có thái độ tích cực đối với sự thay đổi, sẵn sàng sử dụng các công cụ và công nghệ mới để thích ứng với các tình huống mới.

Thái độ tích cực đối với E-learning cũng có thể xây dựng cho người dạy sự tự tin, sự sẵn sàng, kỳ vọng tích cực, khả năng tư duy và sáng tạo để tiến hành bước tiếp theo của quá trình dạy học hiệu quả và truyền cảm hứng cho học sinh trong việc chấp nhận sự thay đổi.

- Có sự sáng tạo trong việc sử dụng các công cụ kỹ thuật số.

Người dạy cần khai thác được nhiều công cụ và ứng dụng cho dạy học trực tuyến có sẵn qua điện thoại di động và máy tính xách tay, có thể được sử dụng để thực hiện các nhiệm vụ giáo dục và đào tạo kỹ năng lý thuyết và thực hành. Sự sáng tạo cũng cần thiết để tìm ra những kỹ thuật phù hợp đối với từng học phần giảng dạy

- Thiết lập môi trường làm việc phù hợp.

Đầu tiên, người dạy phải thiết lập một không gian làm việc riêng. Nếu có thể, không gian này chỉ nên dành cho công việc. Tạo một không gian dạy học thân thiện và hấp dẫn, nhưng đồng thời cũng tạo hứng thú, giúp làm việc hiệu quả hơn. Giữ cho môi

trường làm việc riêng của bạn không bị xao nhãng bởi các yếu tố như: tivi, các thành viên khác trong gia đình hoặc công việc gia đình, …

- *Xây dựng và soạn nội dung bài giảng phù hợp.*

Dạy học trực tuyến sẽ không thể truyền tải được tất cả nội dung mà người dạy kỳ vọng như dạy học trực tiếp, do đó người dạy cần chú trọng vào việc soạn bài giảng. Bài giảng cần soạn ngắn gọn, đầy đủ nội dung cơ bản cần thiết, các slide cần thiết kế sinh động để không gây nhàm chán cho người học. Bên cạnh đó bài giảng cần có những hướng dẫn, gợi mở về những nội dung liên quan đến bài học mà người học phải tự tích lũy, phương pháp và các tài liệu để người học tự nghiên cứu, tìm hiểu.

- *Trang bị kỹ năng giao tiếp và tạo động lực cho người học.*

Giao tiếp là điều cần thiết trong bất cứ một môi trường nào, không chỉ trong lớp học trực tuyến. Giao tiếp tăng sự tương tác giữa thầy và trò sẽ làm cho không khí lớp học tốt hơn và mang lại hiệu quả cao cho những giờ học trực tuyến. Việc khuyến khích, động viên và những ưu tiên dành cho người học cũng là động lực để họ hứng thú hơn khi tham gia tiết học. Đồng thời, người dạy cần vận dụng đa dạng các kỹ thuật dạy học như kỹ thuật Động não, kỹ thuật Khăn trải bàn, kỹ thuật Lược đồ tư duy,…

- *Thay đổi phương thức đánh giá kết quả học tập.*

Người dạy có thể lựa chọn phương thức đánh giá phù hợp với đặc thù của từng môn học. Đối với các môn học có khối lượng nội dung mang tính lý thuyết nhiều có thể thực hiện đánh giá dưới dạng các bài tập lớn, tiểu luận. Giáo viên cần hướng dẫn hình thức, các tiêu chí đánh giá, công bố thang điểm các bài tiểu luận cho sinh viên; Đối với các môn học mang tính ứng dụng, thực hành nhiều hơn giáo viên có thể đánh giá sự hiểu biết của người học về cách áp dụng kiến thức đã học thông qua các câu hỏi trắc nghiệm, phỏng vấn trực tiếp hoặc đưa ra tình huống cụ thể. Giáo viên cần đa dạng hình thức đánh giá, sử dụng các phần mềm, công cụ có tính tương tác cao như google form, google class để tạo ra các bài kiểm tra trực tuyến.

- *Lưu trữ bài giảng.*

Việc lưu trữ bài giảng có vai trò quan trọng trong dạy học trực tuyến: Thứ nhất là để đảm bảo rằng những sinh viên vì lỗi kỹ thuật, không thể tham gia trực tiếp cũng không bị lỡ bài học; thứ hai, giúp các sinh viên tự học, tự ôn tập tốt hơn vì việc tương tác, trao đổi trực tiếp cùng giáo viên khá hạn chế. Ngoài các video dạy học trực tuyến, giáo viên cũng nên gửi kèm các tài liệu hỗ trợ thiết yếu như slide bài giảng, tài liệu và các nội dung tham khảo.

Hai là, đối với người học

Cần tìm cách khắc phục những khó khăn và ảnh hưởng về điều kiện, môi trường học tập. Cần có thái độ đúng đắn và nghiêm túc khi xác định mục tiêu học tập, thiết lập cho mình thói quen tập trung, tham gia bài học đúng giờ, tự ghi chép để tăng hiệu quả tiếp thu kiến thức. Bên cạnh đó người học còn cần phải biết vận dụng các nguồn tri thức trên internet rất đa dạng, phong phú để tìm kiếm tư liệu học tập dưới sự hướng dẫn, giới thiệu của người dạy.

Ba là, đối với nhà trường

Chỉ đạo thiết kế bộ tiêu chuẩn để đánh giá hoạt động dạy học trực tuyến với những tiêu chí và chỉ số cụ thể để làm công cụ đánh giá chính xác hoạt động dạy học trực tuyến. Khai thác và đưa vào sử dụng đa dạng các công cụ phục vụ đánh giá dạy học trực tuyến và hoạt động quản lý dạy học trực tuyến.

III - KẾT LUẬN

E-learning được coi như một công cụ mới để giảng dạy đòi hỏi những thay đổi cơ bản trong các yếu tố của quá trình học tập, đó là: môi trường, người dạy, người học và nội dung. Học trực tuyến trong giáo dục tại Việt Nam đã trở thành một nhu cầu cần thiết sau khi các trường học đóng cửa vì Covid-19, cũng như xu thế của một nền giáo dục mở, linh hoạt trong bối cảnh cuộc cách mạng số. Chính phủ đã kịp thời có những chỉ đạo, hướng dẫn trong việc triển khai đào tạo trực tuyến. Tuy nhiên, việc học tập trực tuyến vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức, bao gồm nhu cầu chưa được đáp ứng về năng lực và kỹ năng công nghệ thông tin tiên tiến cũng như thực hiện đánh giá bằng các công cụ và phương pháp trực tuyến, các quy định về tiêu chí, tiêu chuẩn chất lượng chương trình đào tạo trực tuyến mới đang trong quá trình xây dựng, ban hành... Vì vậy, trong bối cảnh hiện nay rất cần tinh thần chủ động, tích cực của các cơ sở giáo dục, sự hỗ trợ, tạo điều kiện của cơ quan quản lý các cấp, sự tích cực tương tác của người học, sự hỗ trợ của gia đình và xã hội, đặc biệt là tinh thần tự học tập, bồi dưỡng, không ngừng vận dụng sáng tạo các kiến thức, kỹ năng số của đội ngũ giáo viên trong dạy học trực tuyến.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Giáo dục trực tuyến - Wikipedia tiếng Việt

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT, Hà Nội, ngày 30 tháng 03 năm 2021, Quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên.

3. Quyết định số 1232/QĐ-TTg ngày 15/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch triển khai Khung trình độ quốc gia Việt Nam đối với các trình độ giáo dục nghề nghiệp, giai đoạn 2021 – 2025

4. http://kinhnghiemdayhoc.net/10-ki-thuat-day-hoc-tich-cuc

QUẢN LÝ ĐÀO TẠO VÀ GIẢNG DẠY MICROSOFT TEAMS TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Nguyễn Xuân Mạnh – ThS.Nguyễn Thị Minh
Phòng QLĐT – KH và HTQT – Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong GD-ĐT đã và đang tạo nên những bước đột phá đáng khích lệ, nó không những tạo ra những thay đổi lớn trong phương thức đào tạo truyền thống - đó là chuyển từ việc phải dạy tiếp xúc trực tiếp trên lớp sang việc dạy trực tuyến, từ xa mà còn thúc đẩy việc học tập nhanh chóng, hiệu quả, giúp giải quyết nhiều vấn đề khó khăn khi người học có thể học tập ở mọi nơi, mọi lúc và có thể "học nhiều lần". Nhờ sự phát triển của công nghệ thông tin, giảng viên hiện nay đã có thể ứng dụng nhiều công cụ, phần mềm vào giảng dạy để công việc của mình có hiệu quả, đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của giáo dục đại học khi chuyển đổi sang hình thức dạy học tín chỉ. Theo đó, giảng viên vừa phải tổ chức các hình thức học tập trên lớp vừa phải quản lí việc tự học của sinh viên ngoài giờ.

Ngoài ra, trong bối cảnh tình hình dịch bệnh Covid-19 trên thế giới và ở Việt Nam diễn biến phức tạp, Ở Nghệ An cũng không phải ngoại lệ, với yêu cầu giãn cách xã hội để ngăn ngừa dịch bệnh, đã có thời điểm tất cả các trường học được yêu cầu đóng cửa, học sinh, sinh viên phải tạm thời nghỉ học. Các trường học đã nỗ lực tìm kiếm những giải pháp dạy học từ xa thay thế việc giảng dạy tiếp xúc trực tiếp nhằm đáp ứng mục tiêu "Tạm dừng đến trường, không dừng học". Hàng loạt các công cụ hỗtrợ đào tạo trực tuyến đã được phát triển và giới thiệu tới người dùng như: Zoom (mọi cuộc gọi video nào dài hơn 40 phút đều sẽ yêu cầu bạn trả phí, không thể chia sẻ tài liệu trong khi live….), Google Meet (cho phép tối đa 100 thành viên tham gia mỗi cuộc gọi,….), Skype (để sử dụng hiệu quả phần mềm họp trực tuyến Skype phải đầu tư thêm camera conference hoặc thiết bị chuyên dụng,…), Messenger (chưa thể mã hóa đầu cuối cho các cuộc gọi video, số lượng người tham gia một cuộc gọi còn hạn chế so với các phần mềm miễn phí khác,….), Google Classroom,… Mỗi công cụ, phần mềm đều có những ưu điểm, nhược điểm riêng. Tuy nhiên, Microsoft Teams (còn gọi là Teams) trong bộ ứng dụng Office 365 ngày càng được nhiều người trong cộng đồng MIE (Microsoft Innovative Educators - Cộng đồng Giáo dục Microsoft) ưu tiên lựa chọn sử dụng bởi những tính năng vượt trội như: tạo nhóm, trò chuyện (chat), chia sẻ văn bản, âm thanh, video và tệp cùng lúc, lưu trữ tất cả các tệp, tài liệu với trữ lượng lớn cho người dùng. Microsoft Teams giúp giảng viên có thể tạo ra không gian học tập trực tuyến đểsinh viên có thể tiếp thu, trao đổi, thảo luận, kiểm tra, đánh giá kiến thức trên môi trường Internet mà không mất nhiều thời gian, công sức với chi phí thấp.

Bài viết trình bày quy trình thực hiện khi áp dụng ứng dụng Microsoft Teams vào dạy học cho sinh viên tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An.

II. NỘI DUNG

1. Giới thiệu về Microsoft Teams

Microsoft Teams được coi là giải pháp hàng đầu cho giao tiếp và cộng tác thông minh từ Microsoft. Đây là một hệ thống cung cấp công cụ làm việc theo nhóm với các tính năng như: tạo nhóm, chat, lưu trữ tài liệu, gọi video trực tuyến và chia sẻ màn hình, họp trực tuyến,… Ngoài ra, Microsoft Teams còn có thể mở rộng các tính năng bằng cách tích hợp với các phần mềm, công cụ hỗ trợ khác như Flipgrid, Kahoot, Forms. Microsoft Teams được đánh giá là có thể kiến tạo nền tảng hội thoại tối ưu, xây dựng một không gian làm việc nhóm tiên tiến và tập trung.

Hiện tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An đang triển khai Office 365 gói A1 (phiên bản miễn phí dành riêng cho giáo dục), được cung cấp các tính năng sau:

- Có quyền tạo được 250 lớp học trực tuyến với số lượng thành viên trong mỗi Teams lên tới 5.000 người.

- Có thể phân nhóm, kênh (channel), các cá nhân, các nhóm có thể trò chuyện với nhau.

- Được hỗ trợ ổ đĩa lưu trữ đám mây dung lượng 1 TB, các tài liệu được sắp xếp, chia sẻ theo từng nhóm, kênh.

- Có thể tổ chức dạy trực tuyến bằng module Meet Now. Video call có chất lượng tốt và ổn định, đồng thời cho phép chia sẻ màn hình làm việc, trình chiếu bài giảng (video, slide PowerPoint,…), bảng trắng (Whiteboard), ghi lại video buổi học để có thể xem lại. Có thể tải file và gửi tin nhắn ngay trong quá trình giảng dạy.

- Công tác quản lí lớp học, kiểm tra, đánh giá được tự động hóa hoàn toàn trên Teams, giảm công sức làm việc cho giảng viên.

- Được hỗ trợ bởi những module khác có sẵn trong Office 365 (gói A1) như: Forms, OneNote.

- Được cung cấp các chức năng bảo mật cao cấp, tạo sự yên tâm cho người sử dụng.

Với những tính năng ưu việt đó, Microsoft Teams mang lại lợi ích lớn trong giảng dạy như: nâng cao chất lượng dạy và học; tạo ra hứng thú học tập cho người học; tăng cơ hội học tập mọi lúc, mọi nơi cho người học; quản lí việc học tập của người học dễ dàng, nhanh gọn; đánh giá người học, thu thập thông tin và phản hồi người học kịp thời.

Đặc biệt, Microsoft Teams thật sự nổi trội khi công cụ này được ứng dụng để giảng dạy ngoại ngữ do tài liệu học tập không chỉ là các bản in, chữ viết mà còn là các file âm thanh, hình ảnh, video. Với công cụ Microsoft Teams, giảng viên có thể lưu trữ và chuyển tất cả những tài liệu với lưu lượng lớn tới sinh viên một cách hệ thống và nhanh chóng.

2. Quy trình ứng dụng Microsoft Teams trong dạy học

2.1. Một số bước chuẩn bị

a. Tạo tài khoản người dùng

1/ Tài khoản sinh viên theo mã sinh viên.

VD - Hoàng Thị Anh có mã sinh viên 18DH01101 -> 18DH01101@dhktna.edu.vn

2/ Tài khoản giáo viên sẽ đầy đủ họ và tên.

VD - Bùi Đình Thắng -> buidinhthang@dhktna.edu.vn

b. Tạo tên lớp học

1/ Đại học chính quy

VD - Khoá 8 - Môn pháp luật đại cương - Tên lớp tín chỉ CS014.1_LT -> ĐHCQ.K8.01.Pháp luật đại cương

2/ Đại học liên thông, văn bằng 2

VD - Khoá 8 - Môn quản trị doanh nghiệp - Tên lớp liên thông LCQ801 -> ĐHLT.LCQ801.Quản trị doanh nghiệp

*Sau khi kết thúc học phần thì nhóm sẽ được đưa vào kho lưu trữ. Nhóm sẽ được xoá sau khi sinh viên thi xong học phần môn học.

*Phòng đào tạo sẽ tạo lớp, thêm sinh viên, thêm giáo, thêm thanh tra và các thành phần liên quan vào lớp học.

*Phòng đào tạo sẽ tạo lịch học theo thời khoá biểu được giao.

*Thu hồi tài khoản người dùng sau 30 ngày kể từ khi sinh viên có quyết định tốt nghiệp hoặc thôi học.

c. Đối với giảng viên: giảng viên đăng nhập vào Microsoft Teams bằng tài khoản do nhà trường đã đăng kí trước đó và tiến hành vào lớp học online.

- Thực hiện đăng nhập bằng cách truy cập vào địa chỉ https://teams.microsoft.com bằng trình duyệt web hoặc bằng phần mềm Microsoft Teams trên các nền tảng Windows, MacOS, Android, iOS. Nhập tài khoản (Account), mật khẩu (Password) và nhấn Đăng nhập (Sign in).

- Giảng viên cũng có thể tải tài liệu tham khảo lên kho tài liệu (bằng tính năng Upload), giúp những sinh viên có trong danh sách lớp truy cập và nghiên cứu, phục vụ mục đích học tập.

d. Đối với sinh viên:

- Đăng nhập: Truy cập vào địa chỉ https://teams.microsoft.com bằng trình duyệt web hoặc bằng phần mềm Microsoft Teams trên các nền tảng Windows, MacOS, Android, iOS. Nhập tài khoản do nhà trường lập trước đó (Account), mật khẩu (Password) và nhấn đăng nhập (Sign in).

- Tham gia lớp học: Sau khi đăng nhập thành công, sinh viên sẽ thấy các lớp học của mình.Click chuột vào tên lớp để tham gia.

Ứng dụng Microsoft Teams trên lớp

- Kiểm tra bài cũ và nội dung tự học: Đầu giờ học, giảng viên sử dụng Forms trong Microsoft Teams, Kahoot, Quizziz,… tạo ra các bài thi vừa để kiểm tra những nội dung đã học ở bài trước cũng như các nội dung tự học đã giao mà không làm cho sinh viên cảm thấy căng thẳng, vừa tạo không khí sôi nổi của lớp học.

2.2. Ứng dụng Microsoft Teams trên lớp

- Tổ chức buổi học:

+ Để bắt đầu dạy trực tuyến, giảng viên click lịch học đã được phòng QLĐT-KH&HTQT tạo sẵn. Sau khi nhấn nút "Tham gia", ta có giao diện của phiên giảng trực tuyến trực tiếp gồm các nút lệnh sau:

- Chia sẻ bài giảng:

+ Để trình chiếu PowerPoint, giảng viên chọn chức năng "Share" (Chia sẻ).

+ Sau khi nhấn nút "Share" (Chia sẻ) → Xuất hiện các nguồn để giảng viên chọn

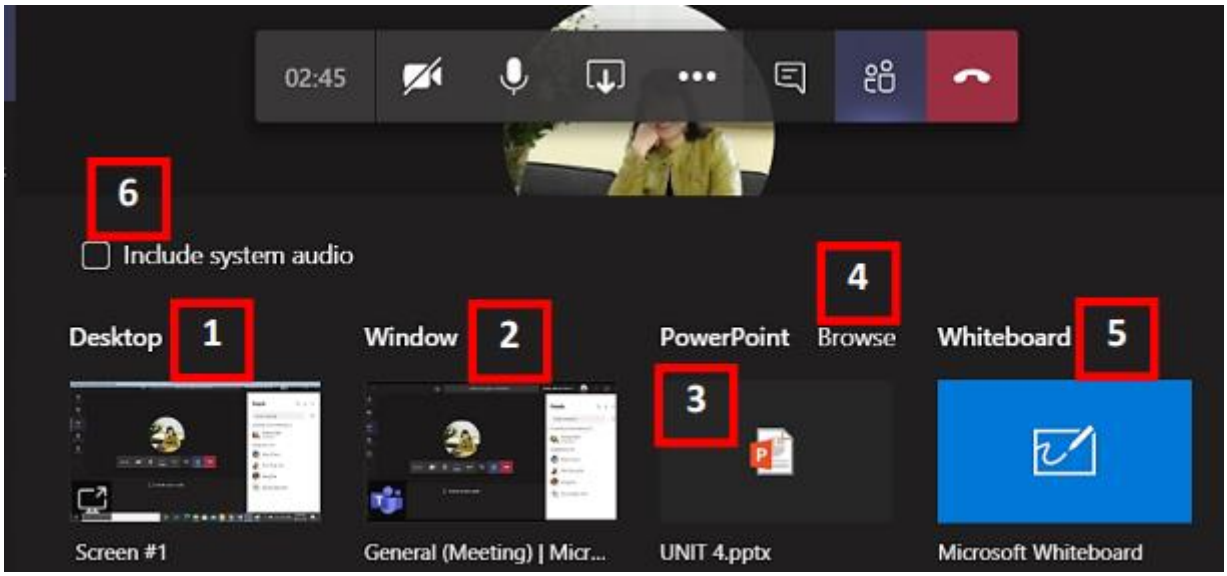

● Desktop - Màn hình (1): chia sẻ toàn bộ màn hình, mọi thao tác trên máy tính của giảng viên cho tất cả sinh viên được xem.

● Windows - Cửa sổ (2): là những cửa sổ đang mở ở trên máy tính mà giảng viên muốn chia sẻ.

● PowerPoint (3): là danh sách các file PowerPoint có ở thư mục gốc của OneDrive, chọn một file để trình chiếu.

● Browse - Duyệt (4): dùng để duyệt qua các tài liệu bao gồm duyệt nhóm và kênh để chọn một file PowerPoint trong học liệu của môn học hoặc duyệt qua OneDrive hay tải file PowerPoint từ máy tính lên lớp học để trình chiếu.

● Whiteboard - Bảng trắng (5): giúp giảng viên chia sẻ bảng trắng để viết như viết bảng ở trên lớp.

● Include system audio (6): giúp giảng viên chia sẻ âm thanh của hệ thống, cho phép truyền âm thanh từ máy tính của mình tới sinh viên. Giảng viên có thể sử dụng nó để phát video hoặc clip âm thanh như một phần của bản trình bày.

+ Giảng viên sử dụng phím mũi tên trên bàn phím để di chuyển qua lại giữa các slide.

+ Giảng viên phải ghi lại bài giảng của mình, bao gồm cả âm thanh và hình ảnh (tính năng "Start recording"). Video bài giảng sẽ được lưu trong "Open in Microsoft stream" của Microsoft Teams và sinhviên có thể vào để xem lại.

- Soạn bài tập cho lớp học:

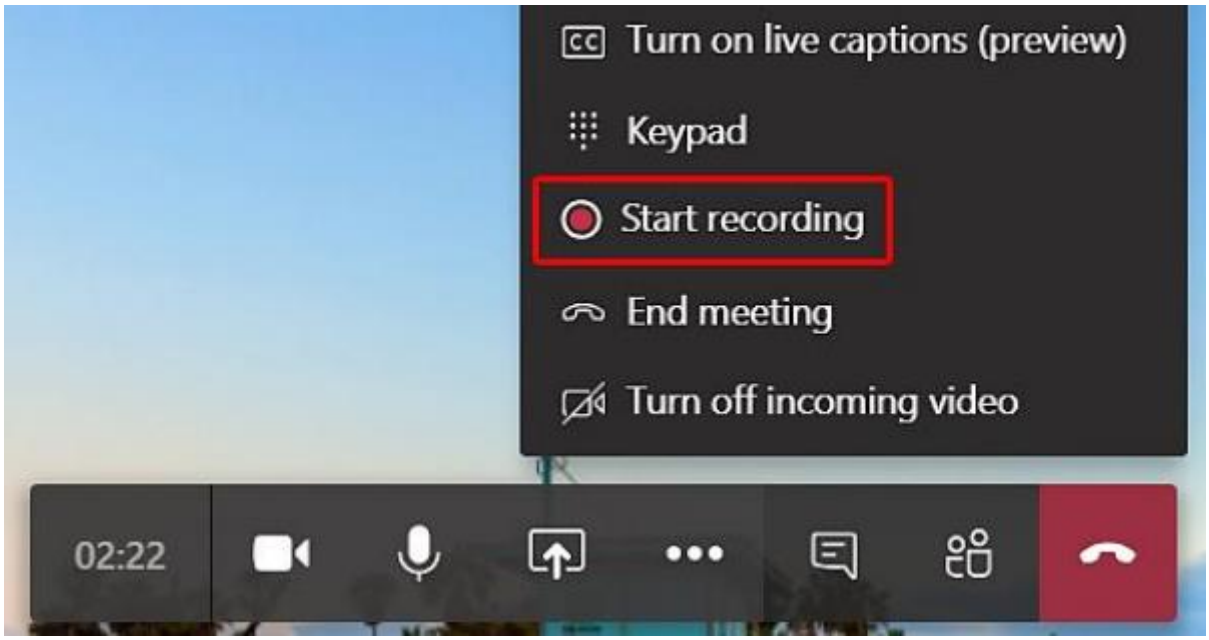

+ Chọn tab "Assignment" (Bài tập), chọn "Create" (Khởi tạo): Giảng viên chọn 1 trong 2 dạng bài tập: tự luận (Assignment) hoặc trắc nghiệm (Quiz), sau đó soạn nội dung bài tập trực tiếp trên Microsoft Teams.

+ Với tất cả các nội dung thiết kế trên Microsoft Teams như Forms và các phần mềm tích hợp như Kahoot,… thì kết quả làm bài và số điểm được hiển thị ngay sau khi sinh viên hoàn thành. Ngoài ra, Forms trong Microsoft Teams cũng như Kahoot còn hiển thị những đáp án, đúng, sai giúp sinh viên hiểu rõ hơn về bài làm của mình. Đồng thời, Microsoft Teams cũng cho phép giảng viên cập nhật và thống kê được kết quả làm bài, thời gian nộp bài của sinh viên ngay khi hoàn thành.

Ngoài thời gian học trực tuyến trực tiếp, trong tuần sinh viên cũng được giao bài tập về nhà và thực hiện trên hệ thống Microsoft Teams cũng như các phần mềm tích hợp như Kahoot, Flipgrid hay các bộ công cụ khác như Quizziz, Poll everywhere,… với nội dung ôn tập các vấn đề đã học trên lớp nhằm củng cố kiến thức và rèn luyện các kĩ năng ngôn ngữ. Đặc biệt, sinh viên có thể sử dụng Flipgrid, phần mềm tích hợp của Microsoft Teams để quay video bài thuyết trình. Với Flipgrid, cả giảng viên và sinh viên có thể xem và đánh giá được bài làm của tất cả sinh viên trong lớp.

Bên cạnh những ưu điểm, trong quá trình sử dụng Microsoft Teams, chúng tôi thấy còn một số nhược điểm sau:

Không giống như Zoom hay một số bộ công cụ khác, Microsoft Teams bị hạn chế về vấn đề hiển thị các tài khoản cùng lúc trên màn hình. Trong quá trình giảng dạy, tại một thời điểm, giảng viên chỉ có thể quan sát được 4 tài khoản. Vì vậy, có một số sinh viên ở trên lớp vẫn chưa tích cực tham gia vào các hoạt động học tập, còn sa đà vào các trang mạng khác như Youtube, Facebook,… gây khó khăn cho giảng viên trong việc quản lí lớp học; tình trạng gian lận trong quá trình học tập vẫn còn xảy ra, sinh viên sao chép bài của bạn khi làm bài tập về nhà hoặc nhờ người khác làm hộ; ở một số giờdạy trực tuyến trực tiếp, tình trạng nghẽn mạng vẫn xảy ra do nhiều người truy cập cùng lúc làm ảnh hưởng tới tiến trình và chất lượng giờ dạy.

III. KẾT LUẬN

Có thể kết luận rằng việc ứng dụng Microsoft Teams trong giảng dạy cho sinh viên Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã đạt được những kết quả tích cực. Vấn đề quản lí lớp học, đánh giá sinh viên được cải thiện rõ rệt. Việc tích hợp nhiều bộ công cụ trên nền Microsoft Teams giúp giảng viên triển khai nhiều hoạt động dạy học dễ dàng, nhanh chóng, sinh động. Với những ưu điểm vượt trội như trên, Microsoft Teams có thể được sử dụng rộng rãi trong giảng dạy.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nội dung đào tạo về Microsoft 365 https://support.microsoft.com/vi-vn/training

2. Office 365 Education
https://www.microsoft.com/vi-vn/education/products/office

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUÁ TRÌNH HỌC TẬP TRỰC TUYẾN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

TS. Hồ Thị Hiền- ThS. Trần Thị Thanh Hường
Khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Trong tình trạng dịch bệnh COVID-19 diễn biến còn phức tạp, học trực tuyến đang trở thành giải pháp đào tạo được sử dụng phổ biến. Tuy nhiên, với nhiều người học đây vẫn còn là phương pháp học mới, còn chưa nắm rõ hình thức học này, dẫn đến việc học chưa đạt kết quả như mong đợi. Bài viết này nhằm gợi ý cho các bạn sinh viên (SV) một vài phương pháp để các bạn học trực tuyến được hiệu quả hơn.*

Từ khóa: *học trực tuyến*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong tình trạng dịch bệnh COVID-19 diễn biến còn phức tạp, học trực tuyến đang trở thành giải pháp đào tạo được sử dụng phổ biến. Tuy nhiên, với nhiều người học đây vẫn còn là phương pháp học mới, còn chưa nắm rõ hình thức học này, dẫn đến việc học chưa đạt kết quả như mong đợi. Vậy học trực tuyến là gì? Các bạn sinh viên cần phải chuẩn bị những gì để có thể đảm bảo hiệu quả khi học trực tuyến?

II. NỘI DUNG

1.*Vậy học trực tuyến là gì?*

Học trực tuyến là một trong những hình thức học tập rất phổ biến hiện nay tại nhiều quốc gia trên thế giới, thông qua các nền tảng số như Zoom, Google Meet, Skype, MSTeam … người dạy và người học tương tác với nhau, trao đổi, thảo luận các nội dung bài học. Với những ưu điểm về thời gian và không gian học mà học online ngày càng được ưa chuộng hơn cho những người bận rộn hoặc không thế sắp xếp được các khoảng thời gian rảnh cố định để đến các lớp học truyền thống. Và trong tình hình dịch bệnh Covid như hiện nay, nhiều địa phương phải thực hiện giãn cách để giảm thiểu nguy cơ lây lan dịch, thì hình thức học online đang chứng tỏ được ưu thế của nó trong việc hạn chế người đi lại, tiếp xúc trực tiếp mà vẫn đảm bảo được tiến độ học tập và nội dung chương trình.

Với việc học online nói chung thì học viên chỉ cần lựa chọn cho mình những khóa học phù hợp trên các website, apps học trực tuyến uy tín hiện nay, sau đó sử dụng những thiết bị có kết nối internet để bắt đầu khóa học của mình với những video và sự hỗ trợ giải pháp từ các giảng viên hỗ trợ, một giải pháp học tập hiệu quả cho mọi người. Còn đối với sinh viên, chỉ cần các bạn đăng nhập vào nhóm lớp học đã được cài sẵn và vào học theo thời khóa biểu định sẵn.

Tuy nhiên, với hình thức học online đòi hỏi ngoài sự tập trung học tập như học trực tiếp bình thường thì còn đòi hỏi cả ý thức rất cao trong quá trình học tập, luyện tập, làm bài tập của sinh viên. Bởi có thực tế là có sinh viên còn mang tâm lý học đối phó, vẫn luôn tham gia trong quá trình học nhưng tắt camera để làm việc riêng, có sinh viên thì mặc dù có ngồi trước màn hình nhưng vẫn không tập trung tham gia trong quá trình học, giảng viên hỏi thì không tham gia trả lời, hoặc trả lời cho có lệ, có sinh viên mặc

dù đã được nhắc tắt mic để tránh nhiễu ồn thì vẫn để mic và nói ngang rất tự nhiên trong quá trình diễn ra tiết học ...

Vì vậy, để góp phần nâng cao hiệu quả của học trực tuyến, nhóm tác giả xin gợi ý cho các bạn sinh viên một số giải pháp.

2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả học trực tuyến cho sinh viên trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Một là lên kế hoạch học trực tuyến cụ thể

Trước hết, các bạn SV cần phải chú ý rằng, để có thể hoàn thành nhiệm vụ bất kỳ đều cần phải xây dựng kế hoạch và thực hiện theo kế hoạch đó, và học trực tuyến cũng vậy. Do không phải chịu kiểm soát chặt chẽ và mặt đối mặt với giảng viên như học trực tiếp, nhiều học viên cho rằng họ có thể học tùy hứng, để dồn đến sát kỳ thi mới học. Tuy nhiên, học tập luôn luôn là một quá trình, và dù ở hình thức hãy lên kế hoạch cụ thể và nghiêm túc với học tập với hình thức nào! Kế hoạch đó bao gồm: Học môn gì? Thời gian học như thế nào? Môn học /buổi học cần chuẩn bị trước những gì về lý thuyết, về bài tập? Có bài tập cá nhân/bài tập nhóm hay không. Người học nên chọn một góc học tập hợp lý, yên tĩnh và có kết nối mạng ổn định để đảm bảo việc học không bị gián đoạn bởi tiếng ồn và "out" khỏi phòng học do mạng kém. Để tôn trọng giáo viên, chính bản thân mình, các bạn học cùng lớp bạn cũng cần phải ăn mặc nghiêm túc, cho mình một bộ trang phục lịch sự để tạo cảm giác và tinh thần học tập như trên lớp. Ngoài ra, người học không thể thiếu sổ hoặc phần mềm ghi chép để ghi lại những nội dung chính của bài giảng và những nội dung mà bạn muốn nắm bắt.

Hai là, người học hãy tìm hiểu kỹ về phần mềm mà mình sẽ dùng để học

Nhiều sinh viên có ý nghĩ chủ quan khi cho rằng việc học trực tuyến chỉ cần đăng nhập vào nhóm, đúng giờ là ngồi học. Tuy nhiên, hãy lưu ý đọc kĩ hướng dẫn sử dụng hệ thống phần mềm, nếu có thắc mắc gì thì hãy hỏi mọi người, hỏi giảng viên (là người lựa chọn và dử dụng phần mềm giảng dạy) để được giải đáp ngay. Khi bạn hiểu cách sử dụng, bạn sẽ biết tận dụng tối đã các tính năng của phần mềm, tăng hiệu quả học tập. Việc sử dụng thành thạo ứng dụng học trực tuyến ngoài tác dụng giúp người học chủ động sử dụng ứng dụng học trong quá trình học, còn có thể khám phá thêm các tính năng để ghi chép, ghi âm bài học làm tài liệu học, chia sẻ và lưu trữ tài liệu nhanh chóng, giúp cho quá trình học hiệu quả hơn.

Hiện nay, trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã áp dụng phần mềm MSteams vào giảng dạy và học trực tuyến, với ưu điểm dễ sử dụng, không bị gián đoạn về thời gian, chia sẻ tài liệu dễ dàng, lịch học và phòng học được setup từ trước, sinh viên chỉ cần có tài khoản và đăng nhập là vào học rất thuận tiện. Hi vọng rằng, trong thời gian tới hoạt động dạy & học online của giảng viên, sinh viên Nhà trường sẽ thuận lợi và chất lượng sẽ được nâng cao.

Ba là, hãy phát huy kỹ năng đọc nhanh

Trong quá trình học trực tuyến, tốc độ chia sẻ màn hình và tài liệu khá nhanh, và khó theo dõi hơn so với qua trình học trực tiếp. Vì vậy, học trực tuyến bạn cần nâng cao khả năng chú ý với bài giảng, đồng thời phải có kỹ năng đọc tốt để có thể nắm bắt các ý mà tài liệu chia sẻ. Tốc độ đọc cần được chú ý khi tham gia vào học trực tuyến. Đọc

nhanh, nắm bắt được thông tin mà mình đọc dễ dàng và kịp thời giúp nâng cao hiệu quả học tập đáng kể. Với lượng kiến thức không nhỏ cần lĩnh hội trong từng bài học thì đọc nhanh là cách để chúng ta cải thiện hiệu quả học tập của chính bản thân. Cải thiện được tốc độ đọc của bản thân là một kỹ năng quan trọng, từ đó giúp phương pháp học tập của mỗi người được đáp ứng tốt nhất. Theo đó, việc đọc nhanh tức là bạn sẽ có thể cập nhật thêm nhiều kiến thức hơn, trong một khoảng thời gian nhất định. Từ đó, việc học trực tuyến sẽ có lợi với khả năng cải thiện kết quả như ý. Một "mẹo" nhỏ để giúp tăng khả năng đọc nhanh là các bạn sinh viên hãy nắm bắt các "từ khóa" trong nội dung bài học, ghi nhớ được từ khóa sẽ giúp các bạn nhanh chóng tra cứu nội dung bài học và các tài liệu liên quan đến bài học hơn.

Bốn là hãy tận dụng khả năng ghi chép thường xuyên

Dù cho trong quá trình học, giảng viên có gửi lại cho người học tài liệu học dưới dạng file thì bạn vẫn nên ghi chép. Từ quá trình nghe giảng sang hiểu nội dung bài học đó đều là nhận thức của riêng bạn vì vậy, bạn hãy ghi lại bài học theo cách diễn giải của riêng mình, mỗi quá trình ghi chép như vậy không chỉ giúp bạn nhớ lâu hơn mà còn giúp bạn nhìn lại cách hiểu bài học của mình, như vậy mỗi khi đọc lại, bạn cũng có thể nhận ra được cách hiểu của mình đã đúng chưa, có cần phải điều chỉnh, sửa đổi gì không. Thông qua việc ghi chép mỗi người có thể lưu lại, ghi chú lại những thông tin chính, bổ ích cần được ghi nhớ. Khi tham gia vào các bài học trực tuyến nếu có thể ghi chép ở những kiến thức, những khía cạnh bản thân thấy cần thiết sẽ là dữ liệu quý, là thông tin vô cùng cần thiết trong lĩnh vực mà chúng ta đang tìm hiểu. Ghi chép cũng là một cách lưu trữ tài liệu, giúp bạn xem lại bài giảng thì với thông tin bạn ghi chép sẽ giúp việc nhớ lại bài học, từ đó có thể giúp việc duy trì nhớ kiến thức hữu ích cho bản thân dễ dàng hơn rất nhiều.

Năm là hãy cùng tương tác với người khác trong quá trình học tập

Học trực tuyến không chỉ nên dừng ở việc bạn chỉ tham gia vào khóa học, tự mình tương tác với giáo viên và tự tìm hiểu một mình. Trong quá trình học online, việc trao đổi nhóm, học tập nhóm hoàn toàn có thể thực hiện được dễ dàng. Các phần mềm học trực tuyến hiện này đều có tính năng hỗ trợ giúp các học viên trong cùng khóa học có thể liên lạc, cùng trao đổi và thảo luận với nhau. Với việc làm việc nhóm, trao đổi, tương tác với nhau các sinh viên có thể hỗ trợ, bổ sung được kiến thức cho nhau hiệu quả. Đây còn là cách giúp cải thiện khả năng làm việc nhóm. Vì vậy, khi tham gia học trực tuyến áp dụng phương pháp học theo nhóm, cùng làm bài tập, cùng giải quyết vấn đề theo nhóm.Học nhóm sẽ giúp cho việc học hiệu quả hơn, kiến thức nhận về nhiều hơn và chất lượng hơn,… Ngoài ra, trong quá trình học, các bạn cũng có thể cùng trao đổi thông qua các diễn đàn để có được những chia sẻ hữu ích, hỗ trợ bổ ích từ nhiều người khác. Đó sẽ là cách giúp cải thiện được kết quả cuối cùng bạn nhận được qua quá trình học tập online.

III. KẾT LUẬN

Để học tập hiệu quả trong điều kiện dịch bệnh Covid đang diễn biến khá phức tạp, đòi hỏi không chỉ nỗ lực từ phía giảng viên mà còn cả nỗ lực, ý thức từ phía người học. Trên đây là một số phương pháp để giúp các bạn sinh viên tăng hiệu quả của việc học

trực tuyến. Với tinh thần thoải mái, thái độ cầu thị, ham học hỏi, hi vọng rằng với sự tập trung 100% cho việc học trước màn hình sẽ giúp các bạn SV Trường Đại hộc Kinh tế Nghệ An tiếp cận được các kiến thức một cách có hiệu quả. Chúc các bạn thành công!

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Motoyama Katsuhiro, dịch giả Nguyễn Cường, 2021, Phương pháp học nhanh gấp 16 lần, Nhà xuất bản Lao động

Website:

1. https://www.uef.edu.vn/tththv/goc-nhin-doi-song-tam-ly-sinh-vien/cac-phuong-phap-hoc-tap-hieu-qua-danh-cho-cac-ban-sinh-vien-uef-8025

2. https://edubit.vn/blog/10-cach-xay-dung-phuong-phap-hoc-tap-dung-dan-cho-sinh-vien

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN TRONG THỜI KỲ ẢNH HƯỞNG BỞI ĐẠI DỊCH COVID 19

ThS. Nguyễn Thị Thanh Xuân
Trường Đại học Kỹ thuật Y Dược Đà Nẵng

Tóm tắt:*Ảnh hưởng của dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, hơn 20 triệu học sinh, sinh viên và gần 2 triệu nhà giáo các cấp học chưa thể tiếp tục theo phương thức dạy học trực tiếp. Chuyển sang dạy học trực tuyến là lựa chọn thích ứng phù hợp trong bối cảnh hiện nay. Dạy học trực tuyến có nhiều ưu điểm nhưng cũng đặt ra không ít thách thức mà ngành Giáo dục và Đào tạo đã và đang nỗ lực khắc phục, vượt qua. Làm thế nào để có một giờ học trực tuyến thực sự hiệu quả thì trong bài viết dưới đây, xin đề xuất một số giải pháp nâng cao dạy học trực tuyến trong thời kỳ ảnh hưởng bởi đại dịch Covid 19 đạt hiệu quả cao hơn.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại dịch Covid 19 xảy ra trên toàn cầu đã ảnh hưởng trực tiếp đến nước ta với tốc độ lây lan nhanh chóng buộc Đảng Nhà nước, Ngành y tế và các địa phương phải áp dụng các biện pháp phòng chống dịch phù hợp với từng giai đoạn, thời điểm. Trong khi thực hiện các quy định về phòng chống dịch, các trường học đóng cửa, học sinh sinh viên buộc phải ở nhà. Để kịp tiến độ các trường, địa phương xác định cần phải tiến hành tổ chức việc dạy - học trực tuyến và đây là lựa chọn được quan tâm nhất, phù hợp của các nhà trường nói riêng, toàn ngành giáo dục - đào tạo nói chung. Để việc dạy - học trực tuyến đạt kết quả cao thì cần được tiến hành như thế nào, cách thức ra sao và sử dụng các giải pháp thích hợp nào để góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả, đây là vấn đề đã, đang, sẽ được quan tâm rất nhiều.

II. NỘI DUNG

1. Các khái niệm

- Giảng dạy: giảng để truyền thụ tri thức[1]

- Trực tuyến: được hiểu theo hai nghĩa:

+ Một là, máy tính ở trong trạng thái được kết nối và thâm nhập trực riếp vào một mạng máy tính.

+ Hai là, tin tức, âm thanh, hình ảnh… được cung cấp trực tiếp trên mạng Internet đồng thời hoặc ngay sau khi xẩy ra một sự kiện nào đó[2].

- Dạy học trực tuyến (hay còn gọi là e-learning) là phương thức học ảo thông qua máy vi tính, điện thoại thông minh nối mạng đối với một máy chủ ở nơi khác. Giảng viên có thể truyền tải hình ảnh và âm thanh qua đường truyền băng thông rộng hoặc kết nối không dây (WiFi, WiMAX), mạng nội bộ (LAN)3.

2. Thực trạng của việc giảng dạy trực tuyến trong thời gian qua

- *Về không gian, thời gian:*

[1] Trung tâm từ điển học Vietlex, *Từ điển tiếng việt* – Nxb Đà Nẵng, Hà Nội. 2009, tr.507
[2] Trung tâm từ điển học Vietlex , *Từ điển tiếng việt* – Nxb Đà Nẵng, Hà Nội. 2009, tr.1352

[3] Giáo dục trực tuyến – Wikipedia tiếng Việt

Theo đúng nghĩa thì dạy - học trực tuyến chủ yếu gặp nhau để thảo luận là chính nhưng thực tế nhiều giảng viên chăm chú giảng bài và sinh viên thì chăm chú nghe giảng một chiều trong khoảng thời gian dài, nên việc đáp ứng được hết nội dung học của sinh viên là rất khó mặt khác như vậy sẽ dẫn đến hạn chế không gian giao tiếp.

Thông thường, thời gian học trực tuyến cũng bố trí giống như học trực tiếp, mỗi buổi học trung bình 4 tiết, một ngày trung bình 8 tiết, như vậy giảng viên, sinh viên làm việc khoảng 8 tiếng mỗi ngày trên máy tính hoặc điện thoại nên ít nhiều ảnh hưởng đến sức khỏe và khả năng tiếp thu sẽ bị hạn chế trong quá trình dạy - học.

- *Về cơ sở hạ tầng, công cụ, phương tiện giảng dạy:*

Cơ sở vật chất, hạ tầng (như đường truyền internet, máy tính, điện thoại thông minh, các công cụ hỗ trợ...) còn thiếu thốn, đặc biệt sinh viên ở các vùng nông thôn, miền múi, vùng sâu, vùng xa.

Thực tế hiện nay có khá nhiều phần mềm, ứng dụng có thể sử dụng cho việc dạy - học trực tuyến, tuy nhiên, thực tế đã và đang dừng ở tính chất là "meeting" cho các lớp học, công cụ vẫn còn rời rạc chưa đúng nghĩa là hệ thống công nghệ để dạy - học trực tuyến (như Zoom, Teams, Google Meet,...) để có thể giao lưu giữa người dạy và người học; chứ không có đủ các chức năng tổng thể quản lý hệ thống và cũng không có chức năng dữ liệu và tương tác, đánh giá.Hoặc hệ thống quản lý học tập LMS như Teams, Google Classroom, Canvas,... thì chỉ có chức năng quản trị như các hệ quản trị thông thường, mà cũng không có chức năng quản trị của giáo dục – đào tạo và kết nối được với các dữ liệu giáo dục – đào tạo đã được số hóa.

- *Về giảng viên:*

Trong thời đại công nghệ, kỹ thuật phát triển đa số giảng viên có kỹ năng giảng dạy trực tuyến tốt thì vẫn còn một bộ phận giảng viên có kỹ năng giảng dạy chưa thật sự tốt và xem việc giảng dạy trực tuyến là cách "chữa cháy" trong thời kỳ ảnh hưởng của đại dịch Covid 19 nên dạy đại cho xong nhiệm vụ mà không phải là một hoạt động yêu thích nên không đầu tư thời gian, công sức vào việc này. Thời gian làm việc trên máy tính quá nhiều và lâu nên ảnh hưởng đến tâm lý cũng như sức khỏe, gây ra sự uể oải, mệt mỏi và dễ nhàm chán nên hiệu quả công viêc chưa cao.

Mặt khác, khả năng thích nghi với công nghệ thông tin chưa đáp ứng với yêu cầu của công việc cũng như sự nhanh nhẹn của sinh viên nên tạo ra sự khập khiểng giữa người dạy và người học. Giảng viên say sưa giảng một chiều, sinh viên thụ động nghe giảng mà không có thêm các hoạt động tương tác khác dẫn đến lớp học, giờ học trầm, hiệu quả thấp, thậm chí giảng viên quản lý lớp không tốt dẫn đến sinh viên chỉ mở máy ra, điểm danh xong rồi làm việc riêng mà không nghe giảng và tiếp thu bài.

- *Về sinh viên:*

Bên cạnh các sinh viên chăm chú, hăng say học bài, nghe giảng, làm bài, thảo luận, tương tác với giảng viên thì cũng có những sinh viên có thái độ học đối phó, đặc biệt đối với những môn học cơ bản, cơ sở, không phải chuyên ngành. Có khi các em mở máy ra điểm danh xong rồi làm việc riêng, ăn vặt, ngủ gật, nói chuyện, làm ồn trong giờ học thậm chí ngồi học với tư thế, tác phong không phù hợp, ăn mặc xuề xòa, nhếch nhác… sẽ gây tâm lý chán nản, bực bội cho giảng viên.

3. Các giải pháp tăng cường hiệu quả của công tác giảng dạy trực tuyến

Trước thực trạng việc dạy – học trực tuyến trong thời kỳ ảnh hưởng bởi đại dịch Covid ở Việt Nam, để góp phần nâng cao hiệu quả của công tác giảng dạy trực tuyến có nhiều các giải pháp khác nhau trong đó cần sử dụng các nhóm giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, nhóm giải pháp đối với các cơ quan quản lý giáo dục – đào tạo (các trường):

Xác định, đại dịch Covid 19 sẽ ảnh hưởng lâu dài, mặt khác sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ đặc biệt ảnh hưởng của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 nên cần phải có phương án, kế hoạch chủ động thích ứng phù hợp với tình hình thực tế, đề ra một kế hoạch dạy – học trực tuyến đồng bộ có hệ thống của các cấp học, bậc học để tiến tới việc chuẩn hóa hoạt động này và việc đánh giá sẽ sát thực hơn; cần phải đầu tư hệ thống dạy - học trực tuyến theo đúng nghĩa trường học công nghệ, dạy học ứng dụng công nghệ và quản trị một cách hệ thống.

Thứ hai, nhóm giải pháp đối với các cơ sở giáo dục – đào tạo (các trường):

- Đầu tư một hệ thống trang thiết bị, công cụ, phương tiện đầy đủ, phù hợp với thực tế, có xét đến tính chất đặc thù của cơ sở mình để bảo đảm điều kiện tối thiểu cho quá trình dạy - học với công nghệ như phần mềm, đường truyền internet, máy tính, thiết bị,... tận dụng tối đa các phương tiện để hỗ trợ cho giảng viên khi tiến hành dạy học trực tuyến.

Thực tế hiện nay có rất nhiều phần mềm chuyên dụng cho việc dạy - học trực tuyến, nhưng để đạt hiệu quả cao thì vấn đề đặt ra là cần phải lựa chọn phần mềm nào cho phù hợp với đặc điểm, đặc thù của các trường học, cơ sở giáo dục.

Các phần mềm miễn phí như Google Classroom, Google meet hay Moodle thường khó sử dụng và cần có thời gian để làm quen. Các giải pháp phần mềm có trả phí phổ biến nhất hiện nay là Zoom, Webinar, Webex, Teams; Trans thường có mức chi phí hợp lý, dễ sử dụng và có sự hỗ trợ kỹ thuật chu đáo từ các đơn vị phân phối bản quyền phần mềm.

- Cần có một hệ thống quản trị có thể thực hiện tất cả các tính năng quản trị của trường học. Hệ thống cần phải có dữ liệu để dạy và học. Dữ liệu phải thể hiện được ưu thế của công nghệ như: chương trình hóa, phân hóa và tương tác hóa. Bởi khi có hệ thống dữ liệu này thì phần mềm và máy tính trở thàn trợ lý đắc lực của giảng viên để thực hiện việc sinh viên tự học, tự chủ động với những kiến thức cơ bản. Hệ thống quản trị cần phải lưu lại được quá trình giảng dạy, học tập của giảng viên và sinh viên trên hệ thống đồng thời kết nối với các đánh giá chuẩn.

- Có kế hoạch bồi dưỡng nguồn nhân lực (cán bộ quản lý, cán bộ các phòng, ban liên quan, giảng viên, sinh viên) có kiến thức, kỹ năng đáp ứng yêu cầu của hoạt động dạy - học trực tuyến, trước hết là kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin, kỹ năng an toàn thông tin, kỹ năng khai thác, sử dụng hiệu quả các ứng dụng phục vụ công việc dạy - học. Có hướng dẫn cụ thể về tổ chức học trực tuyến, triển khai tập huấn cho giảng viên các kỹ thuật thực hiện, xây dựng kế hoạch chi tiết theo từng khoa, bộ môn bởi vì trong một nhà trường sẽ có nhiều khoa, bộ môn với những đặc thù khác nhau.

- Nhà trường sắp xếp lịch cho giảng viên vừa phải, không quá nhiều dẫn đến quá tải để họ thấy thoải mái, hài lòng, hứng thú và tích cực hơn trong quá trình giảng dạy trực tuyến.

Thứ ba, nhóm giải pháp đối với giảng viên:

- Giảng viên xây dựng đời sống tinh thần khỏe mạnh, chuẩn bị tinh thần thoải mái, tinh thần tốt khi giảng dạy, chọn không gian giảng dạy yên tĩnh, tự tạo cho mình hứng thú trong việc giảng dạy trực tuyến.

- Giảng viên cần làm chủ kiến thức trong việc giảng dạy, vì việc dạy học trực tuyến thường diễn ra nhanh, vì vậy với lượng kiến thức nhất định, giảng viên giảng dạy làm sao cho phù hợp với trình độ nhận thức của mỗi sinh viên, mỗi chuyên ngành khác nhau trong trường đặc biệt phải chuẩn bị cả những kiến thức sâu, rộng cho những sinh viên tiếp thu nhanh, để giải đáp thắc mắc khi sinh viên hỏi lại. Bên cạnh đó, đối với những sinh viên tiếp thu kiến thức chậm hơn thì giảng viên cung cấp kiến thức cơ bản và đưa ra những ví dụ cụ thể, sinh động, thực tế để các em dễ hiểu và có hứng thú với việc học mà không thấy quá tải hay nhàm chán trong giờ học.

- Giảng viên cần chủ động chuẩn bị trước các tài liệu giảng dạy cần thiết như giáo trình, bài giảng PowerPoin,tư liệu ảnh, video clip, phim tài liệu,…. Để không bị động trong quá trình giảng dạy.

- Giảng viên cần nắm bắt rõ được đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi sinh viên "là thời kỳ phát triển trí tuệ được đặc trưng bởi sự nâng cao năng lực trí tuệ, biểu hiện rõ nhất ở khả năng tư duy sâu sắc và mở rộng, có năng lực giải quyết những nhiệm vụ trí tuệ ngày càng khó khăn hơn, có khả năng lập luận logic, trí tưởng tượng phong phú…là thời kỳ phát triển khả năng hình thành ý tưởng trừu tượng, khả năng phán đoán, nhu cầu hiểu biết và học tập cao"[4]. Vì vậy, giảng viên dành thời gian tâm sự, kết nối với sinh viên, chuẩn bị các hoạt động dạy học, các trò chơi trí tuệ, giải ô chữ, video clip, các hoạt động khởi động vui nhộn tạo không khí thoải mái, hứng khởi trong giờ học. Giảng viên diễn đạt, trình bày nội dunng bài giảng một cách rõ ràng nhất có thể, cài chế độ âm thanh, hình ảnh nổi lên màn hình chính, tương tác thường xuyên với sinh viên, sử dụng sơ đồ tư duy trong giảng dạy sẽ thu hút được sự chú ý của sinh viên nhiều hơn sử dụng nhiều câu chữ trongslide, sau khi tương tác, trao đổi bài cần ghi nhận và khen thưởng sinh viên trong quá trình dạy học để khuyến khích tính tích cực, chủ động theo dõi bài của các em. Ngoài ra, giảng viên cần giữ được thái độ bình tĩnh, khôn khéo trong việc xử lý các tình huống không mong muốn như sinh viên vào học muộn, trong giờ học có khi gọi sinh viên trả lời, làm bài tập nhưng không thấy sinh viên lên tiếng, thậm chí vừa mở nhạc, chơi game trong giờ, có một vài em nổi nóng do bị giảng viên nhắc nhở, phát ngôn không đúng chuẩn mực.

- Giảng viên là người tổ chức tốt các hoạt động dạy – học, từ kiến thức của bài học, giảng viên lựa chọn cách thức tổ chức, phương pháp giảng dạy vừa đơn giản nhưng đủ độ hấp dẫn và huy động được nhiều sinh viên tham gia trong giờ học.

- Giảng viên hãy trang bị cho mình những kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng thành thạo các phần mềm, hệ thống dạy học trực tuyến. Bên cạnh đó nên lựa

[4]Lương Gia Ban, Hoàng Trang, *Chủ nghĩa nhân văn Hồ Chí Minh với việc xây dựng nhân cách sinh viên Việt Nam hiện nay*, Nxb. CTQG, HN, 2014, tr.195

chọn một trong các hình thức như nhóm zalo, messenger, facebook, email... để trao đổi thông tin với sinh viên nhanh nhất khi cần thiết.

- Giảng viên có kế hoạch lựa chọn kiến thức phù hợp, ra những bài tập liên hệ, vận dụng trọng tâm, dành thời gian để sinh viên suy nghĩ, thảo luận, tranh luận và cuối cùng giảng viên kết luận vấn đề để sinh viên nhớ, khăc ghi nội dung bài học từ lý thuyết đến thực tiễn.

- Giảng viên cần đánh giá sinh viên sau khi buổi học trực tuyến kết thúc. Khi kết thúc bài học giảng viên cần kiểm tra, đánh giá các kiến thức sinh viên lĩnh hội được thông qua giờ học dựa vào mục tiêu đề ra từ đầu bài học. Từ đó giúp giảng viên rút ra được phương pháp dạy của mình có phù hợp hay không, sinh viên có ý thức, tự giác, hứng thúhọc hay không… giảng viên đánh giá được năng lực thực sự của sinh viên và rút ra được những ưu, khuyết điểm trong quá trình giảng dạy.

- Giảng viên truyền năng lượng và giá trị tích cực thông những lời nói cảm ơn chân thành từ đáy lòng, đó là lòng biết ơn giữa thầy và trò, sự chia sẻ cùng nhau nhằm xóa đi khoảng cách trong buổi học trực tuyến, những tương tác giữa thầy và trò giúp sinh viên cảm thấy gần gũi, yêu thương, dễ dàng kết nối được với giảng viên.

- Sau mỗi bài giảng, giảng viên cần lưu trữ lại bài giảng để khi cần, giảng viên, sinh viên có thể xem lại.

Thứ tư, nhóm giải pháp đối với sinh viên:

- Sinh viên cần chuẩn bị tâm lý, tâm thế sẵn sàng, trang phục nghiêm túc khi tham gia học trực tuyến và chuẩn bị đầy đủ dụng cụ, thiết bị học tập quan trọng nhất là điện thoại thông minh, máy vi tính, máy tính bảng, tai nghe, tài liệu và giáo trình.

- Sinh viên chọn không gian yên tĩnh thoải mái phù hợp với ngôi nhà của mình. Vào học đúng giờ, trong giờ học chú ý lắng nghe, tham gia thảo luận, làm bài tập khi giảng viên giao, chổ nào chưa hiểu bài thì cần trao đổi với giảng viên và các bạn trong lớp để hiểu bài, tăng cường các hoạt động thể dục thể thao nâng cao sức khỏe để học tập tốt, chú ý tắt một số tính năng trên máy tính hay điện thoại khỏi ảnh hưởng đến giờ học.

III.KẾT LUẬN

Như vậy, trước ảnh hưởng của đại dịch Covid 19 đối với ngành giáo dục – đào tạo thì giải pháp thích hợp trong bối cảnh hiện nay là tổ chức dạy học trực tuyến.Việc tổ chức dạy – học trực tuyến sẽ đáp ứng nhu cầu cấp thiết trong giảng dạy - học tập và thuận lợi trong đào tạo nhiều cấp học hiện nay. Đặc biệt, trong thời đại khoa học công nghệ phát triển mạnh, ảnh hưởng của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, thì việc dạy – học trực tuyến vẫn là giải pháp cần thiết và quan trọng. Nhưng để hoạt động này thực sự có chất lượng, hiệu quả, cần có sự thích nghi, thay đổi dần dần dần, Ngành giáo dục – đào tạo, các nhà trường, những người làm công tác quản lý, giảng viên cần nhận thấy được thực trạng của việc dạy – học trực tuyến hiện nay để từ đó tìm ra các giải pháp thích hợp để áp dụng vào điều kiện thực tế, ra sức phát huy ưu điểm, khắc phục nhược điểm, hạn chế để góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng dạy - học trong bối cảnh hiện nay thực hiện tốt mục tiêu kép vừa phòng chống dịch covid 19, vừa khôi phục, phát triển kinh tế - xã hội nhằm "thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid 19./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lương Gia Ban, Hoàng Trang (2014), Chủ nghĩ*a nhân văn Hồ Chí Minh với việc xây dựng nhân cách sinh viên Việt Nam hiện nay*, Nxb. CTQG, HN.

2.Giáo dục trực tuyến – Wikipedia tiếng Việt

3. Trung tâm từ điển học Vietlex (2009), *Từ điển tiếng việt* – Nxb Đà Nẵng, Hà Nội.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẰM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN ĐỐI VỚI GIẢNG VIÊN VÀ SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Trần Hà Lan

Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thời gian vừa qua, cả thế giới đã phải bàng hoàng trước những tác động nghiêm trọng của đại dịch Covid-19. Không chỉ ảnh hưởng đến kinh tế, xã hội mà đại dịch còn gây ra xáo trộn rất lớn cho ngành Giáo dục đào tạo nói chung và Giáo dục bậc Đại học nói riêng. Trước tình cảnh đó, vấn đề khẩn thiết đặt ra cho các trường, chính là "Làm thế nào để triển khai dạy học trực tuyến (online) một cáchhiệu quả?". Trong khuôn khổ bài viết này, tôi xin đề cập một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến đối với giảng viên và sinh viên, chia sẻ những kinh nghiệm thực tế mà bản thân đã áp dụng trong quá trình dạy học online.

II. NỘI DUNG

1. Bản chất dạy học online

1.1. Khái niệm

Hiểu theo nghĩa rộng, dạy học online là một thuật ngữ dùng để mô tả việc học tập, đào tạo dựa trên công nghệ thông tin (CNTT) và truyền thông, đặc biệt là công nghệ thông tin.

Theo quan điểm hiện đại, dạy online là sự phân phát các nội dung học sử dụng các công cụ điện tử hiện đại như máy tính, mạng vệ tinh, mạng Internet, Intranet,… trong đó nội dung học có thể thu được từ các website, đĩa CD, băng video, audio… thông qua một máy tính hay tivi; người dạy và người học có thể giao tiếp với nhau qua mạng dưới các hình thức như: thư điện tử (e-mail), thảo luận trực tuyến (chat), diễn đàn (forum), hội thảo, video…

1.2. Lợi ích của dạy học online

- Sự kết nối nhanh chóng: Đặc tính nổi bật của mạng internet chính là sự kết nối nhanh chóng. Thông tin có thể được truyền tải tốc độ cao cùng với kho dự trữ đám mây, giúp dữ liệu được sao lưu không giới hạn. Áp dụng những yếu tố này vào giảng dạy, người dạy có thể nắm bắt được nhiều cơ hội phát triển mạnh mẽ hơn. Người học sẽ không còn bị giới hạn bởi yếu tố địa lý, thời gian. Họ có thể thông qua các nền tảng ứng dụng giáo dục để học tập. Từ đó rút ngắn khoảng cách giữa các dịch vụ giáo dục và học viên.

- Khả năng mở rộng thị trường và tiềm năng được nhiều người biết đến: Thực tế, không ít những trung tâm giáo dục đã thực hiện việc học trực tuyến này. Qua nhiều hình thức, càng ngày càng nhiều học viên có thể tiếp cận và biết đến trung tâm giáo dục hơn. Qua đó họ dễ gây dựng niềm tin và cứ thế phát triển. Ví dụ một số trung tâm giảng dạy thông qua các video ôn tập trên mạng. Nhiều người học tìm đến và tin tưởng. Nhiều người sẽ biết đến danh tiếng của trung tâm hay của giảng viên ấy. Hiển nhiên sau đó họ

có thể kinh doanh giáo dục bằng việc bán các khóa học của mình. Kể cả trực tuyến hay trực tiếp.

- Nếu người dạy hay trung tâm giáo dục sử dụng các nền tảng để dạy học, đó là thông qua các ứng dụng ấy, họ có thể tạo ra một cộng đồng hay một không gian mạng không khác gì lớp học trực tiếp nhưng được cải tiến hơn. Ví dụ với các nền tảng LMS hay E-Learning, không chỉ bao gồm chế độ phòng học, trình chiếu. Bên cạnh đó còn có kho lưu trữ bài giảng, thư viện trực tuyến, kế hoạch và lịch học được cập nhật thường xuyên. Cùng nhiều những tính năng khác. Cho phép cấu thành một không gian học tập tiện lợi và nhanh chóng cho người học.

Nhìn chung, tất cả những lợi ích mà phương pháp dạy trực tuyến mang lại chính là hướng đến sự chủ động trong học tập. Người học có tính chủ động học, tận dụng mọi thời gian và địa điểm. Người dạy có tính chủ động trong việc kết nối với nhiều học viên hơn. Bên cạnh đó còn chuyển mình cùng với xu hướng chuyển đổi số. Tăng cơ hội cạnh tranh.

Các hạn chế của dạy học trực tuyến so với cách dạy trực tiếp

Dù có nhiều điểm thuận lợi trong việc áp dụng trực tuyến với dạy học. Tuy nhiên vẫn còn nhiều điểm hạn chế cần khắc phục.

- Tính tương tác, sự trao đổi giữa người dạy và người học bị hạn chế: Hình thức dạy học này chỉ mới sôi nổi ở Việt Nam thời gian ngắn trở lại đi do sự ảnh hưởng của dịch Covid. Chính vì thế mà các học sinh, sinh viên cũng chỉ đang trong quá trình làm quen với hình thức học trực tuyến trên diện rộng. Có thể thấy tình trạng phổ biến xảy ra là người dạy sẽ dễ bị đặt trong tình huống "chỉ nói chuyện một mình". Thực tế cho thấy ít có học viên tương tác qua lại với người dạy như một buổi học trực tiếp. Người dạy cũng khó kiểm soát được mức độ tiếp thu của người học hơn. Nhất là đối với các lớp học mà trình độ hay khả năng của các người học có mức độ chênh lệch. Điều này đòi hỏi người dạy cần bỏ thêm nhiều công sức để theo sát tiến độ của học viên.

- Cơ sở vật chất không đồng bộ giữa các học viên: Một vài chương trình trực tuyến cải tiến yêu cầu các trang thiết bị tối tân để đủ sức đáp ứng. Tuy nhiên không phải học viên nào cũng có đủ điều kiện để tham gia. Chưa kể đến tốc độ đường truyền internet mỗi nơi mỗi khác.

2. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến đối với giảng viên và sinh viên

2.1. Đối với giảng viên

- Sử dụng công nghệ thông tin thành thạo, lựa chọn phần mềm phù hợp, hiệu quả

Ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại vào việc dạy học dần trở thành một yêu cầu thiết yếu cần có ở mỗi giáo viên, đặc biệt là với phương pháp học trực tuyến thì thành thạo công nghệ thông tin chính là mấu chốt để quá trình dạy – học được hoàn thiện. Việc dạy học trực tuyến đòi hỏi giảng viên phải biết sử dụng tương đối thành thạo công nghệ thông tin như việc cài đặt các phần mềm hỗ trợ dạy học trực tuyến và sử dụng phần mềm sao để sự tương tác với học viên được diễn ra một cách tự nhiên nhất, giúp việc học dù cho chỉ nhìn qua màn hình cũng trở nên gần gũi và thân thiện cả với giảng viên và sinh viên.

Hiện nay có rất nhiều phần mềm hỗ trợ dạy học trực tuyến. Tuy nhiên chúng ta cần phải lựa chọn được phần mềm nào đáp ứng được đầy đủ yêu cầu của môn học và cơ sở vật chất giáo dục hiện có của mình. Mỗi phần mềm sẽ có những ưu, nhược điểm riêng mà chúng ta phải xem xét để có lựa chọn phù hợp nhất. Ví dụ như các phần mềm như Google Classroom hay Moodle thường có mã nguồn mở và miễn phí nhưng thường khó sử dụng và phải mất thời gian để làm quen. Trong khí đó Zoom hay Skype lại có hiệu năng cao hơn và dễ sử dụng hơn, tuy nhiên đây là phần mềm có trả phí.

Đổi mới phương pháp giảng dạy, xây dựng sự chủ động, tích cực

Trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần tạo sự mới mẻ, thích thú cho sinh viên, xây dựng tính chủ động, tự giác và tích cực – đây được xem như là điều kiện thiết yếu trong môi trường dạy – học hiện nay. Riêng trong việc học trực tuyến thì yêu cầu này càng cần có nhiều hơn. Bản thân của người giảng viên cần soạn sẵn đề cương bài giảng cẩn thận để làm nền tảng trình chiếu giúp sinh viên tiếp thu và theo dõi dễ dàng hơn.

Nếu trong việc dạy học trực tiếp, giảng viên phải chuẩn bị một thì có lẽ với việc dạy học trực tuyến, họ phải soạn kĩ gấp đôi, vì trên thực tế, giảng viên khi thông qua màn hình sẽ khó có thể đánh giá được sự theo dõi, nắm bắt bài giảng của từng sinh viên tới đâu. Nếu như không chủ động và tích cực, người giảng viên sẽ rất dễ nhanh chóng nản, thất bại với kế hoạch dạy trực tuyến của mình. Trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần chú ý:

+) Về nội dung: Giảng viên nên xoáy mạnh vào những vấn đề trọng tâm, trình bày với từ ngữ đơn giản và dễ hiểu, nên đưa kèm vào các ví dụ minh hoạ để người học có thể hình dung mà dễ tiếp thu, tổng kết lại ý chính bài học cần nhớ và sau từng phần cụ thể,…

+) Về hình thức: Đảm bảo trình bày trực quan, video clip có chất lượng tốt, độ phân giải cao, hình ảnh rõ nét, để tạo sự thu hút với sinh viên và giúp gia tăng nội dung truyền tải được thể hiện tốt nhất thông qua hình ảnh

+) Sự tương tác: Tận tình giải đáp các thắc mắc của sinh viên, nếu không có điều kiện để có thể giải đáp hết tất thảy thì nên chọn lọc vài nội dung được phần đông đề cập quan tâm nhất và làm một bản để gửi kèm cho sinh viên.

- *Lưu trữ bài giảng*

Có 3 lý do chính để giảng viên nên lưu trữ lại bài giảng :

+) Do quá trình học tập bằng công nghệ nên không tránh khỏi tình trạng đôi khi xảy vài lỗi kỹ thuật. Đảm bảo rằng sinh viên vì lỗi kỹ thuật mà không thể tham gia trực tiếp trong thời điểm đó vẫn không bị bỏ lỡ mất bài học nào

+) Giúp sinh viên có thể tự học và ôn tập lại tốt hơn, vì việc tương tác vào trao đổi với giảng viên đôi khi hạn chế với một số bạn khá rụt rè.

+) Theo sát hỗ trợ sinh viên

Vì quá trình học diễn ra qua các kênh online nên việc chăm sóc, theo dõi thường xuyên cũng không thể tiến hành trực tiếp như kèm cặp thêm theo kiểu giáo dục truyền thống được. Vì thế quá trình hỗ trợ, chăm sóc sinh viên có thể chuyển sang bằng cách như gửi mail, tin nhắn hay các cuộc gọi. Giảng viên cần đảm bảo rằng sinh viên luôn nắm bắt kịp nội dung bài học mà không gặp phải vấn đề gì khi tham gia khoá học.

Đánh giá kết quả mỗi khóa học

Việc đánh giá kết quả sau cùng của người học được xem là một trong những khâu quan trọng trong bất kì quá trình học tập nào. Bước đánh giá chính là giai đoạn giúp sinh viên nâng cao kĩ năng, kiến thức của bản thân thêm lần nữa.

Từ những đánh giá này, giảng viên có thể rút ra được những kinh nghiệm, phương pháp giảng dạy của mình có phù hợp, có giúp người sinh viên cảm thấy thích thú, ham muốn học để có ý thức tự giác hay không. Ngoài ra, những đánh giá này sẽ giúp giảng viên nhận ra được những điểm mạnh và điểm yếu trong phương pháp giảng dạy của mình để cải thiện chúng cho lên một tầm cao hơn. Vì thế khâu này cũng tựa như kim chỉ nam có thể giúp đưa ra đánh giá chính xác về năng lực của người học.

2.2. Đối với sinh viên

Có mục tiêu rõ ràng

Dù là các buổi học trực tuyến hay buổi học trực tiếp thì sinh viên cũng cần phải xác định mục tiêu học tập rõ ràng. Chỉ khi có mục tiêu, sinh viên mới thực sự tự giác, tập trung, có kế hoạch học tập rõ ràng cũng như chủ động khắc phục các khó khăn gặp phải trong quá trình học tập. Hơn nữa, học trực tuyến là môi trường học có nhiều cám dỗ, việc đặt ra mục tiêu học tập rõ ràng sẽ giúp sinh viên biết mình thực sự cần gì, mình đang học vì điều gì. Từ đó nâng cao quyết tâm, chủ động hơn trong học tập. Vì thế, giảng viên cũng nên hỗ trợ để sinh viên hiểu được mục tiêu học tập, mang lại những giờ học trực tuyến thực sự hiệu quả, thú vị.

Tìm hiểu kỹ về phần mềm mà dùng để học

Nhiều sinh viên có ý nghĩ chủ quan khi cho rằng việc học trực tuyến chỉ cần đăng nhập vào nhóm, đúng giờ là ngồi học. Tuy nhiên, hãy lưu ý đọc kĩ HDSD hệ thống phần mềm, nếu có thắc mắc gì thì hãy hỏi mọi người, hỏi giảng viên (là người lựa chọn và sử dụng phần mềm giảng dạy) để được giải đáp ngay. Khi hiểu cách sử dụng, sinh viên sẽ biết tận dụng tối đã các tính năng của phần mềm, tăng hiệu quả học tập

Phát huy kỹ năng đọc nhanh

Trong quá trình học trực tuyến, tốc độ chia sẻ màn hình và tài liệu khá nhanh, và khó theo dõi hơn so với qua trình học trực tiếp. Vì vậy, học trực tuyến sinh viên cần nâng cao khả năng chú ý với bài giảng, đồng thời phải có kỹ năng đọc tốt để có thể nắm bắt các ý mà tài liệu chia sẻ. Tốc độ đọc cần được chú ý khi tham gia vào học trực tuyến. Đọc nhanh, nắm bắt được thông tin mà mình đọc dễ dàng và kịp thời giúp nâng cao hiệu quả học tập đáng kể. Với lượng kiến thức không nhỏ cần lĩnh hội trong từng bài học thì đọc nhanh là cách để sinh viên cải thiện hiệu quả học tập của chính bản thân. Cải thiện được tốc độ đọc của bản thân là một kỹ năng quan trọng, từ đó giúp phương pháp học tập của mỗi người được đáp ứng tốt nhất. Theo đó, việc đọc nhanh tức là sinh viên sẽ có thể cập nhật thêm nhiều kiến thức hơn, trong một khoảng thời gian nhất định. Từ đó, việc học trực tuyến sẽ có lợi với khả năng cải thiện kết quả như ý.

Tận dụng khả năng ghi chép thường xuyên

Dù cho khi học, giảng viên có gửi lại cho sinh viên tài liệu học dưới dạng file mềm thì sinh viên vẫn nên ghi chép. Từ quá trình nghe giảng sang hiểu nội dung bài học đó đều là nhận thức của riêng bạn vì vậy, sinh viên hãy ghi lại bài học theo cách diễn

giải của riêng mình, mỗi quá trình ghi chép như vậy không chỉ giúp sinh viên nhớ lâu hơn mà còn giúp sinh viên nhìn lại cách hiểu bài học của mình, như vậy mỗi khi đọc lại, sinh viên cũng có thể nhận ra được cách hiểu của mình đã đúng chưa, có cần phải điều chỉnh, sửa đổi gì không. Thông qua việc ghi chép mỗi người có thể lưu lại, ghi chú lại những thông tin chính, bổ ích cần được ghi nhớ. Khi tham gia vào các bài học trực tuyến nếu có thể ghi chép ở những kiến thức, những khía cạnh bản thân thấy cần thiết sẽ là dữ liệu quý, là thông tin vô cùng cần thiết trong lĩnh vực mà chúng ta đang tìm hiểu. Ghi chép cũng là một cách lưu trữ tài liệu, giúp sinh viên xem lại bài giảng thì với thông tin bạn ghi chép sẽ giúp việc nhớ lại bài học, từ đó có thể giúp việc duy trì nhớ kiến thức hữu ích cho bản thân dễ dàng hơn rất nhiều.

- *Cùng tương tác với người khác trong quá trình học tập*

Học trực tuyến không chỉ nên dừng ở việc sinh viên chỉ tham gia vào khóa học, tự mình tương tác với giáo viên và tự tìm hiểu một mình. Trong quá trình học online, việc trao đổi nhóm, học tập nhóm hoàn toàn có thể thực hiện được dễ dàng. Các phần mềm học trực tuyến hiện này đều có tính năng hỗ trợ giúp các sinh viên trong cùng khóa học có thể liên lạc, cùng trao đổi và thảo luận với nhau. Với việc làm việc nhóm, trao đổi, tương tác với nhau các sinh viên có thể hỗ trợ, bổ sung được kiến thức cho nhau hiệu quả. Đây còn là cách giúp cải thiện khả năng làm việc nhóm. Vì vậy, khi tham gia học trực tuyến áp dụng phương pháp học theo nhóm, cùng làm bài tập, cùng giải quyết vấn đề theo nhóm.Học nhóm sẽ giúp cho việc học hiệu quả hơn, kiến thức nhận về nhiều hơn và chất lượng hơn,… Ngoài ra, trong quá trình học, các sinh viên cũng có thể cùng trao đổi thông qua các diễn đàn để có được những chia sẻ hữu ích, hỗ trợ bổ ích từ nhiều người khác. Đó sẽ là cách giúp cải thiện được kết quả cuối cùng mà sinh viên nhận được qua quá trình học tập online.

3. Kinh nghiệm bản thân

Trong quá trình dạy học Online, bản thân đã lựa chọn và sử dụng phần mềm google meet miễn phí. Phần mềm này có các ưu điểm: Không bị hạn chế thời gian; giao diện dễ sử dụng; có thể tham gia dạy học trực tuyến và sử dụng trên nền tảng website hoặc ứng dụng điện thoại; tích hợp với Google Calendar để lên lịch cho cuộc họp trực tuyến; chia sẻ màn hình để trình bày tài liệu, bảng tính, thuyết trình; cuộc gọi được mã hóa với tất cả người dùng. Tuy nhiên, để sử dụng google meet thì người dùng phải có tài khoản google và không có tùy chọn để thay đổi hình nền trên google meet.

Khi thực hiện các tiết giảng online, tôi tập trung vào những vấn đề trọng tâm, trình bày với từ ngữ đơn giản và dễ hiểu, đưa kèm vào các ví dụ minh hoạ để sinh viên có thể hình dung mà dễ tiếp thu; ngoài các slides, tôi dùng thêm bảng phụ hoặc trình bày trực tiếp trên trang word hoặc excel; sau mỗi nội dung, tôi tổng kết lại ý chính bài học cần nhớ. Trong khi giảng dạy, tôi quan tâm giải đáp các thắc mắc của sinh viên, khi không thể giải đáp hết tất thảy thì tôi chọn lọc vài nội dung được phần đông đề cập quan tâm nhất và làm một bản để gửi kèm cho sinh viên. Với một số sinh viên, tôi giảng lại bài thông qua zalo hoặc messenger để các em kịp thời nắm bắt kiến thức.

Để hỗ trợ cho công tác quản lý, điểm danh sinh viên, tôi cài đặt thêm phần mềm attendance, phần mềm này giúp giảng viên điểm danh tự động vào bất cứ thời điểm nào khi được yêu cầu và có thể xuất thành file excel để lưu trữ.

Việc giao bài tập, bài kiểm tra, chấm bài, tôi thực hiện trên phần mềm Azota. Để sử dụng phần mềm này, giáo viên cần đăng kí tài khoản bằng số điện thoại; sau khi đã có tài khoản, giáo viên có thể tạo danh sách lớp sinh viên mà mình trực giảng để quản lý, có thể tạo bài tập, đề thi (trắc nghiệm, tự luận hoặc cả trắc nghiệm và tự luận) và gửi link bài tập đến cho sinh viên thông qua gmail, zalo, messenger, sinh viên chỉ việc bấm vào đường link, chọn đúng tên của mình là nhận được nhiệm vụ, sau khi làm bài xong, sinh viên nộp bài bằng file ảnh, pdf… và giáo viên có thể chấm, đưa ra các nhận xét trên file đó.

III. KẾT LUẬN

Nhìn chung, chúng ta vẫn chưa thể khẳng định được liệu hình thức dạy học trực tuyến có thực sự trở thành xu thế trong tương lai hay không. Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện tai, phương pháp này vẫn đã và đang đem lại những hiệu quả nhất định. Để hoạt động dạy học thực sự chất lượng, trước mắt giảng viên và sinh viên phải thay đổi, thích nghi và tìm ra các cách dạy học trực tuyến hiệu quả, tối ưu nhất.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1.https://baotintuc.vn/giao-duc/nang-cao-hieu-qua-day-va-hoc-truc-tuyen-bai-cuoi-song-hanh-nhieu-giai-phap-20210802115028070.htm

2. http://bugnetproject.com/giai-phap-hoc-truc-tuyen/

3. https://monamedia.co/giai-phap-truc-tuyen-cho-day-hoc-hieu-qua/

4. http://dhktna.edu.vn/dv-2/tin-tucsu-kien-102/mot-so-giai-phap-nang-cao-hieu-qua-hoc-tap-truc-tuyen--4389.aspx

5. https://cypresscom.vn/tin-tuc-1/cach-day-hoc-truc-tuyen-hieu-qua.html

6. https://thietbihop.com/bi-quyet-de-day-hoc-truc-tuyen-dat-hieu-qua-cao-nhat/

7.https://vi.wikipedia.org/wiki

VÀI SUY NGHĨ VỀ DẠY TRỰC TUYẾN CÁC HỌC PHẦN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TRONG MÙA DỊCH COVID-19

ThS. Nguyễn Khánh Ly
Khoa Lý luận Chính trị - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Giảng dạy các học phần Lý luận chính trị có ý nghĩa thiết thực và vô cùng quan trọng trong việc giáo dục về kiến thức, tư duy và bồi dưỡng lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc cho người học. Tuy nhiên dịch Covid-19 đã đặt ra chogiảng viên những yêu cầu mới về phương pháp giảng dạy. Vì vậy, trong phạm vi bài viết, tác giả đưa ra một số thuận lợi, khó khăn và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy của giảng viên đối với các học phần Lý luận chính trị trong mùa dịch Covid-19.*

Từ khoá: *học phần Lý luận chính trị, dịch Covid-19, giảng dạy trực tuyến.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong khoảng thời gian từ năm 2020 đến năm 2021, nước Việt Nam nói riêng và cả thế giới nói chung đang đối mặt với những diễn biến phức tạp của dịch Covid-19, cuộc sống của con người đang bị ảnh hưởng nghiêm trọng, trong đó có tác động rất lớn đến việc giảng dạy trong các trường đại học.

Trước những diễn biến phức tạp của dịch bệnh, các tỉnh thành trên cả nước đã phải cho học sinh, sinh viên tạm dừng việc đến trường, việc giáo dục và đào tạo bị đảo lộn, chương trình đào tạo, các kì thi cũng chịu áp lực nặng nề. Việc hoàn thành khoá học của sinh viên có khả năng bị trì hoãn và không thể tốt nghiệp đúng hạn, ảnh hưởng đến công việc của sinh viên sau này. Trong tình hình căng thẳng đó, việc chuyển đổi hình thức dạy và học từ trực tiếp sang trực tuyến đã phần nào giải quyết được các vấn đề nêu trên, và thậm chí có thể áp dụng đến sau này khi không còn dịch bệnh.

Với những đợt dịch đầu tiên vào tháng 1/2020 ở Việt Nam, sau một khoảng thời gian chờ đợi, một vài tỉnh thành đã bắt đầu thí điểm việc dạy và học online, nhất là ở các trường đại học và đã thấy được những ưu điểm của hình thức này. Trong tình hình đó, ngày 31/3/2020, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An (ĐHKTNA) đã triển khai chương trình giảng dạy trực tuyến (Thông báo số 252/TB-ĐHKTNA)[1]. Cán bộ giảng dạy nhanh chóng tiếp cận với một phương pháp giảng dạy hoàn toàn mới so với hình thức lên lớp trực tiếp như truyền thống, quá trình giảng dạy sử dụng hai phần mềm chủ đạo: Zoom, Google Meet và Google classroom… Cho đến năm nay, việc dạy và học trực tuyến đã dần trở nên phổ biến và đi vào khuôn khổ, có nhiều phương pháp mới, thích hợp áp dụng vào thời điểm dịch bệnh đang bùng phát này và trở thành xu hướng mới trong việc đào tạo đại học.

Trong bài viết này, cá nhân tác giả xin chia sẻ một vài suy nghĩ của mình về vấn đề dạy và học trực tuyến các học phần Lý luận chính trị ở bậc đại học.

II. NỘI DUNG

1. Những thuận lợi và khó khăn của hình thức dạy và học trực tuyến các học phần Lý luận chính trị

1.1. Thuận lợi

- *Thứ nhất,* việc giảng dạy trực tuyến các học phần Lý luận chính trị được thực hiện rất thuận lợi bởi nhiều nguyên nhân. Đầu tiên, các học phần Lý luận chính trị là các học phần thiên về lý thuyết nên có thể sử dụng thời gian nghỉ vì dịch bệnh để giảng dạy trực tuyến không như các học phần thiên về thực hành đòi hỏi phải tiến hành giảng dạy bằng hình thức trực tiếp. Điều này đảm bảo kế hoạch đào tạo của nhà trường, việc học tập của sinh viên diễn ra đúng tiến độ, không bị gián đoạn, bị chậm trễ trong thời gian thực hiện giãn cách xã hội.

- *Thứ hai,* đa phần sinh viên thuộc thế hệ "2K" dễ dàng tiếp cận, hưởng ứng và ứng dụng CNTT vào học tập. Phần lớn các em sinh viên hiện nay đều có máy tính xách tay hoặc điện thoại thông minh có thể kết nối 3G, 4G, internet rất thuận lợi cho việc tổ chức, triển khai học trực tuyến. Trên thực tế, khi chuyển sang tổ chức dạy và học trực tuyến, sinh viên đã dễ dàng nắm bắt và ngay lập tức có thể triển khai, ứng dụng và tổ chức lớp học.

- *Thứ ba,* trải qua một thời gian ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy các học phần Lý luận chính trị, tôi nhận thấy có khá nhiều phần mềm và ứng dụng có thể sử dụng xuyên suốt quá trình dạy học, phương pháp giảng dạy, truyền đạt, kiểm tra bài cũng rất phong phú. Một số ứng dụng có thể kể đến như Google classroom, Google meet, Zoom… Trong đó, Google classroom có khả năng tạo ra một "lớp học", cho phép người tạo đăng tải tài liệu, tạo bài tập, tuỳ chỉnh thời gian làm bài, hạn nộp bài, mời sinh viên vào classroom cũng như quản lý các thông tin mà sinh viên muốn trao đổi trong "lớp học". Ứng dụng Google meet và Zoom giúp cho giảng viên và sinh viên có một buổi học trực tuyến có sự tương tác giữa người nói và người nghe gần như tương tự học trực tiếp, giảng viên có thể chia sẻ màn hình trình chiếu, giảng bài, có bảng vẽ để thuận tiện cho việc truyền đạt kiến thức đến sinh viên. Ngoài ra sinh viên sẽ có các kênh phản hồi, phát biểu, đóng góp ý kiến như nói trực tiếp vào micro cá nhân hay gõ vào ô chat.

- *Thứ tư,* hầu hết các trường đại học đều có nền tảng về công nghệ thông tin rất tốt, có các phương pháp liên lạc với sinh viên như qua email công vụ, trang tín chỉ sinh viên… giúp ích rất nhiều trong việc liên lạc giữa giảng viên - sinh viên, nhà trường - sinh viên.

- *Thứ năm,* với hình thức dạy và học trực tuyến, các trường rất chủ động, sáng tạo khi đưa ra nhiều hình thức đánh giá để Khoa, Bộ môn, giảng viên tự quyết định sao cho phù hợp (như thi vấn đáp trực tuyến, làm bài tiểu luận/ bài tập lớn,…). Với sự phức tạp của dịch bệnh, nhận thấy không thể thi tập trung như các năm trước, ngày 7/10/2021, Đại học Kinh tế Nghệ An tiếp tục có công văn [2]về thực hiện kế hoạch giảng dạy, học tập trong giai đoạn dich Covid 19 đợt 1 - Học kỳ I - 2021-2022. Trường cũng nhanh chóng thay đổi kế hoạch thikết thúc học kỳ từ hình thức thi trực tiếp sang tiểu luận/ bài tập lớn, vấn đáp trực tuyến [3], [4]. Đối với các môn học Lý luận chính trị, Khoa, Bộ môn lựa chọn cách thức làm tiểu luận. Mặc dù, cần có thời gian, cần có sự tổng kết đánh giá quá trình thực hiện, chấm điểm nhưng bước đầu hình thức này là phù hợp, phản ánh được nhận thức, việc học môn học, bước đầu tập cho sinh viên viết tiểu luận khoa học.

1.2. Khó khăn

- *Thứ nhất,* việc giảng dạy trực tuyến là hình thức giảng dạy mới (khác với giảng dạy truyền thống) lại triển khai trong thời gian khá gấp rút. Vì lẽ đó, các giảng viên lẫn sinh viên không khỏi gặp nhiều bỡ ngỡ, lúng túng. Hình thức giảng dạy mới nên những phương pháp giảng dạy và học tập cũng cần có nhiều thay đổi. Việc sử dụng CNTT để giảng dạy ở một số giảng viên cũng gặp không ít khó khăn, nhiều giảng viên vẫn quen với lối dạy truyền thống sử dụng bảng đen, phấn viết thay cho việc sử dụng phần mềm trình chiếu Powerpoint. Về phía sinh viên, chủ yếu trong quá trình nghe giảng, việc ghi chép, xem bài giảng (qua màn hình điện thoại khá nhỏ) còn gặp nhiều khó khăn, ảnh hưởng không nhỏ đến việc tiếp thu bài giảng.

- *Thứ hai,* việc dạy và học trực tuyến yêu cầu cơ bản nhất đó chính là phải có điện thoại thông minh hoặc máy tính cá nhân và phải có đường truyền internet mạnh. Để có thể tham gia học trực tuyến trên các ứng dụng, bắt buộc sinh viên phải tự trang bị cho bản thân máy tính cá nhân hoặc điện thoại thông minh chất lượng tốt mà điều này đối với các em sinh viên của chúng ta chưa thể đáp ứng 100%. Ngoài ra, một số em ở các vùng nông thôn, vùng sâu, vùng xa sẽ không có được đường truyền internet mạnh, thậm chí sóng 3G, 4G cũng rất chập chờn, ảnh hưởng rất lớn đến việc học trực tuyến.

- *Thứ ba,* học trực tuyến là một phương pháp học đòi hỏi sự tự giác rất cao từ người học, tuy nhiên vẫn có một số sinh viên xao nhãng trong lúc tham gia lớp học. Việc tương tác, giao lưu, hỏi đáp trong tiết học là rất cần thiết để duy trì không khí cũng như giúp sinh viên tiếp cận bài học nhanh chóng hơn nhưng đối với một lớp học trực tuyến điều này còn rất hạn chế. Giảng viên rất khó để kiểm soát hoạt động của sinh viên trong tiết học vì hầu hết các em sẽ tắt micro, tắt camera. Ngoài các tiết lý thuyết được giảng dạy bình thường, các tiết thảo luận, làm bài nhóm sẽ khó có thể được thực hiện hiệu quả, các em sẽ khó trao đổi, đóng góp ý kiến cho nhau.

- *Thứ tư,* việc phòng chống dịch covid-19 luôn là một công tác khẩn trương, cần phải tuyệt đối tuân thủ các chỉ thị, hướng dẫn của chính phủ cũng như địa phương. Có một vài nơi sẽ bị phong toả hay giãn cách, các em sinh viên về quê có thể không kịp mang theo sách vở, giáo trình… cũng ảnh hưởng không nhỏ đến việc học tập, tự nghiên cứu của các em.

- *Thứ năm,* việc thực hiện giảng dạy bằng hình thức trực tuyến có thể nảy sinh một số vấn đề như người ngoài lớp học có thể tham gia vào lớp học, có thể bị hacker tấn công. Bên cạnh đó, vấn đề về kỷ luật lớp học còn chưa có sự quan tâm của sinh viên như sinh viên ăn mặc khá thoải mái, làm chuyện riêng trong giờ học, để lẫn tiếng động làm ồn lớp học.

2. Một số giải pháp, kiến nghị

Việc chuyển đổi hình thức dạy và học từ trực tiếp sang trực tuyến phải được thực hiện kịp thời, chuẩn xác, các phương pháp dạy và học cũng cần được đổi mới để phù hợp với tình hình dịch bệnh đang căng thẳng hiện nay. Tuy nhiên có rất nhiều câu hỏi được đặt ra như: Làm thế nào để việc dạy học trực tuyến không trở thành hình thức hoặc gây áp lực với giáo viên khi điều kiện và nhu cầu chưa sẵn sàng? Và làm thế nào để thực hiện kiểm tra bài, đánh giá sinh viên trong dạy học trực tuyến?

Qua những trải nghiệm về giảng dạy trực tuyến, tác giả đề xuất một số giải pháp như sau:

Nhà trường cần cung cấp lịch học và các yêu cầu học tập online cho giảng viên, sinh viên để có được sự chuẩn bị tốt nhất về mặt vật chất và công nghệ. Giảng viên cần chủ động xây dựng kế hoạch học tập, thông báo và đề nghị sự hỗ trợ của Nhà trường nếu cần thiết.

Giảng viên phải thường xuyên kết nối, thông báo về quá trình học tập của sinh viên và tạo sự đồng thuận, chia sẻ trong việc thúc đẩy ý thức tự giác, chủ động của sinh viên. Ngoài ra, Ban giám hiệu nhà trường cần xây dựng bộ công cụ quản lý và triển khai dạy học như: Hệ thống quản lý học tập và giảng bài trực tuyến; thống nhất thời khóa biểu dạy học các môn; tái cấu trúc việc dạy học môn học thành 3 phần (phần giảng bài online, phần hướng dẫn giải đáp củng cố, phần kiểm tra đánh giá theo dõi học sinh).

Nếu chúng ta muốn đảm bảo việc chuyển sang đào tạo trực tuyến có thể đáp ứng những nhu cầu cấp thiết trước mắt về đào tạo và chuẩn bị cho chúng ta các hệ thống hiệu quả hơn trong tương lai, một số biện pháp chính sẽ phải được thực hiện ngay bây giờ đó là: cải thiện cơ sở hạ tầng internet và quyền truy cập vào các thiết bị và công cụ kỹ thuật số; mở rộng quyền truy cập cho người học vào các nền tảng và ứng dụng kỹ thuật số trực tuyến; hỗ trợ nhiều hơn cho giảng viên hoạt động trong môi trường mới; hỗ trợ nhiều hơn, hướng nghiệp và phát triển kỹ năng số cho sinh viên…

Tích cực thay đổi, sáng tạo nhiều phương pháp học tập, tránh việc chỉ giảng bài một chiều và sinh viên chỉ nghe giảng. Chia nhóm nhỏ tối đa 10 sinh viên để thực hiện thảo luận. Thường xuyên ra bài tập để củng cố kiến thức và có thời gian làm bài cụ thể, có thể đan xen giữa câu hỏi lý thuyết và câu hỏi trắc nghiệm…

Riêng đối với học phần Lý luận chính trị nên có sự thống nhất trong Bộ môn về cấu trúc môn học thông qua các buổi hội ý chuyên môn, trao đổi kinh nghiệm và dự giờ các buổi học trực tuyến để có thể nhìn nhận ra được những tồn tại, khó khăn thực tế để đưa ra hướng khắc phục phù hợp.

III. KẾT LUẬN

Trong tình hình dịch bệnh còn kéo dài và ngày càng phức tạp thì đào tạo trực tuyến đã trở thành giải pháp giải quyết các vấn đề trong việc dạy và học. Để việc dạy và học trực tuyến thành công, đạt hiệu quả vẫn cần sự thống nhất, đồng thuận cao và sự phối hợp giữa nhà trường, giảng viên với sinh viên. Vì bên cạnh giáo dục truyền thống, mô hình giáo dục trực tuyến chắc chắn là xu thế tất yếu của tương lai nhằm đáp ứng được yêu cầu của thời đại công nghệ số, thời đại của cách mạng khoa học công nghệ 4.0 hiện nay./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đại học Kinh tế Nghệ An, Thông báo số 252/TB-ĐHKTNA, về việc thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch Covid 19, ngày 31/3/2020.

2. Đại học Kinh tế Nghệ An, Thông báo số 690/TB-ĐHKTNA, về việc thực hiện kế hoạch giảng dạy, học tập trong giai đoạn dịch COVID 19, Đợt 1 - Học kỳ I - 2021 - 2022, ngày 11/8/2021.

3. Đại học Kinh tế Nghệ An, Quyết định số 830/QĐ-ĐHKTNA về việc ban hành quy định tạm thời về dạy học trực tuyến và kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến tại trường ĐHKTNA, ngày 6/10/2021.

4. Đại học Kinh tế Nghệ An, Thông báo số 832/TB-ĐHKTNA, về việc thực hiện thi kết thúc học phần trong giai đoạn dịch COVID 19, ngày 7/10/2021.

5. Đại học Kinh tế Nghệ An, Thông báo số 877/TB-ĐHKTNA, về việc triển khai dạy học trực tuyến bằng phần mềm Microsoft Teams, ngày 25/10/2021.

SỬ DỤNG KẾT HỢP CÁC CÔNG CỤ ĐỂ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HIỆU QUẢ

ThS. Lê Thị Thành Vinh
Khoa Cơ sở - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Từ đầu năm 2020 đến nay, dịch bệnh COVID-19 đã tác động mạnh mẽ đến tất cả các lĩnh vực trong đời sống xã hội. Trong đó, giáo dục, đào tạo được xem là một trong những lĩnh vực chịu nhiều ảnh hưởng bởi nhiều trường học buộc phải tạm dừng việc đến trường nhằm hạn chế tối đa sự lây lan của dịch bệnh. Trước những thách thức này, Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã triển khai dạy học trực tuyến để kịp thời ứng phó với diễn biến phức tạp của dịch bệnh COVID-19. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, trong quá trình triển khai, giảng viên (GV) và sinh viên (SV) vẫn còn gặp nhiều khó khăn như mức độ tương tác giữa GV và SV còn hạn chế, việc tổ chức các hoạt động thảo luận nhóm, khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động học tập, đánh giá quá trình xây dựng bài, quá trình thảo luận nhóm, kiểm tra và đánh giá kết quả học tập còn gặp những trở ngại. Bài viết chia sẻ cách sử dụng kết hợp các công cụ để dạy học trực tuyến hiệu quả nhằm giúp GV tháo gỡ phần nào những khó khăn nêu trên, từ đó nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến trong thời gian tới.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Kể từ khi bùng phát vào cuối tháng 12 năm 2019 đến nay, dịch bệnh COVID-19 đã tạo ra bước ngoặt và sự thay đổi lớn trong đời sống kinh tế-xã hội ở hầu hết các quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Đến thời điểm hiện tại, Việt Nam đã trải qua 4 đợt bùng phát dịch bệnh COVID-19 ở hầu hết các tỉnh, thành trên cả nước. Trong bối cảnh đó, để vừa phòng ngừa sự lây lan của dịch bệnh COVID-19; vừa duy trì chất lượng dạy học và hoàn thành chương trình đúng tiến độ; nhiều trường ĐH đã áp dụng việc dạy học bằng hình thức trực tuyến (trực tuyến). Thực tế cho thấy, việc chuyển đổi hình thức dạy học truyền thống sang dạy học trực tuyến đã tạo ra không ít những thách thức đối với GV. Dạy học trực tuyến là một trong những mô hình dạy học tiên tiến và phát triển ở nhiều quốc gia trên thế giới,tuy nhiên những khó khăn và rào cản của hình thức này vẫn còn rất hiện hữu. Chính vì điều này, nhiều côngtrình nghiên cứu đã được thực hiện để xác định các yếu tố bất lợi nhằm khắc phục những rào cản, hướng tớiviệc cải thiện chất lượng học tập đối với hình thức đào tạo này. Rào cản dạy học trực tuyến là nhữngtrở ngại gặp phải trong quá trình dạy học trực tuyến ,cóthể tác động tiêu cực đến hoạt độngdạy học. Như vậy, việc xác định những khó khăn trong quá trình dạy học trựctuyến là vô cùng cần thiết. Trong thời gian qua, đã có nhiều côngtrình nghiên cứu đưa ra các nhân tố ảnh hưởng đến sự thành công cho đào tạo trực tuyến ở các trường ĐH Việt Nam. Chẳng hạn như nghiêncứu của Vũ Quốc Thông(2018) đã chỉ ra nhóm nhân tố ảnh hưởng đến sự thành công cho đào tạo trực tuyến:phương pháp truyền đạt, sự sẵn sàng trong triển khai và kỹ thuật triển khai. Phạm Thị Mỹ Nhung(2021) đã phân tích những thuận lợi và khó khăn trong hoạt động dạy học trực tuyến tại Trường Chính

trị tỉnh Đồng Tháp như GV chưa quen với các chức năng của ứng dụng, thao tác còn hạn chế, chưa khai thác các công cụ hỗ trợ…

Giảng dạy trực tuyến khiến SV, vốn cách xa nhau, phải tập trung vào màn hình của GV. Những khó khăn do tương tác gián tiếp dễ làm cho buổi dạy học chuyển thành quá trình tương tác một chiều nhàm chán giữa cá nhân GV với SV. Trải nghiệm thực tế cho thấy, những yếu kém phổ biến của SV Việt Nam về tư duy và kỹ năng phản biện, thảo luận nhóm, trình bày ý kiến... cũng bộc lộ rõ hơn với giảng dạy trực tuyến . Do không phải trực tiếp chịu áp lực từ GV, SV sẽ có thiên hướng giữ im lặng, và chỉ lên tiếng khi nào bị buộc phải nêu ý kiến. Tiến trình này có thể gây tốn thời gian và làm giảm không khí tích cực của các buổi học. Giảng dạy trực tuyến cũng khiến các GV gặp khó khăn khi muốn áp dụng các liệu pháp tâm lý để khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động học tập cũng như đánh giá kết quả học tập của SV.

Nhìn chung, các công trình nghiên cứu về những khó khăn và giải pháp trong dạy học trực tuyến khá phổ biến, nhưng đặt trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19 thì vẫn chưa có nhiều đềtài được triển khai thực hiện. Trong khi đó, dịch bệnh COVID-19 đang ở giai đoạn bùng phát mạnh mẽ và có thểkhó kết thúc trong tương lai. Việc dạy học trực tuyến có thể sẽ phải tiếp tục duy trì nhằm đảm bảo phòng chống dịchvà duy trì việc dạy học, do vậy cần thiết phải có thêm các nghiên cứu, học thuật, hội thảo, seminar, ..liên quan tới việc dạy học trực tuyếnnhằm phân tích những thuận lợi và khó khăn, từ đó đề xuất các giải pháp, chia sẻ những kinh nghiệm để quá trình dạy học trực tuyến tại các trường học đạt hiệu quả.

Trong hoạt động dạy học, GV thường có nhu cầu tổ chức một số hoạt động như kết nối SV trong môi trường trực tuyến, tương tác với SV, cần nền tảng công cụ để SV thảo luận, công cụ để khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động học tập, đánh giá SV như đánh giá quá trình xây dựng bài, quá trình thảo luận nhóm, và công cụ để kiểm tra kết quả SV. Trên môi trường trực tuyến, GV có thể khai thác, sử dụng kết hợp các công cụ để đáp ứng các nhu cầu đó.

Trên cơ sở đó, bài viết này mong muốn góp phầnlàm rõ những khó khăn mà GV gặp phải khi dạy học trực tuyến. Qua đó, chia sẻ cách sử dụng kết hợp một số công cụ để dạy học trực tuyến hiệu quả, giúp GV tháo gỡ phần nào những khó khăn, nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến trong thời gian tới.

II. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm

Dạy học trực tuyến là hình thức dạy học mà trong đó việc dạy học được tiến hành hoàn toàn trên môi trường mạng. Hình thức tổ chức dạy học này cho phép người học tự trải nghiệm nhiều cách tiếp cận tri thức khác nhau mà không cần phải trực tiếp giáp mặt như: báo, hình ảnh số, biểu đồ, âm thanh, nội dung học tập tương tác, clip dạy trực tuyến, thí nghiệm mô phỏng... Trần Thanh Bình, (2013).

2.2. Các hình thức tổ chức dạy học trực tuyến

Theo Trần Thanh Bình, (2013), thông thường, việc tổ chức dạy học trực tuyến có thể diễn ra đồng thời hoặc không đồng thời.

Hình thức dạy học đồng thời là việc dạy học diễn ra trong cùng thời gian thực Người dạy và người học có thể có khoảng cách về không gian. Dạy học đồng thời có thể thông qua truyền hình trực tiếp, dùng các thiết bị truyền âm thanh trực tiếp thông qua điện thoại hoặc các ứng dụng trên internet…

Hình thức dạy học không đồng thời là việc dạy học diễn ra không đồng thời cùng lúc. Như vậy giữa người dạy và người học không có sự tương tác trực tiếp với nhau.

2.3. Một số nhân tố tác động sự thành công của quá trình dạy học trực tuyến

2.3.1. Sự quản lý và cơ sở đào tạo

Liên quan đến những vấn đề quản lý và kiểm soát môi trường đào tạo trực tuyến từ phía cơ sở đào tạo. Việc thực hiện quản lý và tổ chức đào tạo có tác động đến dạy học trực tuyến thông qua đội ngũ quản lý, quy trình tổ chức thực hiện đào tạo và sản phẩm đào tạo cụ thể qua từng khóa học trực tuyến (Basak et al., 2016)

2.3.2. Phương pháp truyền đạt

Đây là nhóm nhân tố mà các GV tham gia đào tạo trực tuyến cần phải xem xét khi lên kế hoạch giảng dạy. Phương thức truyền đạt được cụ thể thông qua cách thức giảng dạy, nội dung truyền đạt, phương tiện truyền thông và cách thức hỗ trợ, phản hồi cho người học trực tuyến (Puri, 2012).

2.3.3. Kỹ thuật triển khai dạy học trực tuyến

Kỹ thuật triển khai ảnh hưởng đến sự thành công của đào tạo trực tuyến. Môi trường kỹ thuật như LMS đóng vai trò liên kết, giúp truyền tải bài giảng, hỗ trợ tương tác trong môi trường học tập trực tuyến (Selim, 2007).

2.3.4. Hình thức đánh giá

Liên quan đến các hoạt động đánh giá SV bao gồm đánh giá quá trình và đánh giá kết quả học tập thông qua những kỳ kiểm tra cố định. Bên cạnh đó là việc đánh giá các phản hồi, tương tác giữa GV và SV trong môi trường trực tuyến (Bhuasiri et al., 2012; Aguti et al., 2014).

2.4. Một số khó khăn đối với người dạy trong dạy học trực tuyến

Trong khi dịch COVID-19 đang diễn biến phức tạp, việc dạy học trực tuyến được các nhà trường triển khai để đảm bảo cho SV được duy trì học tập. Tuy nhiên, khi bắt tay thực hiện, GV còn lúng túng về kỹ thuật thực hiện như cách tương tác với SV, hình thức tổ chức hoạt động thảo luận nhóm, cách khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động học tập, đánh giá quá trình xây dựng bài, đánh giá kết quả học tập của SV. Có nhiều nguyên nhân, song, chủ yếu vẫn là khả năng ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học còn hạn chế, việc sử dụng các công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến chưa thông thạo dẫn đến thực hiện chưa hiệu quả.

2.4.1. Hạn chế tương tác với sinh viên

Khi dạy và học thì sự tương tác giữa GV và SV là yếu tố rất quan trọng. Nếu ở bài giảng trên lớp, sự tương tác được phát huy hiệu quả thì học trực tuyến, GV chủ yếu thực hiện bài giảng một chiều, SV tiếp nhận qua mạng, qua các phương tiện, sự tương tác cần thông qua hệ thống câu hỏi, bài tập sau đó chứ không trực tiếp. Điều này, sẽ ảnh hưởng đến chất lượng bài giảng.

2.4.2. Khó khăn trong tổ chức hoạt động thảo luận nhóm

Giờ dạy học trên lớp thành công một phần nhờ vào sự tương tác giữa GV và SV mà câu hỏi phát vấn, hoạt động thảo luận nhóm, thuyết trình của SV… sẽ là "liều thuốc" không thể thiếu. Điều này thì giờ học trực tuyến với GV giỏi đến đâu, kiến thức chuẩn đến đâu và tiết dạy chuẩn bị công phu đến đâu cũng sẽ không thay thế được giờ học truyền thống ở trường học.

2.4.3. Khó khăn trong khuyến khích sinh viên tham gia vào các hoạt động học tập

Cách thức GV tạo động lực học tập cho SV, khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động trong giờ học khi triển khai dạy học trực tuyến cũng là một khó khăn lớn đối với GV. Do đó, một công cụ hỗ trợ GV trong việc khích lệ SV tham gia vào các hoạt động học tập là hết sức có ý nghĩa.

2.4.4. Khó khăn trong đánh giá quá trình xây dựng bài

Cùng với các kỹ thuật giảng dạy tích cực, điều quan trọng là GV phải thiết lập hệ thống đánh giá quá trình. Trong dạy học trực tuyến, việc theo dõi, giám sát để đánh giá quá trình xây dựng bài của SV trong các hoạt động học tập một cách chính xác là một thách thức đối với GV.

2.4.5. Khó khăn trong đánh giá kết quả học tập của sinh viên

Để đảm bảo độ tin cậy và hiệu quả trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của SV khi dạy học trực tuyến là điều không hề dễ dàng. Do đó, việc xây dựng hệ thốngđề thi, bài kiểm tra phục vụ kiểm tra đánh giá theo hình thức trực tuyến một cách phù hợp là khó khăn không nhỏ đối với GV.

2.5. Sử dụng kết hợp các công cụ để dạy học trực tuyến hiệu quả

2.5.1. Công cụ kết nối sinh viên

Để thiết lập môi trường dạy học trực tuyến, GV có thể sử dụng nhiều công cụ khác nhau. Cáccông cụ sẵn có nhất GV có thể sử dụng bằng nền tảng của Google như Zoom, Google Meet, Microsoft Team.

2.5.2. Công cụ tương tác với sinh viên

Để có thể tương tác với SV, GV có thể sử dụng các tác vụ trên Zoom, Powerpoint, Paint,…. Đối với hoạt động tương tác hỏi và trả lời, nạp bài tập, GV sử dụng các tác vụ có sẵn trên phần mềm: cam, bật mic, comment.

Để khuyến khích SV tham gia trả lời, GV có thể sử dụng công cụ *Wheelofnames.com*. Trong trường hợp có nhiều SV cùng giơ tay phát biểu, GV sử dụng công cụ này để lựa chọn tên SV trả lời. Công cụ này khuyến khích và hấp dẫn SV khi được lựa chọn.

2.5.3. Công cụ thảo luận nhóm trên Microsoft Teams

Khi GV muốn tổ chức hoạt động nhóm cho SV, GV có thể sử dụng tác vụthảo luận nhóm trên Microsoft Teams.GV có thể tạo các cuộc họp để tạo phòng chia theo nhóm cho SV, đặt tên cho phòng chia theo nhóm để phản ánh các nhóm SV. GV có thể duy trì lịch trình cho lớp và biết thời gian học còn lại bằng cách đặt bộ hẹn giờ. Điều này sẽ làm cho bộ định giờ hiển thị trong mỗi phòng nghỉ. GV có thể tham gia phòng, kiểm tra tiến độ của phòng và gửi thông báo đến phòng chia theo nhóm.Mỗi phòng chia theo nhóm sẽ có tính năng trò chuyện riêng. GV vừa có thể trò chuyện với người dự trong một phòng chia theo nhóm, vừacó quyền truy nhập vào tất cả cuộc trò chuyện

trong phòng chia theo nhóm. Sau khi thảo luận nhóm, SV rời khỏi phòng chia theo nhóm và trở về cuộc họp chung ban đầu.

2.5.4. Công cụ khuyến khích sinh viên tham gia vào các hoạt động học tập

a. Quizizz.com

Quizizz là một trong những công cụ vừa khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động học tập vừa hỗ trợ kiểm tra, đánh giá trong dạy học. Công cụ này cho phép SV trong cùng một lớp có thể tham gia trả lời câu hỏi trên Quizizz vào cùng một thời điểm do GV quy định; dễ dàng thông báo ngay kết quả và thứ hạng của những người tham gia trả lời câu hỏi nhằm gia tăng hứng thú học tập SV.

Để sử dụng, GV truy cập vào đường link: *https://quizizz.com/*để đăng ký tài khoản và tạo bộ câu hỏi. Sau đó, GV yêu cầu SV truy cập trang web *joinmyquiz.c*om và sau đó nhập mã code để vào game hoặc GV bấm chọn *or share via…* để chia sẻ đường link với SV. SV đăng nhập để trả lời các câu hỏi trực tuyến.

b. Kahoot.com

Kahoot là công cụ hỗ trợ dạy học miễn phí dựa trên nền tảng trò chơi và được sử dụng như một hệ thống lớp học tương tác, khuyến khích SV tham gia vào các hoạt động củng cố bài học, kiểm tra đánh giá bằng cách sử dụng các câu hỏi trắc nghiệm. Phần mềm sắp xếp điểm của SV và SV có thể biết ngay mình đang trả lời đến câu bao nhiêu, được bao nhiêu câu đúng, và đứng thứ mấy trong lớp.

Tương tự với công cụ Quizizz, đầu tiên, GV đăng kí và tạo bộ câu hỏi. Sau đó, GV chia sẻ câu hỏi cho SV thông qua mã cung cấp và yêu cầu SV đăng nhập để trả lời các câu hỏi trên điện thoại hoặc máy tính.

2.5.5. Công cụ đánh giá quá trình xây dựng bài - Classdojo.com

Để giúp đánh giá quá trình, khuyến khích và ghi nhận sự đóng góp xây dựng bài của SV, GV có thể sử dụng công cụ Classdojo.com. ClassDojo được thiết kế để giúp giáo dục thái độ, hành vi của SV. GV khi đăng kí cần sử dụng email, mật khẩu, điền các thông tin như chức vụ, tên họ đầy đủ…SV khi đăng kí chỉ cần điền tên người dùng, số tuổi và mật khẩu với ít nhất 6 kí tự. Khi tải Classdojo, mỗi SV sẽ có một hình đại diện, điểm số của SV sẽ hiển thị trên 1 bảng biểu thông minh. Với công cụ này, mỗi khi SV nào có đóng góp xây dựng bài , GV tích vào, cả lớp sẽ nhìn thấy và tạo động lực cho SV tham gia các hoạt động tiếp theo.

2.5.6. Công cụ đánh giá kết quả học tập của sinh viên

Để giúp GV đánh giá kết quả của SV sau bài học, GV có thể sử dụng công cụ biểu mẫu Google Form. GV đăng nhập vào địa chỉ: https://docs.google.com/forms và tạo bài kiểm tra trên ứng dụng này.

Sau khi hoàn thành xong bài kiểm tra, GV gửi email đến người nhận hoặc group lớp hoặc Chọn biểu tượng link → chọn rút ngắn URL→ chọn Sao chép rồi gửi địa chỉ URL đó cho SV. Sau khi hoàn thành bài kiểm tra, SV sẽ biết được điểm số của mình.

III. KẾT LUẬN

Như vậy, muốn dạy học trực tuyến hiệu quả GV cần tìm cách phối hợp sử dụng nhuần nhuyễn, linh hoạt các công cụ hỗ trợ. Bài viết đã phân tích và chia sẻ cách sử dụng kết hợp các công cụ để dạy học trực tuyến hiệu quả. Để thiết lập môi trường dạy

học trực tuyến, GV có thể sử dụng công cụ phần mềm Zoom, Google Meet, … Để tương tác với SV, GV có thể sử dụng các tác vụ trên Zoom, Powerpoint, Paint, … Để tổ chức hoạt động thảo luận nhóm, GV có thể sử dụng tác vụ thảo luận nhóm trên Microsoft Teams. Để khuyến khích SV tham gia xây dựng bài và đánh giá quá trình, GV có thể sử dụng công cụ Wheelofnames.com, Classdojo… Quizizz, Kahoot, Google Form là những công cụ hữu ích cho GV để vừa tạo bài kiểm tra, đánh giá, vừa khuyến khích sinh viên tham gia vào các hoạt động học tập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt:

1. Trần Thanh Bình, (2013).*Nghiên cứu xây dựng và sử dụng hệ thống ELearning vào dạy học phần "Dao động cơ và sóng cơ" Vật lí 12 trung học phổ thông*. Luận án Tiến sĩ.

2. Phạm Thị Mỹ Nhung (2021). *Những thuận lợi và khó khăn trong hoạt động dạy học trực tuyến tại Trường Chính trị tỉnh Đồng Tháp.*

3. Vũ Quốc Thông (2018). *Các nhân tố ảnh hưởng đến sự thành công cho đào tạo trực tuyến ở các trường ĐH Việt Nam Trường Đại học Mở TP. HCM.*

Tiếng Anh:

1. Aguti, B., Walters, R. and Wills, G. (2014). *A framework for evaluating the effectiveness of blended e-learning within universities*. Proceedings of Society for InformationTechnology and Teacher Education International Conference 2014, 1982 –1987.

2. Basak, S. K., Wotto, M. and Belanger, P. (2016). *A framework on the critical success factors of e-learning implementation in higher education: a review of the literature.* International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering, 10 (7), 2335 –2340.

3. Bhuasiri, W., Xaymoungkhoun, O., Zo, H., Rho, J.J. and Ciganek, A.P. (2012). *Critical success factors for e-learning in developing countries: A comparative analysis between ICT experts and faculty*. Computers and Education Journal, 58(2), 843 –855.

4. Puri, G. (2012). *Critical success factors in e-learning –An empirical study.* International Journal of Multidisciplinary research, 2(1), 149 –161.

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN HỌC LIỆU TRỰC TUYẾN CHO BỘ MÔN TIẾNG ANH

ThS. Ngụy Vân Thùy
Khoa Cơ sở - Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Giáo dục trực tuyến cũng cũng như giáo dục tập trung, đều cần có tài liệu để phục vụ công tác giảng dạy và học tập. Phát triển nguồn học liệu trực tuyến đạt cả về số lượng và chất lượng là thách thức lớn đối với các bộ môn đang được giảng dạy tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An nói chung và Tổ Ngoại ngữ, khoa Cơ sở nói riêng. Nguồn học liệu trực tuyến đa dạng, đạt yêu cầu về chất lượng đào tạo là một trong những yếu tố giúp nâng cao kết quả học tập của người học.*

Từ khóa: ***Giáo dục trực tuyến, kho học liệu trực tuyến, trực tuyến, giáo dục, đào tạo đại học...***

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong giai đoạn hiện nay, khi diễn biến của đại dịch Covid -19 đã và đang ngày càng phức tạp, hầu hết các trường học trên cả nước đang dần chuyển sang hình thức dạy và học trực tuyến. Việc giảng dạy trực tuyến là một trong những giải pháp tối ưu và là một hướng đi phù hợp nhằm đảm bảo chương trình đào tạo cũng như kế hoạch đào tạo của các nhà trường nói riêng và ngành giáo dục Việt nam nói chung. Hình thức dạy học này đã và đang nhận được rất nhiều sự quan tâm của hệ thống các trường học trên cả nước, từ bậc Tiểu học đến bậc sau Đại học. Tuy nhiên, khi thực hiện phương thức dạy học trực tuyến, vấn đề quan ngại lớn nhất hiện nay là việc đảm bảo chất lượng đào tạo. Để đảm bảo chất lượng đào tạo cần nhiều yếu tố khác nhau, trong đó có yếu tố về học liệu trực tuyến.

II. NỘI DUNG

1. Học liệu và phân loại học liệu

1.1. Khái niệm học liệu

Căn cứ theo quy định tại Khoản 2 Điều 2 Thông tư 11/2018/TT-BGDĐT về tiêu chí để xác định hàng hóa chuyên dùng phục vụ trực tiếp cho giáo dục do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, có hiệu lực thi hành từ ngày 22/5/2018, học liệu được quy định là các phương tiện vật chất lưu giữ, mang hoặc phản ánh nội dung học tập, nghiên cứu.

1.2. Phân loại học liệu

Học liệu có thể sử dụng dưới dạng truyền thống và học liệu điện tử.

1.2.1. Học liệu truyền thống

Các tài liệu phục vụ cho quá trình đào tạo, giáo dục dưới hình thức văn bản, tài liệu, sách giáo khoa, giáo án, chương trình đào tạo... được in ấn, xuất bản và lưu trữ ở các thư viện trường, kho lưu trữ tài liệu, tủ sách cá nhân được gọi là học liệu truyền thống.

1.2.2. Học liệu số, học liệu điện tử

Căn cứ theo quy định tại Khoản 10 Điều 3 Thông tư20/2018/TT-BGDĐT quy định về chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông do Bộ trưởng Bộ Giáo

dục và Đào tạo ban hành, có hiệu lực từ 10/10/2018, học liệu số được quy định là các tài liệu, dữ liệu thông tin, tài nguyên được số hóa, lưu trữ phục vụ cho việc dạy và học, bao gồm: Giáo trình điện tử, sách giáo khoa điện tử, tài liệu tham khảo điện tử, bài kiểm tra đánh giá điện tử, bản trình chiếu, bảng dữ liệu, các tệp âm thanh, hình ảnh, video, bài giảng điện tử, phần mềm dạy học, thí nghiệm mô phỏng và các học liệu được số hóa khác.

Theo học liệu điện tử có 2 loại: học liệu tĩnh và học liệu đa phương tiện.

- Học liệu tĩnh gồm các file text, các slide, bảng dữ liệu...

- Học liệu đa phương tiện gồm các file âm thanh để minh họa hay diễn giải kiến thức; các file flash hoặc tương tự được tạo ra từ các phần mềm đồ họa dùng để mô phỏng kiến thức; các file videoclip; các file trình diễn tổ hợp các thành phần trên theo một cấu trúc nào đó.

1.2.3. Học liệu trực tuyến

Học liệu trực tuyến là loại hình học liệu mới, hình thành và phát triển gắn với sự phát triển của công nghệ kỹ thuật và Internet. Loại hình học liệu này chưa có định nghĩa cụ thể, rõ ràng. Tuy nhiên, học liệu trực tuyến có thể được hiểu là nguồn học liệu điện tử, học liệu số được lưu trữ trên các nền tảng số, được thể hiện trên các trang web và để có thể đọc hay tải nguồn học liệu này người học phải truy cập Internet.

Đặc điểm của nguồn học liệu trực tuyến

- Thông tin được số hoá hoàn toàn.
- Hình thức thể hiện: đa dạng, được thể hiện ở nhiều hình thức khác nhau.
- Định dạng rất phong phú như định dạng PDF, HTML, DOC, LIT…
- Phải được đọc, tải qua mạng Internet.
- Nội dung chuyển tải cả bằng văn bản, hình ảnh (động và tĩnh) và âm thanh.
- Hệ thống đa truy cập (multi-access): Một sản phẩm trực tuyến trên mạng về mặt lý thuyết có thể cung cấp nhiều địa điểm truy cập tại nhiều thời điểm (24/7, dựa vào tài nguyên điện tử sẵn có 24 giờ/ ngày, 7 ngày/ tuần) và nhiều người có thể sử dụng cùng lúc.
- Tốc độ: Học liệu trực tuyến thường được xem là nhanh hơn nhiều để dò tìm, thu thập, hợp nhất thông tin cần thiết vào các tài liệu khác, bổ sung tìm và tham khảo chéo giữa các ấn bản khác nhau.
- Chức năng: Một tập dữ liệu cho phép người dùng tin tiếp cận ấn bản và phân tích nội dung của nó bằng các phương thức mới (chẳng hạn khi tra từ điển chúng ta sẽ không bị hạn chế về mục từ).
- Nội dung: Tài liệu trực tuyến có thể chứa đựng một lượng thông tin rộng lớn, nhưng quan trọng hơn là nó có thể chứa đựng những phương tiện truyền đạt hỗn hợp như hình ảnh động, âm thanh, hoạt động của nhân vật mà học liệu in ấn không thể làm được.

Vai trò của nguồn học liệu

Nguồn học liệu luôn có vị trí quan trọng trong mọi loại hình đào tạo. Với mô hình đào tạo theo tín chỉ hiện nay ở các trường Đại học, một lần nữa vai trò của nguồn học liệu lại được khẳng định và nó có thể quyết định đến sự thành bại của mô hình đào tạo

này. Bởi nguồn học liệu phong phú, dồi dào sẽ giúp cho giảng viên chuẩn bị và cập nhật bài giảng được đầy đủ và sinh viên có thể khai thác tài nguyên đó một cách tối ưu. Có thể thấy, đối với chương trình đào tạo theo tín chỉ của các trường đại học, khi bắt đầu giảng dạy một môn học, giảng viên luôn chú trọng việc cung cấp nguồn học liệu bắt buộc và đọc thêm để cho sinh viên tham khảo. Do đó, sinh viên muốn học tập tốt trên lớp và tự học thì cần tìm đến các nguồn học liệu do giáo viên cung cấp. Để làm được điều này, thư viện và các phòng tư liệu của các khoa sẽ là môi trường giúp sinh viên có thể tìm tài liệu phục vụ cho việc học tập hiệu quả. Thư viện hay phòng tư liệu phải là nơi cung cấp đầy đủ các tài liệu cần thiết và không gian học tập cho sinh viên, là nơi tư vấn thông tin giúp sinh viên có thể tự học và tự nghiên cứu. Hiện nay, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, nguồn học liệu phục vụ cho quá trình dạy và học được số hóa đa dạng về hình thức và phong phong phú về số lượng trên hệ thống Internet toàn cầu. Do đó, đối với một trường đại học, xây dựng nguồn học liệu khoa học và đa dạng cần được chú trọng để giúp cho việc học và dạy theo tín chỉ hiệu quả và thành công.

2.2. Thực trạng nguồn học liệu trực tuyến tại trường đại học Kinh tế Nghệ An

Trong tiến trình chuyển đổi mô hình đào tạo từ niên chế sang tín chỉ, song hành với sự thay đổi về nội dung và phương pháp dạy - học, trường đại học Kinh tế Nghệ An đã từng bước phát triển các nguồn học liệu trong thư viện và (các phòng tư liệu) ?. Dựa vào danh mục các tài liệu tham khảo của các môn học thuộc các ngành học được đào tạo tại trường, thư viện đã tiến hành bổ sung các tài liệu hoặc đăng ký mua quyền khai thác và sử dụng các cơ sở dữ liệu thích hợp;

Nguồn học liệu chính phục vụ các mục đích học tập, nghiên cứu và giảng dạy tại trường đại học Kinh tế Nghệ An có đầy đủ hai loại, học liệu truyền thống bao gồm: sách chuyên ngành, giáo trình, bài giảng, tài liệu chuyên khảo, kết quả nghiên cứu khoa học, báo, tạp chí chuyên ngành, khóa luận, luận văn, luận án, kỷ yếu hội thảo khoa học, báo cáo thực tập, thực tế và các tài liệu chuyên ngành khác; và học liệu điện tử bao gồm, phần mềm, Hệ thống phòng đọc rộng rãi, thoáng mát, yên tĩnh, đảm bảo điều kiện cho giảng viên và sinh viên có thể tìm tòi, tham khảo tài liệu phục vụ cho việc học tập và nghiên cứu. Tuy nhiên, trong giai đoạn hiện nay, khi diễn biến của đại dịch ngày càng phức tạp, việc khai thác các nguồn học liệu tại thư viện trường đang là một thách thức. Việc đi đến thư viện trường để tìm tòi tài liệu cũng như việc tập trung đông người tại phòng đọc có thể dẫn đến hậu quả không tốt trong điều kiện dịch bệnh COVID 19. Do đó việc phát triển học liệu trực tuyến là một trong những hướng đi mới, thích hợp và cập nhật trong giai đoạn hiện nay.

2.3. Một số giải pháp nhằm cải thiện về số lượng và chất lượng nguồn học liệu trực tuyến phục vụ dạy và học bộ môn Ngoại ngữ tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An

2.3.1. Sử dụng trang web khoa để giới thiệu, tổ chức và sắp xếp nguồn học liệu một cách khoa học

Nguồn học liệu phục vụ môn học phải được cập nhật đến người học trong đề cương tín chỉ, thông báo cho sinh viên khi nhập môn. Bên cạnh đó để nguồn tài liệu này trở thành tài liệu trực tuyến, tổ bộ môn có trách nhiệm cập nhật lên trang web khoa và

giới thiệu cho sinh viên địa chỉ trang web để tìm kiếm nguồn học liệu. Việc số hóa này sẽ hỗ trợ cho việc lưu trữ tài liệu, đồng thời cung cấp cho sinh viên nhiều sự lựa chọn hơn trong việc truy cập và khai thác.

Sự dễ dàng và thuận tiện trong việc khai thác thông tin của nguồn học liệu đóng vai trò cốt yếu trong việc khuyến khích sinh viên sử dụng nguồn học liệu. Đối với tài liệu Ngoại ngữ, việc sắp xếp và tổ chức hệ thống nguồn liệu đóng hay nguồn liệu mở cần phải đảm bảo đến mức tối đa sự thuận tiện đối với sinh viên việc tìm kiếm và sử dụng. Nguồn học liệu đóng là nguồn học liệu có đặc trưng riêng, bản quyền riêng, chỉ cung cấp cho sinh viên của trường. Nguồn học liệu mở có thể công khai cho tất cả mọi người.

2.3.2. Liên kết với các nguồn học liệu khác trong hệ thống các trường cao đẳng, đại học trong và ngoài nước

Liên kết với các nguồn học liệu khác là một trong những hình thức hợp tác chia sẻ dữ liệu giúp cho nguồn học liệu phục vụ đào tạo tín chỉ trở nên đầy đủ và hoạt động hiệu quả hơn. Bởi nguồn tài nguyên của họ sẽ trở nên lớn hơn và giá trị sử dụng của nguồn tài nguyên thông tin cũng được nhân lên nhiều lần. Một trong những hình thức liên kết hiệu quả và phổ biến là sự hợp tác, liên kết giữa các cơ quan thông tin – thư viện của các trường đại học đặc biệt là các trường đại học có chung nhiều chuyên ngành đào tạo theo mô hình đào tạo tín chỉ . Một hình thức khác cũng được nhiều cơ quan thông tin – thư viện tại các trường đại học phát huy đó là hình thức liên kết với nhiều cơ sở dữ liệu khoa học trên thế giới như ProQuest, EBSCO, Science Direct,... Với hình thức liên kết này, nguồn học liệu sẽ có điều kiện tốt nhất trong việc bao phủ phạm vi của các nguồn tin khoa học có uy tín trên thế giới.

2.3.3. Làm phong phú nguồn học liệu từ các trang web mở thuộc chuyên môn

Tìm hiểu các trang web có nguồn học liệu phong phú, giao nhiệm vụ cho các thành viên phụ trách phân môn của tổ, tìm tòi và tổng hợp nguồn học liệu phù hợp với chương trình, giáo trình của phân môn. Sao chép liên kết đưa vào đề cương tín chỉ, giới thiệu đến người học ngay khi nhập môn, đồng thời giới thiệu các liên kết đó trên trang web của nhà trường, để sinh viên có thể dễ dàng tiếp cận nguồn học liệu, tài liệu mở trực tuyến.

Một số trang web phục vụ cho việc làm phong phú nguồn học liệu Tiếng Anh gồm: Quzziz. com; iSLCollective.com; Liveworksheet.com; Oxford practice grammar online.com; English grammar’s onlone exercises.com; Perfect English Grammar; UsingEnglish.com’s Tests and Quizzes;GrammarBook’s Quizzes; The British Council’s Grammar Exercises, ...

III. KẾT LUẬN

Để học trực tuyến hiệu quả, không chỉ cần sự chuẩn bị kỹ càng từ phía người dạy về bài giảng, phương pháp truyền thụ dễ hiểu của giảng viên, mà còn đòi hỏi sự nghiên cứu tài liệu và sự chuẩn bị bài, cũng như ôn bài chu đáo của người học. Do đó, làm phong phú nguồn học liệu là rất cần thiết, đặc biệt là nguồn học liệu trực tuyến. Bởi theo các chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục, việc học trực tuyến không chỉ là phương án thay thế dạy học trực tiếp, nhằm đảm bảo an toàn về phòng chống dịch bệnh, không làm

gián đoạn chương trình học tập mà phương pháp này cũng góp phần thúc đẩy chuyển đổi số trong ngành giáo dục, tăng cường sử dụng công nghệ thông tin, phương tiện thông tin và internet trong dạy và học, phát triển năng lực hướng dẫn tự học, tự đào tạo của giảng viên và khả năng tự học của sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Lệ Nhung, 2016, *Vài nét về khái niệm tài liệu, tài liệu điện tử*. http://www. archives.gov.vn.

2. The University of Adelaide. The digital libary: current perpectives and future direction. - 2005 (online).

3. Waters, D.J. *What are digital libraries*? CLIR Issues, July/August. 1998 URL. http://www.clir.org/pubs/issues/issues04.html.

4. Nguyễn Minh Trí1 , Trần Tân Anh Phương, Xây dựng nguồn học liệu mở- thực trạng và giải pháp đối với trường đại học Việt Nam, https://ir.vnulib.edu.vn/bitstream/VNU_HCM/5505/1/HNHT_100087513_16.pdf.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HIỆU QUẢ

ThS. Nguyễn Thị Hà
Khoa Cơ Sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: Theo nhiều chuyên gia, hiện nay cũng như trong tương lai gần, phương pháp dạy và học trực tuyến chưa thể thay thế hoàn toàn cách học truyền thống. Tuy nhiên, trước diễn biến phức tạp của đại dịch Covid hiện nay thì dạy học trực tuyến là lựa chọn tối ưu và ngày càng phát huy nhiều ưu điểm nổi bật. Vậy làm thế nào để có một giờ học trực tuyến thực sự hiệu quả? Trong bài viết dưới đây, chúng tôi đề xuất một số giải pháp giúp việc dạy học trực tuyến đạt hiệu quả cao hơn.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Dạy học trực tuyến là hình thức truyền đạt kiến thức có sử dụng kết nối mạng Internet để thực hiện việc học, trao đổi tài liệu, giao tiếp giữa người dạy - người học với nhau. Hình thức dạy học này đang được các cơ sở giáo dục ở nước ta chú trọng triển khai trong giai đoạn đại dịch COVID-19 diễn biến phức tạp như hiện nay. Giảng dạy trực tuyến trở nên cần thiết, giúp các hoạt động đào tạo không bị "đứt gãy".

Phương pháp đào tạo này được đánh giá là khá thuận lợi và phù hợp đối với bậc học đại học, cao đẳng so với các bậc học khác trong hệ thống giáo dục, song để đạt được hiệu quả cao cần có nhiều giải pháp song hành.

II. NỘI DUNG

1. Hạn chế của hình thức dạy học trực tuyến so với hình thức dạy học truyền thống

1.1. Hạn chế tương tác, trao đổi giữa người dạy và người học

Hình thức dạy học trực tuyến sôi nổi ở Việt Nam thời gian ngắn trở lại đây do sự ảnh hưởng của dịch Covid. Chính vì thế mà học sinh, sinh viên cũng chỉ đang trong quá trình làm quen với hình thức học này trên diện rộng. Có thể thấy tình trạng phổ biến xảy ra là người dạy sẽ dễ bị đặt trong tình huống "chỉ nói chuyện một mình". Thực tế cho thấy ít có tương tác qua lại giữa người dạy và người học như một buổi học trực tiếp. Người dạy cũng khó kiểm soát được mức độ tiếp thu của người học hơn, nhất là đối với các lớp học mà trình độ hay khả năng của các người học có mức độ chênh lệch. Ở các lớp học theo kiểu truyền thống, học sinh và giáo viên sẽ trao đổi và tương tác trực tiếp. Do vậy, nếu có bất kỳ vấn đề nào với bài giảng, người học có thể hỏi lại và đưa ý kiến ngay lập tức. Ngược lại, giáo viên cũng có thể quan sát quá trình học tập, tiếp thu của học sinh thông qua việc theo dõi bài giảng trên lớp. Trong lúc đó, ở các lớp dạy học online, việc tương tác, trao đổi này được thực hiện thông qua các công cụ hỗ trợ như tính năng chat, nhắn tin, hoặc gửi âm thanh,…

1.2. Kém hiệu quả nếu người học thiếu chủ động, tự giác

Vì người học nắm quyền chủ động nhiều hơn trong việc lựa chọn thời gian, không gian học tập nên nếu không có sự chủ động, việc học tập sẽ không đạt được hiệu quả. Nếu tiến trình dạy - học được thực hiện tại giảng đường, giảng viên có thể phụ trách

nhắc nhở, yêu cầu sinh viên tập trung, hoàn thành bài. Còn với dạy học trực tuyến, toàn bộ quá trình đều cần đến sự tự giác của sinh viên.

1.3. Cơ sở vật chất không đồng bộ

Để có thể triển khai dạy và học trực tuyến hiệu quả, việc đảm bảo hạ tầng công nghệ thông tin thống nhất là rất quan trọng, có ảnh hưởng trực tiếp và đáng kể tới tiến độ, chất lượng học tập. Hạ tầng máy chủ, mạng internet, tốc độ đường truyền, băng thông và hệ thống các phần mềm có đáp ứng khả năng truy cập, lưu trữ các nguồn tài nguyên học tập, các dữ liệu phục vụ giảng dạy và học tập hay không sẽ đóng vai trò quan trọng trong nâng cao chất lượng đào tạo trong các trường đại học và cao đẳng khi triển khai phương pháp học tập này.

Cơ sở vật chất không đồng bộ giữa các sinh viên, tùy vào điều kiện và nhu cầu của từng sinh viên, việc đầu tư vào các trang thiết bị để học online như điện thoại, máy tính bảng, laptop cũng như dịch vụ internet là vô cùng khác biệt, chưa kể đến tốc độ đường truyền internet mỗi nơi mỗi khác. Khi tham gia vào những buổi dạy học trực tuyến chung, sẽ có những trường hợp sinh viên không thể theo kịp bài giảng vì lỗi kỹ thuật. Bởi vậy, đôi khi việc học online sẽ bị ngắt quãng, đứt đoạn nhiều lần trong quá trình giảng dạy, không được liền mạch như thông thường. Vấn đề này không chỉ làm giảm chất lượng bài giảng mà còn khiến người học mất tập trung.

2. Một số giải pháp giúp dạy học trực tuyến đạt hiệu quả

2.1. Kỹ năng công nghệ thông tin, sử dụng các thiết bị hỗ trợ

So với hình thức giảng dạy truyền thống, dạy học trực tuyến đòi hỏi người dạy am hiểu và thành thạo đa dạng hơn các kiến thức và kỹ năng công nghệ thông tin để trình bày bài giảng và quản trị người học, giảng viên giảng dạy theo hình thức trực tuyến phải có kiến thức và kỹ năng về sử dụng công nghệ khá thuần thục (ít nhất là với hệ thống vận hành hiện tại). Để giờ dạy học trực tuyến hiệu quả cao, giảng viên phải thực sự làm chủ được các công cụ, thiết bị công nghệ. Bởi lẽ, môi trường tương tác trên nền tảng online khác xa với hình thức dạy học truyền thống. Với tư cách là người dạy, bạn cần biết sử dụng các phần mềm để tạo ra một giờ học thú vị, thu hút và tương tác một cách tự nhiên nhất có thể. Ngoài ra, nắm vững các kiến thức về công nghệ cũng giúp khắc phục được những sự cố phát sinh trong quá trình dạy học trực tuyến.

Công nghệ thông tin đang được ứng dụng rộng rãi trong lĩnh vực giáo dục đào tạo. Thay vì chỉ sử dụng duy nhất một hình thức học online, bạn có thể thử nghiệm thêm nhiều website, phần mềm và ứng dụng học tập khác. Nhờ quá trình trải nghiệm thực tế, bạn sẽ lựa chọn được phương pháp dạy học trực tuyến hiệu quả, phù hợp nhất. Mặt khác, quá trình học tập cũng trở nên phong phú và hấp dẫn hơn.

2.2. Hình thành tính chủ động, tích cực của người dạy

Hãy vượt qua những rào cản tâm lý! Khi thực hiện những điều mới hay áp dụng những phương pháp mới, chúng ta thường có tâm lý ngần ngại. Hơn nữa, trước đây, việc đứng lớp của giảng viên thường diễn ra trực tiếp, có nhiều người nghe thì giờ đây khi dạy online, việc phải nói một mình cũng rất dễ gây ra cảm giác ngại ngùng hay không có hứng thú. Vượt qua rào cản tâm lý chính là bước đầu giúp giáo viên có thể xây dựng được cách dạy học trực tuyến hiệu quả.

Tâm huyết với nghề, nghiêm túc trong công việc! Đối với giảng viên, tâm huyết, nghiêm túc với nghề là yếu tố cực kỳ quan trọng. Chỉ khi có những phẩm chất này, người thầy mới thực sự tận tâm để đem đến những giờ học chất lượng và cách dạy học trực tuyến hiệu quả. Hơn nữa, khi hình thức học trực tuyến còn khá mới mẻ, nếu không thực sự tâm huyết và nghiêm túc với bản thân thì rất khó để giáo viên có thể thích nghi và vượt qua khó khăn trong quá trình giảng dạy.

Tính tự giác, tích cực, chủ động yếu tố không thể thiếu của người giáo viên! Nền giáo dục hiện tại không còn dừng lại ở tư duy một chiều mà cần có sự phản biện, trao đổi để giúp học sinh phát huy được tính chủ động. Trong dạy học trực tuyến thì những điều này lại càng phải được phát huy nhiều hơn nữa.

Giáo viên cần tích cực và chủ động đầu tư vào các giờ học trực tuyến gấp đôi. Quan tâm đến sinh viên nhiều hơn mới có thể nắm bắt được thực lực sinh viên và có điều chỉnh, bổ sung kịp thời cho các em. Chính vì vậy, tính chủ động, tích cực là yếu tố không thể thiếu để giúp giáo viên xây dựng được cách dạy học trực tuyến hiệu quả.

2.3. Sự chủ động, mục tiêu rõ ràng của người học

Dù là các buổi học trực tuyến hay buổi học offline thì người học cũng cần phải xác định mục tiêu học tập rõ ràng. Chỉ khi có mục tiêu, người học mới thực sự tự giác, tập trung, có kế hoạch học tập rõ ràng cũng như chủ động khắc phục các khó khăn gặp phải trong quá trình học tập. Hơn nữa, học trực tuyến là môi trường học có nhiều cám dỗ, việc đặt ra mục tiêu học tập rõ ràng sẽ giúp sinh viên biết mình thực sự cần gì, mình đang học vì điều gì. Từ đó nâng cao quyết tâm, chủ động hơn trong học tập. Vì thế, giảng viên cũng nên hỗ trợ để sinh viên hiểu được mục tiêu học tập, mang lại những giờ học trực tuyến thực sự hiệu quả, thú vị.

2.4. Đổi mới hình thức tương tác giữa giáo viên và học sinh

Ở lớp học truyền thống, quá trình tiếp thu, truyền đạt kiến thức sẽ bao gồm cả ngôn ngữ hình thể, kèm theo các hoạt động như tranh luận, hỏi đáp, thảo luận nhóm, v.v...Tuy nhiên, với hình thức học trực tuyến, thật khó để thực hiện các hoạt động này. Vì thế, cần đổi mới hình thức tương tác phù hợp. Giáo viên và sinh viên cần linh hoạt và tận dụng các chức năng trao đổi trên nền tảng online như công cụ bình luận, trao đổi trong group chung, liên hệ qua email, v.v. để góp phần đem lại giờ học trực tuyến hiệu quả nhất. Giáo viên cần quan tâm nhiều hơn đến các chia sẻ trong nhóm, nhất là với những ý kiến có liên quan đến bài giảng, đến phương pháp giảng; mạnh dạn trao đổi qua email hoặc các hình thức chia sẻ ý kiến khác… Ở vai trò chủ động, người thầy nên thực sự tạo điều kiện và tích cực thực hiện việc tương tác, để ít nhất cũng lắng nghe được sự phản hồi của người học như thế nào, sau nữa là tạo sự gắn kết, gần gũi giữa thầy và trò một cách tích cực.

Với hình thức dạy học trực tuyến, ngôn ngữ hình thể có thể không còn phát huy nhiều tác dụng, người học có khi không quan tâm nhiều đến yếu tố "xem" mà chỉ chú trọng yếu tố "nghe". Trong trường hợp ít sử dụng bảng để viết các ghi chú thì cần được thay thế bằng các cách diễn đạt khác phù hợp, như hình ảnh, video clip…

Khi chuyển sang hình thức online, việc trao đổi, thảo luận trực tiếp cần được gia tăng hơn nữa để đảm bảo rằng sinh viên nắm chắc kiến thức và tập trung học tập. Ngoài

ra, tùy theo đặc thù của từng môn học, giáo viên có thể điều chỉnh cách thức giao bài, ôn tập, … để giúp gia tăng hứng thú của người học.

2.5. Lưu trữ lại các bài giảng

Hãy luôn lưu trữ bài giảng của mình sau mỗi buổi học! Có hai lý do để lưu trữ lại bài giảng: thứ nhất, đảm bảo rằng các sinh viên vì lỗi kỹ thuật, không thể tham gia trực tiếp cũng không bị lỡ bài học; thứ hai, giúp các sinh viên tự học, tự ôn tập tốt hơn vì việc tương tác, trao đổi trực tiếp cùng giáo viên khá hạn chế. Ngoài ra nó còn là nguồn tư liệu cho chính người dạy có thể kiểm tra lại những thông tin giảng dạy của mình từ đó thiết kế một bài giảng dễ hiểu, khoa học giúp sinh viên hứng thú hơn..

Ngoài các video dạy học trực tuyến, giáo viên cũng nên gửi kèm các tài liệu hỗ trợ thiết yếu như slide bài giảng, tài liệu và các nội dung tham khảo, … đầy đủ, kịp thời.

2.6. Cần có sự quan tâm, giúp đỡ từ cơ sở giáo dục

Để giờ học trực tuyến thực sự hiệu quả cần có sự quan tâm từ các cơ sở giáo dục. Cơ sở đào tạo cần quản lý việc sử dụng có hiệu quả hạ tầng công nghệ thông tin, thực hiện bảo mật, bảo trì hệ thống các thiết bị phần cứng, phần mềm để việc sử dụng ổn định, an toàn, hiệu quả, đảm bảo triển khai việc dạy và học trực tuyến được thông suốt.

III. KẾT LUẬN

Chúng ta vẫn chưa thể khẳng định được liệu hình thức dạy học trực tuyến có thực sự trở thành xu thế trong tương lai hay không. Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện nay, hình thức dạy học này đã và đang đem lại những hiệu quả nhất định. Để hoạt động dạy học thực sự chất lượng, giảng viên và sinh viên cần không ngại thay đổi, thích nghi và vận dụng linh hoạt các công cụ hỗ trợ dạy học một cách hiệu quả và tối ưu.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1.https://www.hcmcpv.org.vn/tin-tuc/lam-the-nao-de-day-hoc-truc-tuyen-mang-lai-hieu-qua-nhat-1491885415

2. https://cypresscom.vn/tin-tuc-1/cach-day-hoc-truc-tuyen-hieu-qua.html

3. https://camnangdayhoc.com/nang-cao-hieu-qua-day-hoc-truc-tuyen-can-no-luc-cua-ca-thay-va-tro/

4. https://baotintuc.vn/giao-duc/nang-cao-hieu-qua-day-va-hoc-truc-tuyen-bai-1-xu-the-tat-yeu-20210802114626198.htm

5. a34.com.vn/tin-tuc/giao-duc/nang-cao-hieu-qua-day-va-hoc-truc-tuyen-song-hanh-nhieu-giai-phap/

ỨNG DỤNG PHẦN MỀM TIN HỌC ĐỂ KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ TRONG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN HỌC PHẦN PHÁP LUẬT KINH TẾ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ NGHỆ AN

ThS. Dương Thị Hải Yến
Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Bài viết xác định một số cơ sở lý luận của việc ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến bao gồm khái niệm, đặc điểm và các yêu cầu đặt ra. Từ đó, chỉ ra những thực trạng và đánh giá nguyên nhân của thực trạng ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An. Trên cơ sở đó đề xuất những giải pháp nhằm tăng cường hiệu quả của việc ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay.*

Từ khóa: Phần mềm tin học, kiểm tra, đánh giá, trực tuyến, pháp luật kinh tế

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, để đáp ứng được yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy tiên tiến phù hợp với xu thế số hóa cũng như nhu cầu ngày càng cao của người học, các cơ sở giáo dục đại học đã và đang tích cực ứng dụng công nghệ thông tin vào quá trình giảng dạy. Việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy, quản lý học tập tạo ra được môi trường học tập hiện đại, kích thích sự sáng tạo, say mê cả người dạy và người học. Đặc biệt, trong bối cảnh đại dịch covid 19 cũng như vấn đề đào tạo người học từ xa của các cơ sở giáo dục đại học ở Việt Nam hiện nay, việc ứng dụng công nghệ thông tin cụ thể ứng dụng phần mềm tin học trong dạy học trực tuyến là một cách thức đảm bảo được tiến độ học tập của người học. Tuy nhiên, khi thực hiện cách thức dạy học này cũng đã bộc lộ một số hạn chế cần khắc phục và có giải pháp để các giảng viên áp dụng, nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy trực tuyến. Một trong những vấn đề cần quan tâm đó chính là công tác kiểm tra đánh giá người học, làm thế nào để chất lượng kiểm tra, đánh giá khi học trực tuyến cũng phải tương đương với việc kiểm tra, đánh giá khi học trực tiếp. Kiểm tra, đánh giá người học một cách khoa học sẽ quyết định chất lượng đầu ra của hoạt động dạy học trực tuyến[5]. Do đó, trong khuôn khổ bài viết bày, tác giả chỉ ra một số phần mềm dùng để ứng dụng vào việc kiểm tra, đánh giá người học khi giảng dạy trực tuyến học phần Pháp luật kinh tế với mục đích góp phần nâng cao hiệu quả việc kiểm tra, đánh giá người học tại Trường Đại học kinh tế Nghệ An hiện nay.

II. NỘI DUNG

1.Tổng quan về ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến

1.1. Các khái niệm cơ bản

[5]Nguyễn Tấn Đại (2020), "Dạy học trực tuyến; Một số nguyên tắc và phương pháp kiểm tra đánh giá", *Kỷ yếu hội thảo: Phương pháp giảng dạy trực tuyến hiệu quả",* Đại học quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 02/10/2020.

Trước hết ứng dụng phần mềm tin học được hiểu là việc sử dụng những phần mềm máy tính để giải quyết những vấn đề thường gặp như soạn thảo văn bản, hội họp, quản lý học tập, ... Phần mềm máy tính có thể được sử dụng miễn phí hoặc phải trả phí theo mức phí mà người viết hoặc tổ chức sở hữu quyền tác giả đối với phần mềm đưa ra.

Kiểm tra, đánh giá người học là cách thức thu thập, tổng hợp, diễn giải thông tin về năng lực của người học, từ đó, xác định được mức độ hoàn thành kiến thức của người học.[6]

Như vậy, ứng dụng phần mềm tin học trong việc kiểm tra, đánh giá người học là việc sử dụng những phần mềm máy tính để thu thập, tổng hợp, diễn giải thông tin về năng lực từ đó xác định được mức độ hoàn thành kiến thức của người học.

1.2. Đặc điểm của ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến

Thứ nhất, chủ thể ứng dụng phần mềm tin học vào kiểm tra, đánh giá người học gồm người dạy, người học và cơ sở giáo dục đào tạo. Việc ứng dụng phần mềm tin học vào kiểm tra, đánh giá người học trong giảng dạy trực tuyến đòi hỏi ngoài sự tham gia của người dạy, người học thì còn có tổ chức quản lý, giám sát và hỗ trợ đó có thể là phòng khảo thí, phòng đào tạo.

Thứ hai, nội dung kiểm tra, đánh giá người học bao gồm điểm chuyên cần, ý thức học tập, kiểm tra giữa kỳ hoặc điểm thực hành và thi kết thúc học phần thông qua đa dạng hình thức kiểm tra, đánh giá như trắc nghiệm, tự luận, bán trắc nghiệm, ...[7] Mỗi nội dung kiểm tra sẽ có tỷ lệ phần trăm đánh giá nhất đinh.

Thứ ba, việc ứng dụng phần mềm tin học vào kiểm tra, đánh giá được thực hiện nhất quán từ khâu xây dựng ngân hàng đề thi, cách thức kiểm tra, đánh giá kết quả và sao lưu kết quả.

1.3. Yêu cầu của ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến

Thứ nhất, việc ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến phải đảm bảo được chất lượng tương đương với các thức kiểm tra, đánh giá người học trực tiếp, đảm bảo công bằng, khách quan và chính xác.

Thứ hai, việc ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá người học trong dạy trực tuyến phải được chú trọng tương đương với ứng dụng phần mềm tin học trong hoạt động giảng dạy.

Thứ ba, việc ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến đòi hỏi nỗ lực của cơ sở đào tạo trong việc tạo cơ chế tài chính hỗ trợ, trình độ chuyên môn của người dạy và ý thức học tập của người học.

---

[6]Nguyễn Lăng Bình - Đỗ Hương Trà (2018), *Dạy và học tích cực – một số phương pháp kỹ thuật dạy học*, NXB đại học sư phạm.

[7] Điều 9 - Thông tư số: 08/2021/TT-BGDĐT ban hành quy chế đào tạo trình độ đại học.

Những vấn đề lý luận được đề cập ở trên là cơ sở để đánh giá thực trạng ứng dụng phần mềm tin học trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại trường Đại học kinh tế Nghệ An hiện nay.

2. Thực trạng ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

2.1. Những kết quả của việc ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã tiến thành triển khai phương thức học trực tuyến từ năm 2019 kể từ khi nhà nước thực hiện giãn cách xã hội do dịch bệnh covid 19. Từ đó đến nay, do tình hình dịch bệnh phức tạp, nhà trường vẫn tiếp tục thực hiện phương thức giảng dạy này trong đó có học phần pháp luật kinh tế. Phần mềm mà các giảng viên thường lựa chọn giảng dạy là phần mềm hội họp zoom và teams. Trong quá trình giảng dạy cũng như kiểm tra, đánh giá thì các giảng viên đã áp dụng các cách thức giao bài tập nhóm, kiểm tra miệng đột xuất, làm bài gửi qua email, làm bài tiểu luận kết thúc môn học. Tất cả các hình thức kiểm tra, đánh giá này được các giảng viên thực hiện ngay trong cùng một phần mềm giảng dạy đó hoặc có những liên hệ qua nhóm zalo của lợp, qua nhóm facebook, …Nhìn chung, giảng viên đã đưa ra nhiều cách kiểm tra, đánh giá và nhận được sự hợp tác của sinh viên.

Với đặc thù của học phần pháp luật kinh tế yêu cầu sinh viên vận dụng quy định pháp luật vào giải quyết tình huống liên quan đến tranh chấp hợp đồng thương mại, thành lập và tổ chức hoạt động doanh nghiệp, do đó, cách thức thường xuyên giảng viên sử dụng là trình chiếu các bài tập tình huống, yêu cầu sinh viên làm việc theo nhóm giải quyết. Qua kết quả thực hiện của các nhóm, giảng viên trình chiếu kết quả đánh giá và sao lưu vào sổ theo dõi học tập. Về kiểm tra giữa kỳ, các giảng viên cũng sử dụng cách tương tự, chiếu đề kiểm tra và giao thời gian nộp bài qua email.

Kết quả sau khi học trực tuyến thì giảng viên vẫn đánh giá được mức độ chuyên cần, thái đô, tinh thần học tập và chất lượng bài kiểm tra để xác định điểm thành phần cho sinh viên theo đúng quy chế của Bộ giáo dục và đào tạo. Đồng thời, các cách thức kiểm tra này cũng tạo tinh thần thoải mái, giảm áp lực thi cử cho sinh viên, giúp sinh viên yên tâm học tập trong thời gian không học trực tiếp tại trường.

2.2. Những hạn chế của việc ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Thứ nhất, giảng viên giảng dạy học phần pháp luật kinh tế vẫn sử dụng phương pháp thủ công và chưa ứng dụng tốt các phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá việc học tập của sinh viên. Các hình thức kiểm tra khi học trực tuyến cũng sử dụng giống với học trực tiếp tại trường. Trong khi, dạy học trực tuyến thì vấn đề giám sát một cách trực tiếp đối với sinh viên là một vấn đề khó khăn. Điều này, đòi hỏi giảng viên phải sử dụng kỹ thuật công nghệ thông tin để giám sát, đảm bảo kết quả kiểm tra, đánh giá phải tương đương với dạy học trực tiếp. Tuy nhiên, ở khía cạnh này, giảng viên đang tập trung xây dựng, thiết kế bài giảng mà chưa chú trọng tới các cách thức kiểm tra, đánh giá người học. Từ đó, một số sinh viên sẽ tìm cách đối phó để đạt kết quả và phần nào không nâng

cao được chất lượng học tập cũng như đánh giá chính xác mức độ hoàn thành học phần của sinh viên.

Thứ hai, giảng viên giảng dạy học phần pháp luật kinh tế chưa thống nhất được nội dung, hình thức kiểm tra, các cách thức để đánh giá kết quả học tập của sinh viên dạy học trực tuyến. Cụ thể: 50% giảng viên giảng dạy học phần pháp luật kinh tế thường xuyên kiểm tra bằng việc yêu cầu gửi email; 25% giảng viên xây dựng được bộ câu hỏi trắc nghiệm theo đường link có giới hạn thời gian làm bài bằng phần mềm microsoft form và 25% giảng viên thực hiện chia nhóm giải quyết tình huống và đánh giá kết quả nhóm . Mặc dù, giảng viên hoàn toàn có thể đưa ra được điểm số thành phần để đánh giá kết quả học tập nhưng việc đánh giá đó chưa khách quan và chính xác. Đối với hình thức chuyển bài kiểm tra qua email, giảng viên không thể giám sát được việc sinh viên có sử dụng tài liệu hay sao chép từ thông tin mạng internet. Điều này gây khó khăn cho giảng viên từ việc chủ yếu tập trung vào dạng đề mở mà có ít câu hỏi kiểm tra kiến thức nội dung bậc 1, 2 cũng như giảng viên mất khá nhiều thời gian để kiểm tra email, download, chấm điểm và chuyển lại cho sinh viên. Đối với hình thức kiểm tra, đánh giá hoạt động nhóm, giảng viên cũng rất khó để giám sát mức độ tham gia làm việc nhóm của sinh viên, chủ yếu phụ thuộc vào biên bản làm việc của nhóm, dẫn đến kết quả khó đảm bảo công bằng và chính xác.

Thứ ba, giảng viên giảng dạy học phần kinh tế chưa chú trọng đến kiểm tra tinh thần, thái độ học tập của sinh viên. Trong giảng dạy trực tuyến, giảng viên ít sử dụng phương pháp kiểm tra sự tham gia học tập và tiếp thu nội dung bài học của sinh viên thông qua những câu trắc nghiệm ngắn bằng phần mềm. Giảng viên chủ yếu áp dụng các thức kiểm tra bằng hỏi đáp và gọi đột xuất sinh viên. Tuy nhiên, cách thức này không đánh giá được toàn diện sinh viên đặc biệt khi học trực tuyến, giảng viên không nắm được thái độ, tinh thần học tập của sinh viên. Điều này đòi hỏi, giảng viên phải chuẩn bị sẵn bộ câu hỏi trong ứng dụng phần mềm.

2.3. Nguyên nhân của những kết quả và hạn chế của việc ứng dụng phần mềm tin học trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật đại cương tại trường ĐH kinh tế Nghệ An

Việc tìm ra được những nguyên nhân dẫn đến các kết quả thực hiện cũng như hạn chế trong việc ứng dụng phần mềm tin học về kiểm tra, đánh giá khi dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế là cơ sở quan trọng trong việc tìm ra các giải pháp thiết thực nhằm nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, đánh giá người học đối với học phần pháp luật kinh tế nói riêng, các học phần nói chung khi áp dụng dạy học trực tuyến tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay.

** Nguyên nhân của những kết quả đạt được*

Để đạt được kết quả trong việc ứng dụng phần mềm tin học trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế trước hết phải kể đến là sự chỉ đạo sát sao của nhà trường, sự quản lý tốt của ban chủ nhiệm kho và tổ bộ môn trong việc, tạo điều kiên khuyến khích giảng viên tích cực tìm tòi để ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy cũng như công tác kiểm tra, đánh giá người học.

Bên cạnh đó, đội ngũ giảng viên giảng dạy học phần pháp luật kinh tế không ngừng phát huy tính chủ động, sáng tạo, thường xuyên trau dồi và học hỏi các kỹ thuật về công nghệ thông tin, vận dụng một cách linh hoạt trong công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập học phần của sinh viên.

Ngoài ra sự phát triển công nghệ thông tin hiện nay là đã tạo ra được nhiều phần mềm hữu ích để giảng viên có thể lựa chọn phần mềm thích hợp về chi phí cũng như chất lượng để phục vụ giảng dạy cũng như việc kiểm tra, đánh giá người học. Đây là điều kiện rất tốt để giảng viên có cơ hội đa dạng hóa cách thức kiểm tra, đánh giá khi dạy học trực tuyến cũng như tạo ra kết quả học tập được đánh giá một cách công bằng, chính xác.

** Nguyên nhân của những hạn chế*

Về phía giảng viên: Các giảng viên chưa chủ động tìm tòi những phần mềm ứng dụng vào công tác kiểm tra, đánh giá trong quản lý học tập khi dạy học theo phương thức trực tuyến, còn xem nhẹ việc ứng dụng phần mềm tin học trong kiểm tra, đánh giá người học, chấp nhận những hạn chế của việc học trực tuyến mà chưa cố gắng tìm ra giải pháp để khắc phục.

Về phía người học: Một số sinh viên chưa hợp tác trong quá trình học trực tuyến, chưa chịu khó tham gia học tập và lợi dụng những khó khăn của việc học trực tuyến để đưa ra lý do nghỉ học. Điều này cũng gây khó khăn cho giảng viên trong quá trình kiểm tra, đánh giá.

Về phía nhà trường: Ban giám hiệu nhà trường, cùng các phòng chức năng, khoa và tổ bộ môn mới triển khai phương thức dạy trực tuyến trong khoảng thời gian ngắn nên chưa tạo nên sự đồng bộ trong cách thức giảng dạy cũng như cách thức kiểm tra, đánh giá. Còn chú trọng tới việc quản lý giờ giấc ra vào phòng học trực tuyến của giảng viên và sinh viên nhưng chưa có cơ chế hỗ trợ về việc ứng dụng phần mềm trong kiểm tra, đánh giá người học để giảng viên có thể thực hiện công việc này một cách tốt nhất. Các tổ chuyên môn cũng chưa tiến hành nghiên cứu phương pháp kiểm tra, đánh giá các hoặc phần giảng dạy bằng hình thức trực tuyến. Đồng thời, chưa có phần mềm chung để quản lý giảng viên và sinh viên và vẫn còn xem dạy trực tuyến là phương thức tạm thời khi giãn cách xã hội mà chưa phải là phương thức giảng dạy tiên tiến sẽ áp dụng lâu dài trong đào tạo của nhà trường. Trong khi, các lớp bồi dưỡng ngắn hạn, một số học phần cho các đối tượng là người học ở các cơ sở ngoài trường thì đây là phương thức hiện đại vừa đảm bảo chất lượng, vừa giảm các chi phí liên quan cũng như việc thu hút người học. Mặt khác, đề án "Phát triển đào tạo từ xa giai đoạn 2015 - 2020" của thủ tướng chính phủ cũng đã định hướng vấn đề này.

Ngoài ra, chi phí sử dụng các phần mềm dùng để kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người họ theo phương thức học trực tuyến hiện nay đang còn ở mức cao. Đây cũng là một nguyên nhân dẫn đến việc ứng dụng các phần mềm tin học vào kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học trong bối cảnh nhà trường còn gặp khó khăn về tuyển sinh như hiện nay.

3. Một số giải pháp tăng cường ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến học phần pháp luật kinh tế tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An

3.1. Nhà trường và các giảng viên cần nhanh chóng cập nhật và triển khai ứng dụng các phần mềm tin học hiện nay để phục vụ công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học trong dạy học trực tuyến

Có hai phần mềm mà tác giả cho rằng rất hữu dụng và cần thiết trong việc kiểm tra, đánh giá người học trong dạy trực tuyến học phần pháp luật kinh tế nói riêng và các học phần nói chung đó là phần mềm Microsoft Form, Phần mềm LMS Learning Ware và phần mềm Azota. Nhà trường và giảng viên có thể lựa chọn phần mềm kiểm tra, đánh giá để phù hợp với tình hình thực tế.

** Phần mềm Microsoft Form*

Microsoft Form, giảng viên có thể tạo bài kiểm tra với các câu hỏi cần hoàn thành, hiển thị gợi ý, điểm số, câu hỏi trắc nghiệm nhiều lựa chọn theo tuần tự các bước sau:

Bước 1: Truy cập Microsoft Form theo đường dẫn: https://form.office.com/ và đăng nhập Microsoft Form bằng tài khoản Microsoft để bắt đầu sử dụng

Bước 2: Tại giao diện chính của Microsoft Form, nhấn chọn Bài kiểm tra mới và nhập tên tiêu đề của bài kiểm tra đang tạo và nhấn nút "Thêm mới", có thể nhập chú thích cho tiêu đề kiểm tra vừa tạo.

Bước 3: Giảng viên nhập câu hỏi, câu hỏi có thể ở những định dạng khác nhau như trắc nghiệm, bán trắc nghiệm, câu hỏi tự luận ngắn và tích đáp án ở phần câu trả lời chính xác đối với câu trắc nghiệm.

Bước 4: Sau khi hoàn thành nhấn "Xem trước" để xem lại bài kiểm tra vừa tạo. Có thể xem ở chế máy tính và chế độ hiển thị trên di động. Giảng viên có thể thử thực hiện các câu hỏi và nhập câu trả lời sau đó nhấn "Gửi".

Bước 5: Khi đã kiểm tra kỹ càng chúng ta sẽ "Sao chép" bài kiểm tra vừa tạo bằng link để gửi đến sinh viên qua email, zalo, ...

Phần mềm này tiện ích trong việc xây dựng bài kiểm tra trực tuyến nhưng hạn chế ở phần đánh giá và những câu hỏi tự luận, đồng thời, giảng viên phải tiến hành nhiều thao tác, thủ công và phần sao lưu dữ liệu cũng mất thời gian. Tuy nhiên, với phần mềm này thì giảng viên hoàn toàn được sử dụng miễn phí.

** Phần mềm LMS Learningware*

Phần mềm LMS Learning Ware là phần mềm đang được các cơ sở giáo dục sử dụng bởi những tính năng phục vụ hiệu quả cho việc dạy học trực tuyến hiện nay, trong đó hỗ trợ tốt về vấn đề kiểm tra, đánh giá người học từ xa.

Ở phần mềm LMS Learning Ware, quản trị viên có thể thực hiện các cài đặt cần thiết để đặt ra các quy định cho bài kiểm tra. Phần mềm hỗ trợ quy định về số lượng câu hỏi, điểm đậu của bài kiểm tra, số lần làm bài tức là chỉ được thực hiện một hay bao nhiêu lần. Đặc biệt, phần mềm hỗ trợ cài đặt thời gian làm bài, khi cài đặt thời gian sẽ hiện lên ở góc phải màn hình để thông báo cho người học. Ngoài ra, phần mềm LMS Learning Ware vẫn có thể hỗ trợ quản trị viên trong việc cài đặt hạn làm bài kiểm tra.

Đồng nghĩa rằng, bài kiểm tra chỉ có hiệu lực trong suốt thời gian cho phép, vượt ngoài thời gian cho phép người học sẽ không được phép tham gia làm bài.

Phần mềm LMS Learning Ware còn hỗ trợ giám sát việc làm bài kiểm tra trực tuyến, người học không thể mở song song cửa sổ để vừa làm bài kiểm tra vừa xem tài liệu, tránh gian lận trong thi cử. Cơ chế chỉ cho phép một cửa sổ hoạt động tại một thời điểm hạn chế việc sinh viên sử dụng tài liệu mạng. Đồng nghĩa với việc, người học không thể vừa mở cửa sổ chứa nội dung ở phần mềm song song với cửa sổ chứa bài kiểm tra để làm. Mặt khác, để tăng cường biện pháp hạn chế kiểm tra đúng năng lực của người học thì phần mềm còn hỗ trợ xáo trộn câu hỏi và đáp án. Để giải quyết vấn đề này thì cần có sự kết hợp giữa việc xáo trộn đề bài, kết hợp với lượng thời gian làm bài được hạn chế và điểm đậu cao sẽ tạo cho người học cảm giác phải thật sự học mới có thể vượt qua được.

Phần mềm LMS Learning Ware còn tăng cường kiểm tra, đánh giá bằng cách hỗ trợ nhận diện khuôn mặt của người học khi làm bài tránh tình trạng làm hộ bài kiểm tra trực tuyến.

Khi kết thúc bài, người học được đánh giá đạt và không đạt ngay lập tức cũng như các dữ liệu của kết quả làm bài được tự động lưu trữ và người dùng hoàn toàn được xem lại kết quả cũng như phục vụ công tác quản lý trong đào tạo và thanh tra, khảo thí. Kết quả sao lưu này có thể được xem trực tiếp hoặc tải về dưới dạng tệp, phục vụ cho việc báo cáo kết quả kiểm tra, đánh giá bằng công cụ xử lý trong phần mềm Excel.

Như vậy, phần mềm LMS Learning Ware giải quyết được việc kiểm tra, đánh giá số lần làm bài, thời gian làm bài, đặc biệt, người học không thể vừa làm bài kiểm tra vừa xem tài liệu khi định dạng chỉ được mở một cửa sổ làm bài cũng như lưu trữ tốt dữ liệu kết quả làm bài. Đồng thời, hoàn toàn sử dụng được ngân hàng câu hỏi như kiểm tra, đánh giá khi dạy học trực tiếp. Ngoài ra, phần mềm này còn giúp cho việc quản lý cả giảng viên, cả người học từ phía các phòng chức năng một cách dễ dàng hơn. Tuy nhiên, chi phí mua phần mềm này khá cao sử dụng được đồng bộ trong phạm vi toàn trường, do đó, cần có cơ chế tài chính hỗ trợ của nhà trường.

** Phần mềm Azota*

Kiểm tra, đánh giá người học là quá trình diễn ra thường xuyên chứ không chỉ tập trung là bài kiểm tra giữa kỳ hoặc cuối kỳ. Do đó, giảng viên cần giao bài tập để đánh giá mức độ nắm bắt kiến thức của người học một cách thường xuyên sau mỗi tuần học. Phần mềm hỗ trợ tốt trong việc giao và chấm bài tập cho người học trực tuyến còn có phần mềm Azota. Azota sử dụng tài khoản Zalo để đồng bộ nội dung trên tất cả thiết bị. Giao diện của Azota sẽ giúp các giảng viên giao bài tập cho sinh viên và quản lý bài tập của sinh viên nhanh chóng, thuận tiện. Và cũng từ ứng dụng này các giảng viên cũng dễ dàng chấm điểm bài tập và cho ngay kết quả. Azota cũng có thêm tính năng theo dõi quá trình học tập của sinh viên, rất hữu ích cho các giảng viên.

Bước 1: Giảng viên truy cập vào link dưới đây trên điện thoại hoặc máy tính để thực hiện đăng ký tài khoản Azota. https://azota.vn/en/auth/login. Tại giao diện này nhấn "Đăng nhập bằng Zalo", hiển thị giao diện để nhập tài khoản Zalo cá nhân.

Bước 2: Tiếp đến giảng viên cần đồng ý một số thông tin cho Azota rồi "nhấn Cho phép" ở bên dưới.

Bước 3: Trong giao diện mới, nhấn vào "Tạo lớp ngay". Sau đó hiển thị giao diện để "nhập tên lớp và tải file Excel danh sách học sinh" lên giao diện của Azota. File danh sách sinh viên có đầy đủ nội dung Họ tên, Ngày sinh, Giới tính. Giảng viên có thể tải file mẫu sẵn rồi nhập tên học sinh. Cuối cùng, nhấn tiếp vào "Tạo lớp" để tạo lớp học trên Azota. Các giảng viên có thể tạo nhiều lớp học theo nhu cầu.

Bước 4: Ngay sau đó các giảng viên sẽ thấy tất cả lớp học mà mình đã tạo. Nhấn vào "Giao bài tập" để thêm bài tập sinh viên. Chuyển sang giao diện hướng dẫn các giảng viên giao bài tập cho sinh viên và cách chấm điểm, nhấn "Thêm bài tập bên dưới". Ngoài ra trong giao diện này các giảng viên cũng có thể thêm sinh viên bằng cách thủ công, nhấn "biểu tượng bánh răng cưa". Nhấn nút "Thêm học sinh" rồi nhập đủ thông tin các trường hiển thị rồi nhấn Lưu là được.

Bước 5: Trong giao diện này các giảng viên nhấn "Thêm file bài tập" bằng file Word hoặc file PDF có sẵn. Sau đó, giảng viên có thể nhập thêm nội dung bên trên, chọn "thời gian nộp bài" cho học sinh. Các thầy cô giao phiếu bài tập cho sinh viên như bình thường. Việc tạo bài tập trên Azota sẽ giúp sinh viên có thể nộp bài tập online. Nhập xong thì nhấn "Thêm bài tập"

Bước 6: Lúc này các giảng viên sẽ thấy bài tập được tạo và nhấn vào nút "Copy Link" để gửi link vào nhóm zalo.

Bước 7: Sinh viên truy cập vào link nhận được. Nếu muốn tải bài tập thầy cô giao thì nhấn vào file bài tập để tải. Sau đó nhấn "Chụp ảnh" hoặc nhấn Chọn file để tải file ảnh chụp bài tập rồi nhấn "Nộp bài".

Bước 8: Khi sinh viên nộp bài thì giảng viên sẽ thấy số lượng bài đã nộp. Nhấn vào nút "Chấm bài".

Lúc này hiển thị giao diện chấm bài cho sinh viên. Nhấn 1 lần để chấm đúng, nhấn 2 lần để chọn sai. Ở cạnh phải có biểu tượng hình bút để bạn mở thêm công cụ vẽ vào ảnh bài tập của sinh viên. Lưu ý, khi nhấn vào bút vẽ thì giảng viên không thể nhấn vào ảnh để chấm điểm. Nếu giảng viên muốn xóa điểm đã chấm thì nhấn và giữ rồi di luôn lên biểu tượng thùng rác.

Bước 9: Bên dưới có điểm số và bảng nhập lời nhận xét cho học sinh. Thầy cô nhập rồi nhấn "Lưu dữ liệu" để gửi kết quả lại cho sinh viên. Sinh viên truy cập lại vào link bài tập mà cô giáo đã giao và sẽ thấy điểm số cho bài tập.

Để triển khai được những phần mềm nay, nhà trường cần phải thực hiện một cách đồng bộ trên phạm vi toàn trường. Do đó, cần cân nhắc về mặt chi phí cho mỗi phần mềm ứng dụng. Trước mắt, cần tổ chức tập huấn trong việc ứng dụng phần mềm Microsoft Form, LMS Learning Ware và Azota giao cho một tổ bộ môn chạy thử sau đó nhân rộng trên phạm vi toàn trường. Đồng thời, nhà trường giao phòng Thanh tra và khảo thí, kiểm định chất lượng tham mưu xây dựng và ban hành quy chế kiểm tra, đánh giá kết quả của sinh viên theo hình thức học trực tuyến. Ngoài ra, về lâu dài, nhà trường cần xác định đây là một phương pháp giảng dạy tiến bộ được các cơ sở giáo dục áp dụng ngay cả khi không thực hiện giãn cách xã hội vì các lý do khẩn cấp. Vì vậy, cần áp

dụng các phần mềm ứng dụng để bảo đảm tính chuyên nghiệp, hiện đại nhưng vẫn bảo đảm chất lượng trong đào tạo.

3.2. Giảng viên cần thường xuyên học hỏi và nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin để thích ứng với công tác kiểm tra, đánh giá người học trong dạy học trực tuyến

Phần mềm tin học có tiến bộ đến đâu nhưng bản thân người sử dụng chính là giảng viên mà không nỗ lực, chỉn chu trong việc nghiên cứu, xây dựng các phương pháp dạy học cũng như nội dung kiểm tra người học thì việc ứng dụng đó cũng không đạt chất lượng như kỳ vọng. Vì vậy, giảng viên phải chủ động tìm tòi và xem đây cũng là một trong những nhiệm vụ thường xuyên, đồng thời, phải tìm ra được những phương pháp kiểm tra, đánh giá phù hợp với phần mềm đã lựa chọn. Ngoài ra, cần phải linh hoạt kết hợp cả ứng dụng các phần mềm cả các cách thức khác nhằm kiểm tra và đánh giá người học một cách toàn diện và chính xác. Ví dụ, khi sử dụng phần mềm Microsoft form, giảng viên vừa giao bài tập trắc nghiệm, vừa kết hợp cả thảo luận nhóm. Đối với phần mềm LMS Learning ware thì tăng cường các câu hỏi tự luận, giải quyết tình huống còn kiểm tra trắc nghiệm sẽ thực hiện ngay trong quá trình giảng dạy bằng cách kiểm tra đột xuất.

3.3. Tăng cường giáo dục nhận thức, sự hợp tác của người học cũng như kỹ năng cần thiết khi học tập bằng phương thức trực tuyến

Người học đóng vai trò quan trọng trong việc kiểm tra, đánh giá bởi đây chính là đối tượng của việc kiểm tra, đánh giá. Do đó, cố vấn học tập, phòng công tác sinh viên, phòng quản lý đào tạo các các khoa chuyên môn cần phải tiến hành triển khai một cách cụ thể phương thức học trực tuyến, nội quy học trực tuyến và những hình thức xử lý của nhà trường đối với các hành vi vi phạm về nội quy đó. Mục đích để tăng cường sự hợp tác của sinh viên giúp công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học trực tuyến được đảm bảo đồng bộ và kịp thời.

3.4. Cần tăng cường sự phối hợp giữa người học, giảng viên, nhà trường trong tổ chức kiểm tra, đánh giá người học khi dạy trực tuyến

Khi sử dụng phần mềm, phòng kiểm tra sinh viên và giảng viên và tăng cường thu tập ý kiến của giảng viên và sinh viên, những khó khăn gặp phải để tìm ra hướng giải quyết như một số sinh viên có hoàn cảnh khó khăn không có phương tiện học tập trực tuyến. Đánh giá của người học với giảng viên đối với việc kiểm tra, đánh giá của giảng viên cũng là những thông tin để giảng viên lắng nghe, ghi nhận và sửa chữa nhằm đạt đến hiệu quả của giảng dạy trực tuyến cũng như đảm bảo kết quả kiểm tra, đánh giá công bằng, chính xác khi áp dụng phương thức giảng dạy này.

Ngoài ra, cần thiết sắp xếp lại quy mô lớp học trực tuyến với số lượng ít hơn lớp học trực tiếp để thuận lợi cho việc quản lý học tập cũng như kiểm tra, đánh giá người học khi ứng dụng các phần mềm tin học.

III. KẾT LUẬN

Việc ứng dụng phần mềm tin học để kiểm tra, đánh giá kết quả của người học khi dạy học trực tuyến đối với học phần pháp luật kinh tế tại trường Đại học Kinh tế Nghệ An hiện nay là một vấn đề tất yếu và cũng là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài của

các giảng viên. Muốn việc ứng dụng có hiệu quả, cần thiết phải xây dựng những giải pháp đồng bộ, từ vấn đề lựa chọn và sử dụng các phần mềm đến những cơ chế hỗ trợ, phối hợp từ phía nhà trường cũng như nỗ lực của giảng viên và sinh viên. Có như vậy, mới khắc phục được những hạn chế còn tồn tại của công tác kiểm tra, đánh giá người học khi áp dụng phương thức dạy học trực tuyến như hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Lăng Bình - Đỗ Hương Trà, 2018, *Dạy và học tích cực – một số phương pháp kỹ thuật dạy học*, NXB đại học sư phạm.

2. Nguyễn Tấn Đại (2020), "Dạy học trực tuyến; Một số nguyên tắc và phương pháp kiểm tra đánh giá", *Kỷ yếu hội thảo: Phương pháp giảng dạy trực tuyến hiệu quả",* Đại học quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 02/10/2020.

3. Nguyễn Thị Hương Giang (2016), *Công nghệ dạy học trực tuyến dựa trên phong cách học tập*, Luận án tiến sĩ khoa học giáo dục - Trường Đại học sư phạm Hà Nội.

4. Nguyễn Thị Minh Phượng - Phạm Thị Thúy - Lê Viết Chung (2020), *Cẩm nang phương pháp sư phạm,* NXB tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.

5. Trần Quang Thuận - Bùi Văn Hồng (2020), "Quản lý dạy học trực tuyến trong các trường đại học kỹ thuật tại Thành phố Hồ Chí Minh", *Tạp chí khoa học Đại học mở Thành phố Hồ Chí Minh,* 15(1), tr.51 - 59.

6. Trần Văn Vui (2012), *Quản lý hoạt động dạy học trực tuyến tại Trung tâm đào tạo Viettel trong giai đoạn hiện nay*, Luận văn thạc sĩ quản lý giáo dục, Đại học Giáo dục - Đại học quốc gia Hà Nội.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO SỰ "TƯƠNG TÁC – GẮN KẾT – CHẤT LƯỢNG – THƯƠNG HIỆU" CHO LỚP HỌC TRỰC TUYẾN

ThS. Trần Thị Diên

Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: Trong dạy học trực tuyến bên cạnh nội dung tốt, giảng viên tốt, thì phương pháp tốt, quy trình tốt, sinh viên tương tác và gắn kết là thành phần chính. Sinh viên càng tương tác với nhau với lớp với giảng viên thì càng gắn kết. Càng gắn kết thì càng làm bài tập có kết quả tốt và càng tham gia hoạt động của lớp. Càng tham gia thì kỹ năng và kiến thức càng cải thiện và nâng cao.

Từ khóa: Tương tác trực tuyến, gắn kết, mô hình tương tác - gắn kết, hiệu quả, giải pháp.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay dạy học trực tuyến đang là hình thức rất có thể sẽ thay thế các hình thức dạy học truyền thống trong tương lai. Đặc biệt trước diễn biến phức tạp của dịch Covid thì dạy học trực tuyến là lựa chọn tối ưu nhất và ngày càng phát huy nhiều ưu điểm nổi bật. Tuy nhiên, câu hỏi lớn được các giảng viên và các nhà quản lý giáo dục quan tâm là học trực tuyến có đảm bảo chất lượng không? Có tương tác được với người học hay không? Bài viết này tác giả trình bày mô hình "Tương tác - Gắn kết - Chất lượng - Thương hiệu" trên kinh nghiệm cá nhân triển khai đào tạo online 2 năm qua, nhằm góp phần làm sáng tỏ hai câu hỏi trên và gợi ý 1 số giải pháp nâng cao tương tác khi học trực tuyến nhằm nâng cao hiệu quả học tập.

II. NỘI DUNG

1 Một số khái niệm

Dạy học trực tuyến là hình thức giáo dục online, giúp người học tiếp nhận thông tin dễ dàng, với các phương tiện như: Điện thoại, máy tính, máy tính bảng có kết nối Internet. Người học có thể học tập tại nhà hay bất cứ đâu mà không cần phải tới trường.

Tương tác trong dạy học trực tuyến: Là một hình thức của tiếp thị nội dung, đòi hỏi sự tham gia tích cực của người người học và khuyến khích họ thực hiện tương tác. Những tương tác này có thể đơn giản như nhấp chuột, thích, giơ tay, chat, chia sẻ bài viết đến những hành động như tham gia khảo sát hoặc làm bài tập, trả lời một loạt câu hỏi để tính điểm hoặc kết quả khác

Nội dung tương tác là nội dung mà trong đó người học có thể tham gia, tương tác, trải nghiệm thay vì họ chỉ đọc, xem hoặc nghe một cách thụ động. Ở dạng đơn giản nhất, nội dung tương tác là nội dung được tạo ra với mục đích thu hút sự chú ý của người học và khuyến khích họ hành động. Đổi lại cho sự tham gia đó, những người tham gia sẽ nhận được kết quả liên quan theo thời gian thực mà họ quan tâm.

2. Các hạn chế và sự khác biệt trong tương tác giữa dạy học trực tiếp và trực tuyến

2.1. Các hạn chế trong tương tác giữa dạy học trực tiếp và trực tuyến

Đầu tiên chính là tính tương tác, sự trao đổi giữa người dạy và người học. Bởi vì hình thức này chỉ mới được ứng dụng ở Việt Nam thời gian ngắn trở lại đây do sự ảnh

hưởng của dịch Covid. Chính vì thế mà các học sinh, sinh viên cũng chỉ đang trong quá trình làm quen với hình thức học trực tuyến trên diện rộng. Có thể thấy tình trạng phổ biến xảy ra là giảng viên sẽ dễ bị đặt trong tình huống "chỉ nói chuyện một mình". Thực tế cho thấy ít có sinh viên tương tác qua lại với giảng viên như một buổi học trực tiếp. giảng viên cũng khó kiểm soát được mức độ tiếp thu của sinh viên hơn. Điều này đòi hỏi giảng viên cần bỏ thêm nhiều công sức để theo sát tiến độ của sinh viên.

Rào cản tiếp theo chính là về cơ sở vật chất không đồng bộ giữa các sinh viên. Một vài chương trình trực tuyến cải tiến yêu cầu các trang thiết bị tối tân để đủ sức đáp ứng. Tuy nhiên không phải sinh viên nào cũng có đủ điều kiện để tham gia. Chưa kể đến tốc độ đường truyền internet mỗi nơi mỗi khác. Vậy làm thế nào để tăng tương tác trong

2.2. Sự khác biệt trong tương tác giữa dạy học trực tiếp và trực tuyến

Thông thường khóa học trên lớp, giảng viên và sinh viên được giao lưu, trao đổi trực tiếp thông qua các hoạt động nhóm và sự giao cảm này là thường xuyên, liên tục, vì thế các nội dung, kỹ năng tới các sinh viên sinh động và hấp dẫn; sự tương tác qua lại sẽ giúp cho sinh viên hiểu biết rõ ràng và cụ thể về nội dung, kiến thức mà giảng viên muốn truyền đạt, tạo nên những cung bậc cảm xúc và gắn bó hơn giữa giảng viên với sinh viên.

Nhưng với hình thức giảng trực tuyến lại hoàn toàn khác, giảng viên thì xuất hiện trên màn hình liên tục, nhưng sinh viên thì phần lớn là "ẩn" trong các khuôn hình, chỉ khi nào họ tham gia trao đổi thì lúc đó mới có sự tương tác giữa giảng viên và sinh viên; phần lớn thời gian là giảng viên độc thoại một chiều. Điều này sẽ hạn chế sự tương tác và giảm sự hứng thú giữa giảng viên với sinh viên, vì vậy sẽ ảnh hưởng tới hiệu quả giảng dạy và học tập. Đây chính là thách thức đối với các giảng viên trong giảng dạy trực tuyến.

2.3. Các kiểu tương tác trong học tập

Tương tác là khái niệm thường xuyên được các giảng viên và các nhà quản lý giáo dục nhắc đến với e ngại rằng khi chuyển sang dạy trên môi trường online chất lượng tương tác của giảng viên với sinh viên giảm. Tương tác cao được cho rằng là nền tảng để các giảng viên động viên, kiểm soát sinh viên, và từ đó nâng cao chất lượng đào tạo. Có thể mô hình hóa quan điểm này thông qua mô hình 1.

Hình 1: Mô hình Tương tác- Kiểm soát – Chất lượng

Ở mô hình 1, mục tiêu của tương tác là để giúp giảng viên "kiểm soát" sinh viên với các lý do chính: (1) sinh viên thường thụ động thiếu tự giác, (2) sinh viên không có khả năng tự học,(3) nếu giảng viên không nhắc nhở liên tục thì sinh viên sẽ không hoàn thành việc học. Tương tác là các hoạt động giữa giảng viên và sinh viên trong giờ lên lớp như đặt và trả lời câu hỏi, thảo luận nhóm, chơi game học tập, giao tiếp trực tiếp

giữa giảng viên và sinh viên trong lớp. Rất nhiều giảng viên (nhóm chưa có nhiều kinh nghiệm giảng dạy online) cho rằng dạy online (như zoom, teams, google meet) tương tác rất thấp vì đơn giản là không thấy được người học, không kiểm soát được người học. Kiểm soát việc học của sinh viên được ngầm hiểu là mục tiêu chính.

Tương tác trong lớp học offline truyền thống hầu hết giới hạn trong giờ lên lớp của giảng viên. Ngoài giờ này, dù có quy định giờ tự học, tự nghiên cứu, thì hầu hết các tương tác bên ngoài lớp học cũng khá hạn chế.

Phải chăng online thì không tương tác?

"Các bạn có facebook, zalo không? Facebook, zalo có tương tác không?" Khi được hỏi câu này, gần như 100% câu trả lời là có tương tác, và hơn 80% cho rằng tương tác trên facebook, zalo rất cao. Nghĩa là, vấn đề không phải là online thì kém tương tác, mà hoàn toàn có thể là giảng viên đang chưa có kỹ năng tương tác online. Vậy tương tác online là như thế nào? Chúng ta sẽ cùng xem xét mô hình 3 yếu tố của Moore (1989). Mô hình đề xuất của Moore (1989): Tương tác hay gắn kết?

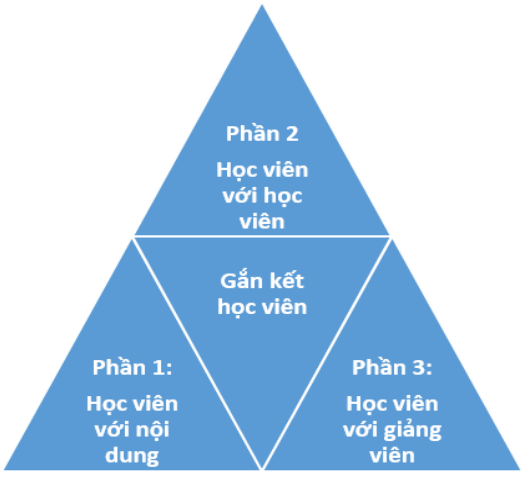

Hình 2: Mô hình Bộ ba gắn kết người học của Moore (1989)

Tuy nhiên có lẽ vấn đề không chỉ là tương tác, Cái quan trọng hơn chính là sự gắn kết của sinh viên với giảng viên, môn học, và nhà trường. Kush (2009) định nghĩa gắn kết là sự tham gia của người học vào quá trình học tập. Người học càng tham gia, càng gắn kết với quá trình học tập thì kết quả học tập và mức độ hài lòng của họ với khóa học và nhà trường càng cao ((National Survey of Student Engagement, 2017; Zilvinskis et al., 2017; Lei et al., 2018). Moore (1a989) đề xuất mô hình gắn kết người học bao gồm 3 loại tương tác là: tương tác của sinh viên với nội dung, tương tác của sinh viên với sinh viên, và tương tác của sinh viên với giảng viên.

3. Một số giải pháp

3.1. Đổi mới hình thức tương tác giữa giảng viên và sinh viên

Ở các lớp học trực tiếp, quá trình tiếp thu, truyền đạt kiến thức sẽ bao gồm cả ngôn ngữ hình thể, kèm theo các hoạt động như tranh luận, hỏi đáp, thảo luận nhóm, v.v. Tuy nhiên, với hình thức học trực tuyến, thật khó để thực hiện các hoạt động này. Vì thế, đổi mới hình thức tương tác phù hợp chính là một trong những cách dạy học trực

tuyến hiệu quả. giảng viên và sinh viên cần linh hoạt và tận dụng các chức năng trao đổi trên nền tảng online như công cụ bình luận, trao đổi trong group chung (zalo, facebook, email, v.v. trước và sau buổi học để góp phần đem lại giờ học trực tuyến hiệu quả nhất. Ví dụ qua nhóm zalo: giảng viên và sinh có thể bình luận về các chủ đề khác nhau, đăng những kinh nghiệm học tập hiệu quả, những bài học giá trị, truyền động lực, những hình ảnh phòng học online, …….). Nhằm tạo động lực, tạo kết nối - kết nối giảng viên với sinh viên, giữa sinh viên với sinh viên. Mục tiêu của các yêu cầu này nhằm tối đa hóa mức độ tương tác giữa giảng viên và sinh viên: Tương tác, trao đổi không phải là nhiệm vụ mà nó là một phần của quá trình học tập trực tuyến và giúp tạo ra một cộng đồng học tập hỗ trợ.

Trong giờ học online: Để đạt được sự tương tác cao cho mỗi buổi học, cần đảm bảo các yêu cầu sau:

- Giảng viên yêu cầu toàn bộ sinh viên mở camera và hiện diện trước camera trong đúng khung hình;

- Giảng viên cần có kỹ năng quan sát phòng zoom; (nhiều giảng viên cho rằng phải dùng 2 thiết bị thì mới quan sát được phòng học trực tuyến. Thực tế thì chỉ cần 1 thiết chúng ta cũng quan sát được toàn bộ phòng học – *Đó là khi bắt đầu chia sẻ màn hình hãy chọn và phím mũi tên trái hoặc phải, khi đó màn hình của giảng viên sẽ được chia đôi, 1 bên là slide đang chia sẻ, 1 bên là ảnh phòng học; phía học sinh chỉ thấy phần slide chia sẻ của giảng viên);*

- Giảng viên mở khung hình của mình trên phòng zoom để tăng hiệu quả truyền đạt hơn; *(Ứng dụng quay camera để dạy online: Sinh viên có thể nhìn thấy giảng viên và giảng viên vừa chia sẻ màn hình vừa viết bảng (nếu muốn dùng bảng)*

+ Bước 1: Tải Debut video capture về máy – cài đặt vào máy.

+ Bước 2: Mở ứng dụng – mở camera. Dùng nút window + phím mũi tên trái/phải để chuyển camera sang nửa màn hình.

+ Bước 3: Mở file cần chia sẻ. Chọn: slide show – chọn: set up slide show – chọn: Browsed by an individual – Ok – thu nhỏ màn hình về 1 phía).

- Giảng viên thường xuyên gọi tên sinh viên, kêu gọi sinh viên sự tương tác ở khung chat để tránh tình trạng sinh viên vào phòng học nhưng không tập trung nghe giảng viên truyền đạt;

- Thiết kế các hoạt động học tập tương tác phong phú: Áp dụng các hoạt động như tranh luận, làm việc nhóm, thực hiện dự án, nghiên cứu tình huống, đóng vai và thuyết trình để giúp sinh viên có thêm các kỹ năng khác ngoài kiến thức trên lớp và khiến bài giảng trở nên thú vị hơn. *(Ví dụ: Giảng viên đưa ra bài tập, tình huống và mời 1 sinh viên trả lời. Sinh viên A trả lời xong có quyền mời sinh viên B nhận xét về câu trả lời của mình. Sau đó giảng viên chốt phương án).*

3.2. Ứng dụng đa dạng công nghệ

Công nghệ thông tin đang được ứng dụng rộng rãi trong lĩnh vực giáo dục đào tạo. Thay vì chỉ sử dụng duy nhất một hình thức học online, Bạn có thể thử nghiệm thêm nhiều website, phần mềm và ứng dụng học tập khác**.** Nhờ quá trình trải nghiệm thực tế, bạn sẽ lựa chọn được phương pháp dạy học trực tuyến hiệu quả, phù hợp nhất.

Mặt khác, quá trình học tập cũng trở nên phong phú và hấp dẫn hơn. *Các công nghệ tăng sự tương tác như:* ***Kahoot (****https://kahoot.com/),* ***Nearpod (****https://nearpod.com/),* ***Mentimeter (****https://www.mentimeter.com/),* ***Padlet*** *(https://padlet.com/), ...; các công nghệ kiểm tra đánh giá:* ***Microsoft Forms****,* ***Quizizz****,* ***Quizlet****,* ***Exam.net,….***

3.3. Hình thành tính chủ động, tích cực

Để đảm bảo phương pháp dạy học trực tuyến đem lại hiệu quả thực tế, cả giảng viên và sinh viên đều cần sự chủ động, tự giác**.** Tính tự giác, tích cực, chủ động là yếu tố không thể thiếu của giảng viên. Nền giáo dục hiện tại không còn dừng lại ở tư duy một chiều mà cần có sự phản biện, trao đổi để giúp sinh viên phát huy được tính chủ động. Trong dạy học trực tuyến thì những điều này lại càng phải được phát huy nhiều hơn nữa.

Giảng viên cần tích cực và chủ động đầu tư vào các giờ học trực tuyến gấp đôi. Quan tâm đến sinh viên nhiều hơn mới có thể nắm bắt được thực lực của sinh viên và có điều chỉnh, bổ sung kịp thời cho các em.

Về phía sinh viên, cần xác định rõ mục tiêu tham gia các khóa học, thiết lập cho mình thói quen tập trung, tham gia bài học đúng giờ, tự ghi chép để gia tăng hiệu quả tiếp thu kiến thức. Cần chủ động trong hoạt động tự học, chủ động tương tác để trên phòng học và trong các group để tăng sự hiện hiện, tăng kết nối nhằm đạt hiệu quả cao trong học tập.

3.4. Tổ chức các lớp học hiệu quả

Để đảm bảo chất lượng dạy học trực tuyến, giảng viên hãy đảm bảo mỗi tiết học đều được tổ chức hiệu quả.

Về mặt nội dung: Trình bày đúng trọng tâm vấn đề, dùng từ ngữ đơn giản và dễ hiểu nhất, đưa kèm các ví dụ minh họa, tổng kết lại ý chính sau từng phần,…

Về mặt hình thức: Đảm bảo trình bày trực quan, dễ theo dõi, thu hút sinh viên, gia tăng nội dung được truyền tải thông qua hình ảnh

Về mặt tương tác: Giải đáp thêm các thắc mắc của sinh viên; nếu không có điều kiện để giải đáp tất cả vấn đề, hãy chọn lọc một vài nội dung được quan tâm nhiều nhất và làm một bản FAQ gửi kèm cho sinh viên.

3.5. Đánh giá sau mỗi khóa học

Từ trước đến nay, việc đánh giá kết quả của sinh viên vẫn luôn là hoạt động không thể thiếu trong giáo dục. Điều ngày vừa giúp sinh viên đánh giá quá trình học của mình vừa là một kênh để giảng viên có thể xem xét rằng liệu phương pháp dạy của mình đã thực sự phù hợp và hiệu quả hay chưa. Vì thế, để dạy học trực tuyến đạt hiệu quả cao, chắc chắn không thể loại bỏ phần đánh giá sau mỗi khóa học. Đánh giá sau mỗi khóa học là cần thiết vì giảng viên cần xác định xem liệu đã đạt được mục đích của mình đề ra chưa. Ngoài ra những đánh giá từ những sinh viên còn giúp giảng viên nhận ra những điểm mạnh, yếu về hệ thống trực tuyến mà mình sử dụng, từ đó giảng viên có thể cải thiện chúng ở những lớp đào tạo trực tuyến tiếp theo.

III. KẾT LUẬN

Có thể còn sớm để khẳng định dạy và học trực tuyến là xu thế tất yếu nhưng vẫn nên xem đây là một phương pháp cần thiết, quan trọng, ít nhiều có tính tiết kiệm, và có

tính khả thi cao trong bối cảnh giáo dục hiện nay, kể cả không có dịch Covid-19. Nhưng để hoạt động này thực sự có chất lượng, hiệu quả, cần có sự thay đổi dần, thích nghi dần, như là một cách làm quen, cả phía cơ sở giáo dục, người dạy và người học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. https://thanhnien.vn/giao-duc/phuong-phap-nao-de-hoc-truc-tuyen-hieu-qua-1446363.html
2. https://tienphong.vn/de-day-hoc-online-hieu-qua-giao-vien-can-chuan-bi-nhung-gi-post1369877.tpo
3. https://tuoitre.vn/day-hoc-truc-tuyen-lam-the-nao-de-bot-cang-thang-kiet-suc-va-tram-cam-20210924084225791.htm
4. https://thinkingschool.vn/ky-nang-giang-day-online/tuong-tac-va-gan-ket-tu-ly-thuyet-den-so-lieu-thuc-te/

THỰC TRẠNG DẠY VÀ HỌC TRỰC TUYẾN CỦA NGÀNH THÚ Y. GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC HẠN CHẾ TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY

ThS. Nguyễn Thị Thu Hiền
Khoa Nông Lâm Ngư- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

Tóm tắt: *Dạy học trực tuyến (hay còn gọi là e-learning) là phương thức học ảo và là hình thức giáo dục phổ biến tại nhiều quốc gia hiện nay, mô hình học tập nay đã mang lại rất nhiều lợi ích cho ngành giáo dục, duy trì được quá trình lên lớp của giảng viên sinh viên. Sinh viên giảng viên ngành Thú y thuộc khoa Nông Lâm Ngư cũng đã được làm quen và học tập thông qua mô hình này trong thời gian qua. Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi cũng có những khó khăn, hạn chế nhất định trong dạy và học trực tuyến. Câu hỏi làm sao để dạy và học mang lại hiệu quả nhất đã được đưa ra nhiều lần và nhưng hơn hết vẫn là sự kết hợp giữa giảng viên –sinh viên – nhà trường, mỗi đối tượng cần có sự thay đổi phù hợp nhất với mô hình dạy-học trực tuyến hiện nay.*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại Cách mạng Công nghiệp 4.0, việc học tập hay đào tạo qua Internet – hay còn gọi là E-learning đã không còn quá xa lạ mà trở nên phổ biến hơn với các doanh nghiệp, tổ chức và trường học.

Dạy học trực tuyến (hay còn gọi là E-learning) là phương thức học ảo thông qua máy vi tính, điện thoại thông minh nối mạng đối với một máy chủ ở nơi khác. Giáo viên có thể truyền tải hình ảnh và âm thanh qua đường truyền băng thông rộng hoặc kết nối không dây (WiFi, WiMAX), mạng nội bộ (LAN).[1]

Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021)[2], dạy học trực tuyến là hoạt động nhằm hỗ trợ hoặc thay thế dạy học trực tiếp tại cơ sở giáo dục phổ thông thực hiện một phần hoặc toàn bộ nội dung bài học hoặc chủ đề trong chương trình giáo dục phổ thông để hỗ trợ hoặc thay thế dạy học trực tiếp bài học hoặc chủ đề đó tại cơ sở giáo dục phổ thông. Mô hình dạy học mới được áp dụng tiêu biểu là "đào tạo trực tuyến" là một trong những giải pháp tối ưu có khả năng đáp ứng nhu cầu cấp thiết trong học tập, giảng dạy và thuận lợi trong đào tạo nhiều cấp học và những mặt tích cực mà phương pháp này mang lại trong quá trình giảng dạy và học tập.

Dạy học trực tuyến là hình thức giáo dục phổ biến tại nhiều quốc gia. Trong bối cảnh hiện nay, dịch bệnh Covid-19 còn nhiều diễn biến phức tạp, nhiều trường học được trưng dụng cho công tác phòng, chống dịch, nhiều công trình xây dựng, sửa chữa trường lớp bị tạm ngưng, còn có một số giáo viên, học sinh, sinh viên là F0 đang điều trị tại nhà hoặc khu cách ly hay bệnh viện. Vấn đề quan trọng nhất hiện nay vẫn chưa phổ rộng được vaccine chohọc sinh sinh viên.. Chính vì thế hình thức dạy học trực tuyến là một lựa chọn phù hợp và được quan tâm nhất của đội ngũ nhà giáo ngành giáo dục.

Đối với sinh viên ngành Thú y nói riêng , sinh viên Đại học Kinh tế Nghệ An nói chung, việc dạy - học trực tuyến cũng đã và đang được áp dụng từ tháng 5/2021 đến nay. Mặc dù đây là hình thức duy nhất phù hợp nhằm góp phần phòng chống dịch bệnh

Covid 19 tuy nhiên làm thế nào để dạy học trực tuyến mang lại hiệu quả nhất đang là vấn đề khiến các nhà quản lý giáo dụcgiảng viên, sinh viên, học sinh quan tâm.

II. NỘI DUNG

1. Thực trạng dạy và học trực tuyến hiện nay (E- learning) của trường ĐH Kinh tế Nghệ An

Dạy học trực tuyến là phương pháp giảng dạy khá hiệu quả mà giáo viên, giảng viên và học sinh, sinh viên cần áp dụng một cách có định hướng để truyền tải kiến thức đến học sinh, sinh viên một cách linh hoạt, giúp cho người học theo được mạch bài giảng đạt được mục tiêu của bài học và môn học... Dạy học trực tuyến đã, đang và sẽ trở thành xu hướng được tăng cường, củng cố và dần trở thành một xu thế tất yếu, nhiệm vụ chính trong các nhiệm vụ triển khai năm học để thích ứng với tình hình mới.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, sự vào cuộc quyết liệt, trách nhiệm, hiệu quả của cả hệ thống chính trị, ngành Giáo dục và đào tạo ở nước ta đã có nhiều đổi mới, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, cải thiện cơ sở vật chất, thiết bị dạy học; thay đổi, điều chỉnh các hoạt động dạy học, tổ chức dạy học trực tuyến góp phần phát triển năng lực sử dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy-học, thúc đẩy chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo; mở rộng cơ hội tiếp cận giáo dục cho học sinh, tạo điều kiện để trẻ em, học sinh, sinh viên được học ở mọi nơi, mọi lúc và bảo đảm công tác phòng, chống dịch, thích ứng với tình hình của dịch COVID-19; đồng thời thực hiện tốt phương châm "tạm dừng đến trường, không dừng học" đáp ứng mục tiêu chương trình, kế hoạch công tác của năm học.

Ưu điểm của E-learning thể hiện trên nhiều phương diện với nhiều đối tượng khác nhau. Cụ thể hơn:

**** Đối với nhà trường:***

Linh hoạt mở lớp: E-learning giúp nhà trường đạt được những thành tựu không tưởng, phải kể đến việc mở các lớp học không hạn chế số lượng và không phụ thuộc vào lịch trình của giảng viên hay các phòng ban. Quy trình mở lớp học được tối ưu và triển khai nhanh chóng hơn rất nhiều.

Tiết kiệm chi phí: khi triển khai mô hình E-learning, nhà trường có thể dễ dàng tùy chỉnh các tính năng, mở phòng học mới, kiểm tra việc giảng dạy các lớp, lên lịch dạy, chia sẻ tài liệu cho sinh viên mà không tốn chi phí thuê địa điểm, in ấn như phương pháp truyền thống.Sẽ tiết kiệm được những khoản chi rất lớn thay vào đó, các đơn vị giáo dục sẽ chỉ cần bỏ ra một khoản tiền cho việc sản xuất bài giảng hầu như chỉ một lần, và có thể tái sử dụng hệ thống này cho những lần sau.

Chuẩn hóa tri thức: Các bài giảng E-learning mang tính chuyên nghiệp cao, thông qua nhiều khâu kiểm duyệt kĩ lưỡng. Tri thức được xây dựng một cách nhất quán, không phụ thuộc vào trình độ, cảm xúc của giảng viên.

Tăng uy tín thương hiệu: Khi khoác lên mình một chiếc áo mới mang đầy màu sắc hiện đại E-learning nhà trường có cơ hội hỗ trợ và đáp ứng các nhu cầu của sinh viên, học sinh rộng khắp. Cùng với việc thỏa mãn nhu cầu kiến thức và kỹ năng cho người học, các hệ thống đánh giá, giám sát, chăm sóc học sinh, sinh viên tự động và hoàn chỉnh sẽ giúp nâng cao uy tín thương hiệu của nhà trường trong mắt của sinh viên.

*Tăng cường tuyển sinh***:** Sau tất cả, E-learning là yếu tố cốt lõi để giúp nhà trường nhanh chóng đạt được mục tiêu cuối cùng: tăng tuyển sinh. Nhờ khả năng đào tạo mới, nâng cao được chất lượng giảng dạy của giảng viên, tăng quá trình tương tác với sinh viên từ đó kích thích hiệu suất, hiệu quả làm việc tích cực, đem lại nhiều thuận lợi cho người học và người dạy.

* ***Đối với người học:***

Học tập chủ động, không rào cản: E-learning dường như đã xóa bỏ mọi rào cản trong việc học tập. Chỉ với một chiếc máy tính hoặc điện thoại thông minh, học sinh, sinh viên có thể học ở bất cứ đâu, bất cứ lúc nào mà không cần phải trực tiếp di chuyển đến một địa điểm nào đó. Thậm chí, họ có thể chủ động lên một lộ trình học phù hợp với khả năng cá nhân.

Nội dung hấp dẫn: Trước khi đi vào quá trình triển khai, hệ thống bài giảng E-learning đều được nghiên cứu kĩ lưỡng và tỉ mỉ để đáp ứng từng nhu cầu nhỏ nhất của người học. Các yếu tố tương tác nhiều cấp độ như video hai chiều, trò chơi hóa, quiz,… cũng được thêm vào bài giảng để nội dung hấp dẫn, đa dạng, thu hút người học hơn.

Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm trên, E-learning còn có một số nhược điểm như: giảm cơ hội học tập, giao tiếp với bạn bè và giảm nhiệt huyết của giảng viên, gặp rắc rối về công nghệ, nguy cơ bảo mật thông tin….

2. Thực trạng dạy và học trực tuyến của ngành Thú y – Khoa Nông Lâm Ngư

Không chỉ ở các trường Đại học, các ngành nghề khác, sinh viên và giảng viên ngành Thú y của trường cũng đã và đang tham gia trực tiếp vào hình thức giảng dạy online qua 2 học kỳ (học kỳ 2 năm 2019-2020 và học kỳ 1 năm 2020-2021). Ngoài những ưu, nhược điểm chung mà hệ thống E – learning mang lại, riêng khối ngành Thú y cũng đã có những thuận lợi và khó khăn riêng. Cụ thể như:

2.1. Thuận lợi

Giảng viên và sinh viên không bị gián đoạn việc học, thực hiện đúng tiến trình giảng dạy đối với sinh viên.

Giảng viên được nâng cao hơn về mặt công nghệ thông tin, có thể thay đổi cái nhìn tích cực hơn đối với các sinh viên khi tiếp xúc, tương tác nhiều hơn.

Giảng viên được hỗ trợ mạnh mẽ từ phía nhà trường, sự đồng tình của sinh viên khi tham gia học tập trực tuyến.

Thời gian học tập trực tuyến chủ động hơn, giúp sinh viên và giảng viên có thể làm thêm một số công việc hỗ trợ khác.

2.2. Khó khăn

Việc học và dạy trực tuyến là hình thức phù hợp nhất trong bối cảnh hiện nay đối với sinh viên và giảng viên ngành Thú y cũng như các khối ngành khác. Do đó, bên cạnh những thuận lợi trên, tổ bộ môn Chăn nuôi Thú y cũng đã gặp nhiều khó khăn trong công tác giảng dạy.

Giảng dạy trực tuyến khác hoàn toàn với giảng dạy truyền thống. Nếu giảng viên chỉ mải mê thuyết trình, diễn giải thì không khí lớp học vô tình bị kéo chùng xuống và khó để sinh viên tiếp thu, không tạo được không khí học tập cho sinh viên.

Ngược lại, nếu giảng viên cố gắng đưa quá nhiều tình huống hay cố tạo hào hứng cho buổi học bằng cách giao lưu nhiều với sinh viên, đưa ra nhiều trò chơi hoặc câu hỏi không trọng tâm sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến tiến độ giảng dạy, cũng như làm sinh viên bị phân tâm, không chú trọng nội dung bài học.

Bên cạnh đó, giảng dạy trực tuyến đòi hỏi giảng viên phải đầu tư công sức nhiều hơn cho bài giảng của mình, suy nghĩ nhiều hơn trong công việc đưa kiến thức tới người học. Nếu là một người không kiên trì và không linh hoạt, ỷ lại bài giảng cũ, không đổi mới tư duy sẽ làm ảnh hưởng tới chất lượng giảng dạy, ảnh hưởng gián tiếp tới hình ảnh của mình trong mắt sinh viên.

Giảng dạy trực tuyến cũng như con dao hai lưỡi, nếu như không dùng công cụ hỗ trợ thì sẽ làm bài giảng nhàm chán, nhưng nếu như sử dụng quá nhiều sẽ làm cho bài học trở nên rối hơn đối với sinh viên. Việc sử dụng phần mềm không đúng hoặc không hiểu sâu về một số phần mềm giảng dạy làm giảm khả năng kiểm soát và theo dõi sinh viên trong quá trình giảng dạy.

Ngoài ra, việc dạy học trực tuyến ban đầu được sinh viên hưởng ứng và chăm chú, tuy nhiên, càng dần về sau, sinh viên gần như cảm thấy nhàm chán và không có động lực, hào hứng để học. Người dạy cần trình bày nội dunng một cách rõ ràng nhất có thể. Bởi trong các lớp học trực tuyến, ngôn ngữ hình thể có thể không còn phát huy nhiều tác dụng khi người học có khi không quan tâm nhiều đến yếu tố "xem" mà chỉ chú trọng yếu tố "nghe".

Đồng thời, khi dạy và học trực tuyến, sinh viên thường không tập trung học bài một phần do các bạn vừa bật loa để nghe vừa tranh thủ làm những việc khác. Do đó, chất lượng tiếp thu bài giảng không được đồng đều và giảm hơn.

Ngoài những nguyên nhân chủ quan trên, việc mạng internet không ổn định do tình hình truy cập lớn của cả nước dẫn đến quá trình dạy và học bị gián đoạn.

3. Ưu và nhược điểm của hệ thống phần mềm hỗ trợ giảng dạy và học truyến hiện nay tại trường ĐH Kinh Tế Nghệ An*(Microsoft teams)*

Trong thời điểm dịch bệnh khó kiểm soát, các trường phải tạm thời đóng cửa, để giúp học sinh, sinh viên nắm vững kiến thức, thầy trò có thể dạy và học từ xa cũng như trao đổi sách vở, bài giảng, giao bài tập và chấm điểm….thì phần mềm Microsoft Teams sẽ là phần mềm dạy học trực trực tuyến miễn phí phù hợp nhất dành cho thầy cô, nhà trường.

Ứng dụng này không chỉ hỗ trợ cho học sinh, sinh viên trong quá trình tìm lại kiến thức mà còn giúp ích cho giáo viên, giảm thiểu tài liệu, bài soạn, giúp việc giảng dạy trở nên đơn giản và nhanh chóng hơn. Đồng thời giúp nhà trường dễ dàng quản lý.

Khi giảng viên sử dụng Microsoft Team có thể giúp số hóa tài liệu, thiết kế bài giảng điện tử, giúp chuẩn bị tài liệu… Ngoài ra còn hỗ trợ theo dõi, điểm danh sinh viên

Sinh viên có thể tự theo dõi bài giảng và làm bài trực tuyến, theo dõi kết quả học tập, live stream – chat trực tiếp với giáo viên trong thời gian học online. Ngoài ra phần mềm còn hỗ trợ sinh viên nghe và xem lại bài giảng trước đó. Bên cạnh đó, hệ thống phần mềm này còn có những ưu nhược điểm cụ thể hơn như:

3.1. Ưu điểm:

✓Không tốn phí cho người dùng

✓ Một số tài liệu cũ đã chia sẻ với một nhóm cách đây vài tháng, xóa kênh, các tệp vẫn được lưu trữ trong trang SharePoint, do đó sẽ không bị mất dữ liệu.

✓Dịch vụ đám mây kiến tạo một lớp học hiện đại. Hệ thống được hỗ trợ bởi rất nhiều ứng dụng online của Microsoft như office, streaming, outlook….nên có thể tạo nên lớp học đa phương tiện hoàn hảo

✓Tăng tính minh bạch và bảo mật dữ liệu cao.

✓ Giảng viên và sinh viên bắt buộc phải theo đúng thời khóa biểu đã được lên lịch.

✓Phòng đào tạo có thể kiểm soát và kiểm tra được quá trình cũng như thời gian giảng dạy của lớp học.

3.2.Nhược điểm:

✓ Khó trình chiếu được bài giảng ở dạng slide show

✓ Không theo dõi được thời gian người học ra vào lớp

✓ Không xem hết được camera của người học

✓ Một số đoạn video khi giảng dạy bị record lại và post công khai gây tâm lý cho người dạy.

4. Phương hướng, giải pháp dạy và học trực tuyến trong thời gian tới

Áp lực, căng thẳng, khó khăn là những điều dễ thấy ở việc dạy và học trực tuyến. Không chỉ giảng viên, sinh viên cũng sẽ cảm thấy những điều đó. Do đó, để khắc phục và hạn chế các khó khăn trên. Mỗi thầy cô cần có nội quy nhẹ nhàng nhưng cũng chặt chẽ với sinh viên.Nội quy này luôn được nhắc lại trong suốt những tuần đầu khi có những biểu hiện chưa đúng. Lời nói, cử chỉ, giọng điệu nhẹ nhàng, thân thiện. Tạo cho sinh viên không khí thoải mái, gần gũi, thân thiện, không căng thẳng, sợ sệt khi đến buổi học mình phụ trách. Sinh viên phải được nói, được trình bày, được thể hiện. Các em sẽ hứng thú và hăng sai học tập.

Bên cạnh đó, giảng viên cần chuẩn bị bài giảng đẹp mắt, nội dung đa giác quan. bài giảng phải thiết kế chi tiết trên Powerpoint. Phải tận dụng các tính năng, hiệu ứng của các phần mềm để làm bài giảng sinh động, bắt mắt, hấp dẫn. Tạo những cạnh tranh nhỏ trong học tập như yêu cầu sinh viên làm bài gửi lên nhóm chung lớp, hay sinh viên được thưởng phạt phân mình…

Theo Tiến sĩ Mai Liên -giảng viên bộ môn tham vấn - trị liệu, khoa tâm lý học Trường ĐH Khoa học xã hội và nhân văn (ĐH Quốc gia TP.HCM): khi dạy trực tuyến các thầy cô sẽ cảm thấy buồn vì nhiều sinh viên không chịu mở camera. Trong tình huống này, giảng viên cần biết cách khơi gợi sự tương tác của người học. Ví dụ ngay từ đầu giảng viên có thể nói rõ sinh viên có quyền tắt camera, nhưng khi nào cần phát biểu thì mở mic và camera lên để tương tác cùng người dạy. Năng lượng và cảm xúc có tính lây lan, vì vậy muốn lớp học vui thì đầu tiên chính giảng viên phải cảm thấy vui".[3]

Bên cạnh đó, "hướng dẫn tổ chức tiết học, giờ học tránh quá căng thẳng hoặc hình thức, hời hợt. Đặc biệt lưu ý phương châm "học mà chơi, chơi mà học"- Phó Thủ tướng nhấn mạnh[2]. Bên cạnh đó, đổi mới phương thức kiểm tra, đánh giá, thi cử phù hợp với điều kiện dạy và học trong tình hình dịch bệnh, tất cả nhằm bảo đảm công bằng, quyền lợi của học sinh, sinh viên.

Mặt khác giảng viên, cần nhất là tư duy cởi mở, sẵn sàng học tập cái mới, tiếp đó là sự nỗ lực trong việc chuẩn bị bài giảng mới, tận dụng ưu điểm của công nghệ thông tin.

Đối với nhà trường: Xây dựng hạ tầng mạng, trang thiết bị công nghệ thông tin (như máy tính, camera, máy in, máy quét), đường truyền, dịch vụ internet, tận dụng tối đa các phương tiện để hỗ trợ cho giáo viên khi dạy học trực tuyến. Hướng dẫn cụ thể về tổ chức học trực tuyến để triển khai, hướng dẫn, tập huấn cho giáo viên kỹ thuật thực hiện, xây dựng kế hoạch chi tiết theo từng bộ môn, cũng như hỗ trợ cho giảng viên, sinh viên khi gặp khó khăn.

Ngoài ra, để tạo bầu không khí hào hứng kết hợp kiểm tra đánh giá linh hoạt cho sinh viên, giảng viên có thể thiết kế một số trò chơi, cho sinh viên xem các video về nội dung bài học thông qua các công cụ như : quizizz, mentin.com..

Nói cách khác, để có thể đạt hiệu quả cao trong dạy và học trực tuyến, cần có sự thay đổi, kết hợp giữa giảng viên, nhà trường và sinh viên.

III. KẾT LUẬN

Dạy và học trực tuyến đã xuất hiện từ lâu nhưng khi dịch COVID-19 bùng phát, loại hình này mới trở nên phổ biến. Thời gian đầu tiếp cận công nghệ, không ít giáo viên và đội ngũ quản lý nhà trường cũng như sinh viên và giảng viên ngành Thú y trường Đại học Kinh tế Nghệ An đã gặp nhiều khó khăn trong việc quản lý, vận hành các lớp học trực tuyến.

Do đó, để có sự tương tác tốt giữa giảng viên và sinh viên. Có thể dạy học với nhiều ứng dụng hoặc phần mềm hỗ trợ nâng cao chất lượng giảng dạy. Vềphía giảng viên nên chuẩn bị bài giảng thật cẩn thận và chu đáo. Trong giờ dạy, nên tăng sự tương tác, khơi gợi sự hứng thú, giúp các em sinh viên tăng thêm cơ hội luyện tập cùng với giảng viên, nhằm ghi nhớ nội dung bài học sâu hơn. Về phía nhà trường nên có sự hỗ trợ mãnh mẽ đối với giảng viên và sinh viên trong thời gian học trực tuyến. Cần có sự gắn kết chặt chẽ, ăn ý giữa nhà trường –sinh viên –giảng viên để nâng cao chất lượng giờ học trực tuyến. Và luôn ghi nhớ học trực tuyến là giải pháp khó những không được bỏ trong bối cảnh hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Giáo dục trực tuyến – Wikipedia tiếng Việt

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 09/2021/TT-BGDĐT, Hà Nội, ngày 30 tháng 03 năm 2021, Quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên.

3.https://cefacom.vn/2020/06/15/1959/?gclid=Cj0KCQjw8p2MBhCiARIsADDUFVFrr8FTUkKW6JBp4D9ZED4UY_UXkrn39vbAnBD7TrEEpLHoly5zyaEaAkM3EALw_wcB

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC THỂ CHẤT TRỰC TUYẾN CHO SINH VIÊN TRONG GIAI ĐOẠN DỊCH COVID- 19

ThS. Ngô Đăng Vinh
Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại dịch COVID-19 đã và đang có những tác động to lớn đến mọi mặt đời sống xã hội ở khắp nơi trên toàn thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Nhiều tác động được dự báo sẽ kéo dài và nhiều thay đổi trong đời sống xã hội. Đại dịch cũng đặt ra nhiều thách thức khác nhau cho hệ thống giáo dục và đào tạo của Việt Nam. Trước tình hình các trường học đóng cửa do đại dịch, các cơ sở giáo dục và giáo viên phải đối mặt với thách thức to lớn, đó là làm thế nào để kết nối với học sinh và đảm bảo tính liên tục của hoạt động giảng dạy thông qua hình thức đào tạo trực tuyến. Đối với học sinh, sinh viên ở các thành phố lớn, đào tạo trực tuyến là cách tốt nhất để giảng dạy học sinh, sinh viên trong bối cảnh cách ly tại nhà.

Trong năm qua trường ĐH Kinh tế Nghệ An cũng đã thực hiện việc đào tạo trực tuyến qua phần mềm Zoom để sinh viên không bị gián đoạn quá trình học. Tổ GDTC,GDQP đã thực hiện dạy môn GDQP và đạt được những kết quả nhất định. Nhưng với bộ môn GDTC với đặc thù là thực hành nên chưa có phương án dạy qua Zoom trong năm học vừa qua. Vì vậy để bắt kịp với xu thế giảng dạy trực tuyến, đảm bảo nội dung chương trình đào tạo của nhà trường kịp tiến độ, phù hợp với hoàn cảnh xã hội trong giai đoạn đại dịch hiện nay tôi mạnh dạn đưa ra một số biện pháp để thực hiện giảng dạy trực tuyến đối với môn GDTC cho sinh viên trường Đại học kinh tế Nghệ An.

II. NỘI DUNG

1. Xây dựng tính chủ động, tích cực, tự giác

- Hiện nay, hầu hết các môn học theo chương trình hiện hành đều được Bộ GD&ĐT có hướng dẫn giảm tải. Tuy nhiên, tổ bộ môn nên chủ động giới hạn rút ngắn nội dung chương trình từng học phần, từng bài học đảm bảo đủ kiến thức thật trọng tâm. Có kế hoạch củng cố, bổ sung kiến thức khi sinh viên đi học trực tiếp trở lại.

- Bản thân giảng viên cần có đề cương bài giảng chi tiết, được soạn cẩn thận chu đáo để dễ dàng truyền tải đến sinh viên cũng như việc sinh viên dễ theo dõi nội dung bài giảng. Giảng dạy trực tiếp thì giảng viên có thể thực hiện động tác mẫu và phân tích kỹ thuật cho sinh viên trên lớp nhưng với giảng dạy trực tuyến thì giảng viên có thể quay video làm mẫu, gửi bài cho các em nghiên cứu trước và lưu giữ ôn tập. Giảng viên cũng cần quan tâm nhiều hơn đến việc sinh viên nắm bắt bài học chứ không nên giảng xong buổi thì xem như xong, bởi trên thực tế khó đánh giá được sự theo dõi của người học như trên lớp dạy trực tiếp.

- Đối với người học, việc xem bài trước, chuẩn bị các câu hỏi để trao đổi, phản biện, thực hiện tốt các bài tập mà giảng viên giao… là yêu cầu rất quan trọng. Bởi nếu không có nhiều cách thức tự rèn luyện và kiểm tra thì chất lượng dạy và học trực tuyến có thể không được bảo đảm.

2. Đổi mới tương tác giữa giảng viên và sinh viên

- Ở lớp dạy trực tiếp, hỏi đáp, tranh luận...,đều là những cách tương tác. Nhưng ở lớp dạy trực tuyến, các cách tương tác đó có thể không còn được phát huy mà đòi hỏi có những cách trao đổi, tác động qua lại kiểu khác. Chẳng hạn, tích cực sử dụng các công cụ bình luận (comment) nếu cách giảng cho phép bình luận trực tiếp; quan tâm nhiều hơn đến các chia sẻ trong nhóm, nhất là với những ý kiến có liên quan đến bài giảng, đến phương pháp giảng; mạnh dạn trao đổi qua email, gửi video qua facebook hoặc các hình thức chia sẻ ý kiến khác…

- Với vai trò chủ động, giảng viên nên thực sự tạo điều kiện và tích cực thực hiện việc tương tác, để ít nhất cũng lắng nghe được sự phản hồi của người học như thế nào, sau nữa là tạo sự gắn kết, gần gũi giữa thầy và trò một cách tích cực.

3. Nội dung học phần phải thay đổi cho phù hợp với giảng dạy trực tuyến

- Môn GDTC có nội dung lý thuyết và thực hành với các học phần như bóng chuyền, cầu lông, chạy, nhảy cao... và để thực hiện các bài tập này thì cần có không gian và dụng cụ học tập kèm theo nhưng trong điều kiện hoàn cảnh của sinh viên cách ly tại nhà thì khó có thể đáp ứng được yêu cầu trên. Vì vậy giảng viên phải lựa chọn những bài tập phù hợp với hoàn cảnh của sinh viên, để giúp các em có thể thực hiện được tại nhà. Ví dụ một số nội dung học như bài tập thể dục nhịp điệu, 6 bài khởi động, tổ hợp các động tác tại chỗ bước nhỏ, nâng cao đùi, đá gót chạm mông, đá má ngoài, đá má trong, các bài tập bổ trợ nâng cao thể lực tại nhà như chống đẩy, nhảy dây, gập bụng, bật cóc tiến lùi, plan, Squat...

- Ngoài các tiết học được kết nối trực tiếp, giáo viên nên xây dựng nhiều hơn các bài học hướng đến việc sinh viên tự học, tự xử lý tài liệu, giải bài tập và tham khảo kiến thức. Vì vậy trong bài học giảng viên cần cung cấp thêm đường link của các clip bài giảng để học sinh có thể tự xem lại bài học trên mạng.

4. Thay đổi hình thức kiểm tra đánh giá

- Giảng viên có thể đánh giá quá trình học của sinh viên thông qua mức độ hoàn thành nhiệm vụ mà giảng viên giao. Việc đánh giá qua hình thức online hoặc gửi video cho giảng viên.

- Giảng viên có thể xây dựng kế hoạch bài tập cho sinh viên thực hiện, tạo sự thi đua giữa các sinh viên với nhau. Ví dụ, nội dung chống đẩy. Mỗi ngày sinh viên phải thực hiện 3 lần mỗi lần 20 cái và thực hiện liên tục trong vòng 10 ngày. Mỗi ngày sinh viên đều phải quay phát trực tiếp trên facebook, trong nhóm lớp hoặc quay video gửi cho giảng viên. Tương tự như thế để thực hiện giao nhiệm vụ cho các bài tập khác như nhảy dây, ke xà đơn, bật cóc tiến lùi, gập bụng…. Trong các giờ học trực tuyến thì giảng viên sẽ nhận xét, phân tích kỹ thuật lại cho từng sinh viên.

III. KẾT LUẬN

Hình thức đào tạo trực tuyến là xu thế trong giai đoạn đại dịch khi mà xã hội thực hiện giãn cách theo chỉ thị của nhà nước. Do vậy bộ môn GDTC phải hòa vào xu thế này và phát huy được vai trò là ngoài việc trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về các môn thể dục, thể thao mà phải cùng với sinh viên giúp các em rèn luyện thể lực, nâng cao sức khỏe để vượt qua giai đoạn khó khăn này. Qua đại dịch lần này chúng ta lại thấy tài sản quý nhất là sức khỏe. Vì vậy việc tập thể dục, rèn luyện sức khỏe là vô cùng quan trọng và phải thực hiện hàng ngày. Giảng viên phải thay đổi nhận thức cho người học về tầm quan trọng của việc rèn luyện sức khỏe, tạo thói quen luyện tập hàng ngày, chứ không phải học chỉ để hoàn thành lấy điểm là xong.

Với xu thế dịch bệnh covid 19 diễn biến phức tạp, kéo dài tôi kiến nghị tổ bộ môn tham mưu với BGH, phòng, khoa liên quan chỉ đạo tổ bộ môn thực hiện hình thức giảng dạy trực tuyến để đảm bảo đúng tiến độ chương trình đề ra .

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. https://camnangdayhoc.com/nang-cao-hieu-qua-day-hoc-truc-tuyen-can-no-luc-cua-ca-thay-va-tro/

2. http://www.hanoimoi.com.vn/tin-tuc/Giao-duc/1013592/chia-se-kinh-nghiem-nang-cao-chat-luong-day---hoc-truc-tuyen-cap-tieu-hoc

3. https://vtv.vn/video/day-the-duc-online-mua-dich-qua-cac-thu-thach-428679.htm

4. https://www.vinmec.com/vi/tin-tuc/thong-tin-suc-khoe/song-khoe/huong-dan-tap-the-duc-o-nha-hieu-qua/

5. https://thietbihop.com/bi-quyet-de-day-hoc-truc-tuyen-dat-hieu-qua-cao-nhat/

SỬ DỤNG PHẦN MỀM QUIZIZZ ĐỂ NÂNG CAO HIỆU QUẢ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN BỘ MÔN TIẾNG ANH

ThS. Nguyễn Thị Hoài Ly
Khoa Cơ sở- Trường Đại học Kinh tế Nghệ An

***Tóm tắt**: Ngày nay, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học đã trở nên phổ biến. Việc tích hợp các ứng dụng công nghệ di động trong quá trình dạy học, giúp người học dễ dàng lĩnh hội kiến thức đồng thời kích thích hứng thú và giúp người dạy đạt hiệu quả cao trong quá trình giảng dạy.Trong bài viết này, tác giả đề xuất sử dụng phần mềm quizizz để thiết kế trò chơi học tập,các bài tập khởi động, các bài tập tự học tiếng Anh…, trong dạy học để nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến bộ môn tiếng Anh tại trường Đại học Kinh Tế Nghệ An*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Dạy học trực tuyến là một trong những hình thức dạy học rất phổ biến hiện nay tại nhiều quốc gia trên thế giới. Với những ưu điểm về thời gian và không gian học mà học online ngày càng được ưa chuộng hơn cho những người bận rộn hoặc không thể sắp xếp được các khoảng thời gian rảnh cố định để đến các lớp học truyền thống. Đặc biệt trong thời điểm hiện nay, khi dịch Covid - 19 đang ngày càng phức tạp thì dạy học trực tuyến được xem là giải pháp tối ưu nhất cho hoạt động đào tạo. Dạy học trực tuyến không chỉ là giải pháp tạm thời mà còn là xu thế giáo dục hiện đại.

Game –based learning là một xu thế giáo dục hiện nay, góp phần giúp quá trình học tập thú vị hào hứng hơn. Một trong những ứng dụng trò chơi hóa nội dung học tập là quizizz. **Quizizz** không chỉ là kho trò chơi trắc nghiệm thú vị từ cộng đồng mà còn là công cụ để giúp giảng viên tạo các câu hỏi trắc nghiệm và sử dụng trong giảng dạy cũng như học tập. **Quizizz** thúc đẩy quá trình học tập của sinh viên đồng thời là công cụ tạo bài thi trắc nghiệm nhanh, trực quan cho giáo viên hay các bậc phụ huynh.

II. NỘI DUNG

1. M-learning và tầm quan trọng của M-learning trong dạy học

Hiện nay trên thế giới có nhiều quan niệm về M-learning nhưng tập trung theo hai xu hướng chính:

(1) Xu hướng gắn M-learning với việc sử dụng các thiết bị công nghệ: Theo xu hướng này, một số nhà nghiên cứu cho rằng M-learning là việc học tập với sự giúp đỡ của các thiết bị di động, chẳng hạn như máy PDA, điện thoại di động, iPod, PlayStation Portable... (Alyssa Mae Salian, 2018).

(2) Xu hướng gắn M-learning với tính di động của người học: Theo xu hướng này, một số chuyên gia cho rằng M-learning nghĩa là hình thức cung cấp dịch vụ học tập cho đối tượng học sinh di động, việc học tập diễn ra ở mọi lúc, mọi nơi (Alexander, 2004), (Hashemi, 2011).

Một số nghiên cứu gần đây lại cho rằng, M-learning là việc sử dụng các thiết bị di động như điện thoại di động, máy tính bảng và máy tính xách tay... để hỗ trợ quá trình học tập và các quá trình phản hồi cần thiết, cho phép học mọi lúc mọi nơi (Kraut, 2013;

Pechuel, 2018). Điều này cho thấy, hai yếu tố không thể tách rời trong M-learning là việc sử dụng các thiết bị công nghệ và khả năng di động của người học.

Ở Việt Nam, M-learning là một thuật ngữ mới xuất hiện trong thời gian gần đây nên có nhiều cách tiếp cận và định nghĩa khác nhau. Theo nghiên cứu của mình, Trịnh Thị Phương Thảo (2014) cho rằng: "M-learning chỉ việc học tập, đào tạo và việc quản lí, chia sẻ các nội dung và sự tương tác được thực hiện nhờ việc sử dụng các thiết bị di động trên nền công nghệ mạng không dây".

2. Quizizz là gì?

Quizizz có 2 chức năng chính là tạo bộ câu hỏi trắc nghiệm và là kho lưu trữ các game trắc nghiệm thuộc nhiều chủ đề. Các câu hỏi trắc nghiệm trong Quizizz thuộc nhiều danh mục với cấp độ khác nhau để người học thử sức, đánh giá trình độ của bản thân; hoặc giáo viên, phụ huynh có thể truy cập bộ câu hỏi do người khác chia sẻ để sử dụng trong giảng dạy, kèm cặp con em mình. Nhìn chung, Quizizz phù hợp với cả việc học tại nhà và trên lớp.

3. Tính năng nổi bật của Quizizz

3.1. Phù hợp với hoạt động học trên lớp

Sử dụng game giải đố dạng trắc nghiệm để cả lớp chơi cùng nhau hoặc chỉ định bài tập về nhà cho từng hoạt động.

Chọn từ bộ sưu tập các câu đố do giáo viên tạo và chia sẻ.

Tính năng đọc câu hỏi và nhiều tùy chọn thông minh giúp *Quizizz* phù hợp với tất cả mọi đối tượng học.

Tích hợp liền mạch với hệ thống quản lý học tập.

3.2. Chuẩn bị cho bài thi và kỳ thi

Cho dù bạn đang ôn thi, Quizizz luôn có những nội dung miễn phí và bổ ích để chúng ta ôn luyện.

Theo dõi sự tiến bộ thông qua các báo cáo.

Chơi game và cạnh tranh với bạn bè để cùng nhau thi đua học tập.

3.3. Khám phá những chủ đề yêu thích

Việc học tập không chỉ bó hẹp trên lớp học. Dùng app mọi lúc mọi nơi thông qua phiên bản **Quizizz Online** này hoặc bản di động.

Cho dù quan tâm tới chính trị, thể thao, văn học hay kiến thức tổng quát, Quizizz luôn có sẵn những bộ câu hỏi thú vị để kiểm tra trình độ của bạn; hoặc đơn giản là giải trí.

4. Các bước sử dụng Quizizz để tạo trò chơi dạy học trực tuyến

Đầu tiên, giảng viên hãy truy cập vào https://quizizz.com/. Tại màn hình trang chủ, các bạn ấn vào nút **Get Started** để tiến hành đăng ký tạo khoản mới.

Khi đó sẽ có một cửa sổ mới hiện lên. Tại đây các bạn có thể lựa chọn đăng ký tài khoản Quizizz mới theo 1 trong 2 cách là đăng ký bằng tài khoản **Google** hoặc bằng **Email**. Sau khi nhập xong địa chỉ email thì ấn **Next** để chuyển đến màn hình tiếp theo.

Tiếp theo, Quizizz sẽ hỏi các bạn rằng muốn sử dụng ứng dụng vào mục đích gì. Các lựa chọn bao gồm sử dụng trong trường học, doanh nghiệp hoặc cá nhân. Với vai trò là một người giáo viên nên chúng ta sẽ chọn **at a school**.

Ở cửa sổ kế tiếp ứng dụng sẽ hỏi về công việc của các bạn, hãy chọn mục **Teacher.**

Bước cuối cùng chính là nhập một số thông tin cá nhân của các bạn bao gồm danh xưng, họ, tên và mật khẩu. Sau khi nhập đầy đủ các bạn ấn vào nút **Continue** để chuyển đến màn hình quản lý.

Tạo một bài quizizz

Sau khi đăng ký thành công thì ứng dụng sẽ chuyển các bạn đến màn hình quản lý. Tại đây các bạn có thể truy cập và sử dụng tất cả các chức năng mà ứng dụng cung cấp. Để tạo một bài quiz mới, các bạn ấn nút **Create** ở góc trên bên trái màn hình.

Tiếp theo là bước đặt tên và chọn chủ đề cho bài **quiz** của chúng ta. Ở phần 1 các bạn nên nhập tên phù hợp cho bài quiz còn phần 2 ứng dụng sẽ hiển thị danh sách một số môn học, các bạn có thể chọn môn học tương ứng để sau này có thể tìm kiếm bộ câu hỏi liên quan trong thư viện chung của ứng dụng dễ dàng hơn.

Câu hỏi trong Quizizz sẽ bao gồm 5 thể loại khác nhau là trắc nghiệm, hộp kiểm, bình chọn, điền vào chỗ trống và câu hỏi mở. Đầu tiên, với câu hỏi trắc nghiệm các bạn đơn giản chỉ cần nhập nội dung câu hỏi, các đáp án, chọn đáp án đúng và cuối cùng là chọn thời gian để suy nghĩ trả lời là xong. Sau khi hoàn tất các bạn nhớ ấn nút **Save** ở bên dưới.

Câu hỏi dạng hộp kiểm thì gần như là tương tự với câu hỏi trắc nghiệm, chỉ có 1 khác biệt duy nhất đó là người chơi có thể chọn nhiều đáp án một lúc. Trong quá trình tạo câu hỏi dạng này thì các bạn nhớ chọn trên 1 đáp án nhé.

Tiếp theo là câu hỏi dạng bình chọn. Các đáp án trong loại câu hỏi này đều được mặc định là đúng và người chơi sẽ được điểm dù chọn bất kì đáp án nào. Nếu muốn người chơi có thể chọn nhiều hơn 1 đáp án thì các bạn hãy ấn vào **Allow multiple selection** như hình bên dưới. Kế tiếp là loại câu hỏi điền vào chỗ trống, một hình thức của câu hỏi tự luận. Người chơi chỉ nhìn thấy câu hỏi và phải tự nhập đáp án vào. Phía dưới câu hỏi sẽ là các đáp án được chấp nhận là đúng. Các bạn lưu ý nên ghi nhiều đáp án khác nhau để tránh trường hợp người chơi dùng từ đồng nghĩa nhưng hệ thống không ghi nhận đó là đáp án đúng. Để thêm một đáp án mới các bạn ấn vào **Add alternative**.

Cuối cùng là câu hỏi mở. Với loại câu hỏi này, sau khi người chơi nhập đáp án vào thì hệ thống sẽ ghi nhận tất cả và cộng điểm cho người chơi đó. Lưu ý với dạng câu hỏi này các bạn nên thiết lập thời gian trả lời dài hơn một chút.

III. KẾT LUẬN

Trong bài viết này, các bước sử dụng quizizz triển khai M-learning trong quá trình dạy học được đề xuất nhằm tạo một môi trường học tập vui vẻ và hấp dẫn hơn. Với ứng dụng quizizz trên thiết bị di động của mình, sinh viên có thể tham gia học tập bất cứ lúc nào, bất cứ nơi đâu, giúp sinh viên tiếp thu kiến thức một cách dễ dàng và đa dạng hơn. Bên cạnh đó, quizizz giúp giảng viên đánh giá kết quả học tập của SV một

cách nhanh chóng, chính xác. Vì vậy, quizizz là một ứng dụng hữu ích để triển khai M-learning trong quá trình dạy học, góp phần nâng cao kết quả học tập của SV.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Alexander, B. (2004). *Going nomadic: Mobile learning in higher education*. Educause review, 39(5), 28-35.

2. Alyssa Mae Salian (2018). *Mobile learning basics*.

3. https://www.academia.edu/4008641/Basics_Of_Mobile_Learning.

4. Hashemi, M., Azizinezhad, M., Najafi, V., & Nesari, A. J. (2011). What is mobile learning? Challenges and capabilities. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 30, 2477-2481.

5. Kraut, R. (Ed.) (2013). *Policy guidelines for mobile learning*. Unesco.

6. Kumar, M. G. P., & Vasimalairaja (2019). *Mobile Learning*. Digital Education, Edition: 1, Chapter: 1, Publisher: APH Publishing Corporation, 97-105.

7. Trịnh Thị Phương Thảo (2014). *Khai thác một số ứng dụng trên điện thoại di động hỗ trợ học sinh lớp 12 trung học phổ thông tự học Toán.* Luận án tiến sĩ Giáo dục học, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.